

Ki Gempia Petenday Sinulat ni MATEO

Mendadi kig libru kini, iin su Gempia Petenday sinulat ni Mateo mekatag dini Isukristu, su Meglegawen di tiba'an getaw. Miukit dini su pinggulaula ni Isus kampu' nu piktu'unen saananen mekpungun di nga kilawan megbenwa dinig dibabaw lubang kini.

Mendadi kini si Isus, migigetaw getaw Judea. Sala ngalan nu getaw Judea, sug bansa Israel. Ki getaw Judea kini, ilani pigwekilan di Misulat Palinta nu Megbebaya' dengantu, su timpu pa ni Moises, getaw pimuunan nu Megbebaya'. Naa pisuun pedaan ditu Misulat Talu' nu Megbebaya' pu' sa' maiben, duuni metua' Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan. Kiin, pedetengen nu getaw Judea mengasal menumpat. Mendadi bena' mitua' si Isus, tinalu'en pu' minateng na su Keglekaunutan nu Megbebaya'. Dagid ki ngag belian nu getaw Judea muka' su mikpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya', pimalaw nilan si Isus, kana' daw iin su Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan. Muka' misigi ilan dini Isus. Kaas ki pikumpungan piningalan dun nga Pariseo muka' Saduseo, pia ilani mikpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya', mibaal ilan kuntra ni Isus. Ma'antu dadema su ngag belian nu getaw Judea muka' su nga kaunutan nilan. Pu' laung nilan, piksudi'an ni Isus su Megbebaya' sa' inangkenen su gelal Tindu' nu Megbebaya'

Meglekaunutan muka' Bata' nu Megbebaya'. Tiga'wan, tinipu nu nga getaw Judea si Isus, pipatay nilan tu nga getaw Roma, su miguit tug benwa nilan di timpu kia. Dagid su kangken ni Isus pu' iin su pidateng Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan, mitakesi'an pu' metuud, pu' di ketelu endawen genat matay, mitubu' puli' si Isus.

Mendadi gembageli pantagen dini Gempia Petenday kini, ki ginukit ni Isus mekatag di Keglekaunutan nu Megbebaya'. Kig beknanen, su telipuunay nu Keglekaunutan nu Megbebaya', iin su ketua' ni Isus sa' migigetaw maa' nug betad kilawan. Pu' iin tu'u su Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan.

Melaun titulu'an muka' pigwali ni Isus mekatag di kesakup nu getaw tu Keglekaunutan nu Megbebaya'. Sug дума, mibetang di Kapitulu 5 sampay Kapitulu 7 (piningalan dun su Pigwali ni Isus tug Bentud). Sug дума pelum, ditu Kapitulu 18. Miukit dadema dinig libru kini ki gempia pegbetaden nu nga suminakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya', sampay su mbiananen sa' sungu melengkebig benwa. Su nga samingay ni Isus mekatag di Keglekaunutanen sampay su ketulin dun, mibetang di Kapitulu 13. Dayun di Kapitulu 24 bu' 25, duuni piktu'un ni Isus mekatag di mpenggulaula sa' Meglekaunutan na tu'u su Megbebaya' ditug binaya' gebii bu' gendaw.

Mendadi kini si Isus, tinalu'en pu' pia ta' bensaay dun su getaw, mesu'at sumalig diniin adun megawen di sala'en, kana' laak sug bansa

ni Isus, su nga getaw Judea. Gempantek dini Gempia Petenday kini sinulat ni Mateo, iini minatay dun si Isus, pu' adun genti'anen su sala' nu tiba'an getaw tu nga kelaun bansa dig dibabaw lubang.

*Su Gesalan ni Isukristu
(Lucas 3:23-38)*

¹ Naa mendadi kini si Isukristu, kinii gesalanen. Sala tawan ginepu'ay ni Isukristu, iin si David, sapu' pa dema ni Abraham dengantu.

² Naa mendadi, kinii gesalan ni Isukristu genat dini Abraham sampay dini Adi' David. Si Abraham, kali' pegbata', iinig bata'en, si Isaac. Si Isaac, iinig bata'en, si Jacob. Si Jacob, iinig bata'en, si Juda sampay su nga pateden.

³ Si Juda, iinig bata'en, si Fares muka' si Sara. (Ini gina' nilan, si Tamar.) Si Fares, iinig bata'en, si Esrom. Si Esrom, iinig bata'en, si Aram.

⁴ Si Aram, iinig bata'en, si Aminadab. Si Aminadab, iinig bata'en, si Naason. Si Naason, iinig bata'en, si Salmon.

⁵ Si Salmon, iinig bata'en, si Boos. (Ini gina' ni Boos, si Rahab.) Si Boos, iinig bata'en, si Obed. (Ini gina' ni Obed, si Ruth.) Si Obed, iinig bata'en, si Isai.

⁶ Mendadi si Isai, iin pelumig bata'en, si Adi' David.

Naa kini pelumi gesalan ni Isukristu genat dini David sampay di kenguit tug bansa Israel ditug benwa Babilonia. Mendadi, kali' pegbata' si David, iin pelum si Salomon. (Ini gina'en, su sawa sia ni Urias dengantu.)

⁷ Si Salomon, iinig bata'en, si Roboam. Si Roboam, iinig bata'en, si Abias. Si Abias, iinig bata'en, si Asa.

⁸ Si Asa, iinig bata'en, si Josafat. Si Josafat, iinig bata'en, si Joram. Si Joram, iinig bata'en, si Usias.

⁹ Si Usias, iinig bata'en, si Jotam. Si Jotam, iinig bata'en, si Acas. Si Acas, iinig bata'en, si Ezequias.

¹⁰ Si Ezequias, iinig bata'en, si Manases. Si Manases, iinig bata'en, si Amon. Si Amon, iinig bata'en, si Josias.

¹¹ Si Josias, iinig bata'en, si Jeconias sampay su nga pateden, mitaang su kegigetaw nilan tu kenguit tug bansa Israel ditug Babilonia.

¹² Naa kini pelumi gesalan ni Isukristu genat tu kenguit tu getaw Israel ditug Babilonia sampay di kegigetaw na ni Isukristu. Mendadi si Jeconias kia, kali' pegbata', iinig bata'en, si Salatiel. Si Salatiel, iinig bata'en, si Sorobabel.

¹³ Si Sorobabel, iinig bata'en, si Abiud. Si Abiud, iinig bata'en, si Eliaquim. Si Eliaquim, iinig bata'en, si Asor.

¹⁴ Si Asor, iinig bata'en, si Sadoc. Si Sadoc, iinig bata'en, si Aquim. Si Aquim, iinig bata'en, si Eliud.

¹⁵ Si Eliud, iinig bata'en, si Eleasar. Si Eleasar, iinig bata'en, si Matan. Si Matan, iinig bata'en, si Jacob.

¹⁶ Si Jacob, kali' pegbata', iin pelum si Jose, su minginsawa dini Maria. Mendadi, kali' pelum pegbata' si Maria, kini na tu'u si Isus, ki gilal Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan.

¹⁷ Kaas genat ditu ni Abraham, bena' sepulu' bu' paat sumpat, dekap pa migigetaw si David. Dayun genat ditu ni David sampay tu kenguit tu nga getaw Israel ditug Babilonia, sepulu' bu' paat sumpat pa pagid. Genat itu, bena' sepulu' bu' paat sumpat na pelum, iin na tu'u su kegigetaw ni Isukristu, ki Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan.

Su Kegigetaw ni Isukristu
(Lucas 2:1-7)

¹⁸ Naa kini si Isukristu, kiniig bian nu kegigetawen. Ki mbaal gina'en si Maria, mim-beng diniin ki sala tawan si Jose. Laak dagid su nda' pa pegawid duayan si Jose muka' si Maria, misima' ni Maria pu' masi' pelepuunan na, saba' laak nug Balakat nu Megbebaya'.

¹⁹ Naa kini si Jose, mekesuun getaw, kaas de-lendemenan, subay butasenen sug bembengen dini Maria. Laak pegbuniinen tug launan getaw, adun ndi'en mpengumpiidan si Maria.

²⁰ Dagid sinegay megdelendem pa si Jose, duun masi'i sesugu'en nu Kaunutan Megbebaya' getaw langit mitua' diniin di teginepenen, kali' pektalu' diniin, "Jose, sapu'a ni David, ndi'a mekalangalang menginsawa dini Maria. Pu' kig bedesanan kiin, mikpuun tug Balakat nu Megbebaya'.

²¹ Naa megbata' tu'u si Maria, iinig bata'en, laki. Iini baal niu ngalanen, si Isus, pu' iini meglegawen tu piglegetawanen di nga sala' nilan."

²² Kaas mipenggulaulaig launanen kini, pu' adun menuud su pisulat nu Kaunutan Megbebaya' tu pimuunanen dengantu ditu Misulat Talu'en, laung,

²³ “Mendadi, duunig delaga megbedes, dayun megbata', bata'laki. Iini baalen ngalanen, si Immanuel” (ma'ananen, “Kini su Megbebaya', suminalabuuk na dinita”).

²⁴ Naa si Jose, bena' mitanud genat mekteginep, delendemanen diunenen da penginsuaay si Maria, maa' dadema nu tinitulu' diniin nu sesugu'en nu Kaunutan Megbebaya'. Sa' ma'nia, mikipungun ilan,

²⁵ laak tebia', nda' pa siben ubayay ni Jose si Maria, sampay da dun migbata'. Bena' migbata' tu'u si Maria, iin dayuni binaal ni Jose ngalan nu gembata' kia, si Isus.

2

Nga Miguliug genat tu Dapit Silangan

¹ Ma'antu, migigetaw si Isus ditug lunsud Betlehem, sakup prubinsya Judea, timpu ni Adi' Herodes. Naa tubus nitu, nda' maiben, duuni mitua' ditu Jerusalem nga mengumitun, genat ilan tu dapit silangan.

² Mendadi bena' minateng su mengumitun kia, sinaak nilan tu nga getaw dia, “Ki gembata' migigetaw dini, gasalen meglegadi' tu nga getaw Judea, adin ma dun? Pu' duuni minita' namiig bitun misebang ditu silangan, iini tu'us di kegetawen. Kaas mipanaw ami dini, adun mengamuyu' ami lumu'ud diniin.”

³ Naa kini si Adi' Herodes, bena' midengegen su tinalu' nu nga mengumitun, milibuleng pati'. Sampay sug launan getaw dia Jerusalem, milibuleng ilan dun dadema.

⁴ Sa' ma'nia, pipungun ni Herodes su kelaun kaunutan nug belian nu getaw Judea muka' su nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya'. Bena' misabi ilan, sinaak ni Herodes dinilan, "Naa mekatag di Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan, alanduni sinulat ditu Talu' nu Megbebaya', adin daw pegigetaw?"

⁵ Kali' ilan sembag, "Diag lunsud Betlehem, sakup dadema prubinsya Judea kini, pu' iini sinulat nu pimuunan nu Megbebaya' dengantu ditu Misulat Talu'en, laung,

⁶ 'Ya'a Betlehem, sakupa Judea, ya'ai tampusan metaas di ngag lunsud di Judea. Pu' megenat pa dini'a ki kaunutan, iini meguit tu piglegetawan ku, sug bansa Israel!' "

⁷ Naa sa' ma'nia, kini si Herodes, pitawagen pelum su nga miguliug kia genat tu dapit silangan, laak pigbuninen, sinaaken dayun dinilan su gebii nu kesebang nug bitun kia.

⁸ Bena' pisuun nilan diniin, sinugu'en ilan dayun mundas ditug Betlehem, kali' pektitulu' dinilan, "Naa, panaw namu, penengaw niu gupia ki gembata' kiin! Dayun sa' mbaangan na niu, pesuun niu dinaan, adun mekeditu dau dema mengamuyu' diniin."

⁹⁻¹⁰ Mipanaw dayuni nga mengumitun kia. Bena' dia nailan dalan, masi' minita' nilan puli' kig bitun kia, su gandang minita' nilan ditu

silangan. Sa' minita' nilan, aba, pinleliag ilan dun pati'! Muka' ibayan ilan nug bitun kia sampay midepet nilan sug balay pigigetawan nu gembata' kia, dia dayun tuminlen sug bitun.

¹¹ Sumiled ilan diag balay, minita' nilan dayun tu'u ki gembata' kia, sampay su gina'en si Maria. Minginlu'ud ilan dayun, tuminamuy ilan diniin. Muka' pinuka'an nilani nga giwit nilan ngag bulawan, pelinan, muka' mira, iini seginis pagemut, bigay nilan dayun dia gembata' kia.

¹² Tubus itu, minuli' tug benwa nilan su nga mengumitun. Laak lain dalanig bianan nilan, pu' pigad dinilan nu Megbebaya' pibian di teginepen, subay ndi' daw mpuli' mian ditu ni Herodes su nga mengumitun kia.

Su Kelaguy ni nga Isus tug Benwa Ehipto

¹³ Mendadi bena' su kepalus nu nga mengumitun, si Jose kiin, duun pelumi sesugu'en nu Kaunutan Megbebaya' getaw langit mitua' diniin, pibian da gusay di teginepen. Kali' pektalu' su getaw langit, "Duunig delendeman ni Herodes, ki gembata' kiin, penengaunen, pu' petainen. Naa pegbuata, uit mu su gembata' dakus su gina'en, laguy amu tug benwa Ehipto. Ditu amu dayun pegbenwa, sampay di gendaw telu'en ku pa dini'a."

¹⁴ Bena' mideksu' mektalu' su getaw langit, migbuat dayun si Jose, iwiten tu'u su gembata' dakus su gina'en, mingelem ilan mpanaw, pangay ilan tug benwa Ehipto.

¹⁵ Naa bena' minibeniben, minateng ilan ditug Ehipto, muka' ditu ilan migbenwa sampay

minatay si Herodes. Kaas mipenggulaulaig launanan kia, pu' adun menuud su pisulat nu Kaunutan Megbebaya' tu pimuunanen dengantu ditu Misulat Talu'en, laung, "Sinugu'u sug Bata'u megawa' tug benwa Ehipto."

Su Kematay tu nga Gembata'

¹⁶ Naa mendadi kini si Herodes, bena' misuunanen pu' masi' pigejalan nu nga miguliug kia genat tu dapit silangan, mitutung gupia gangit si Herodes. Kali' pegleketau, mikpalinta dayun pemetain ki kelaun gembata' diag Betlehem sampay ditug lumibut benwa, sa' gembata' laki dua' tauni gidaden, kampu' nu nga sumilung dun. Iini piglekwinta ni Herodes tu gidad nu gembata' kiin mpeduma sia matay, su gendaw nu kesebang nug bitun kia pisuun diniin nu nga miguliug kia.

¹⁷ Ma'antu, minuud su sinulat dengantu ditu Misulat Talu' nu Megbebaya' nu pimuunanen si Jeremias, laungen,

¹⁸ "Duuni tingeg ditug lunsud Rama, miktenlis saba' meliget kelegenay. Pu' si Raquel, pingeduyanen su ngag bata'en. Nda'iduni mekengamu' dun, pu' su ngag bata'en, nda' na."

Su Kauli' ni nga Isus genat tug Ehipto

¹⁹ Naa sa' minibeniben, minatay si Herodes. Mendadi bena' nda' na si Herodes, duun pelumi sesugu'en nu Kaunutan Megbebaya' getaw langit mitua' dini Jose ditu pa benwa Ehipto, pibian da puli' di teginepen.

²⁰ Kali' pektalu' su getaw langit, “Naa, pegbua-ata, uit mu kig bata' kiin dakus su gina'en, uli' namu ditug benwa nu nga getaw Israel. Pu' su mekpatay sia dig bata' kia, minatay na.”

²¹ Ma'antu, bena' migendaw, migbuat dayun si Jose, iwiten puli' tu'u su gembata' dakus su gina'en ditug benwa nu nga getaw Israel.

²² Laak pisuun dini Jose pu' iini misukli dini Herodes meglegadi' ditu Judea, si Arquelao, bata' da gusay ni Herodes. Kali' medengeg ni Jose, mindek iin mpuli' ditu Judea. Laak tinitulu'an puli' nu sesugu'en nu Kaunutan genat tug langit, pibian da gusay di teginepen, kaas minundas ilan tu prubinsya Galilea,

²³ dia ilan dayun migbenwa lunsud piningalan dun Nazaret. Ma'antu, minuud pa padun su tinalu' dengantu nu nga pimuunan nu Megbebaya', “Ini paingalan diniin, Getaw Nazaret.”

3

Su Kektitulu' ni Juan su Memunag Tubig (Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18; Juan 1:19-28)

¹ Naa bena' santa' taun, duuni getaw mitua' diag limawa' tu prubinsya Judea, ngalanen si Juan, piningalan dun nu nga getaw su Memunag Tubig. Kini si Juan, miktitulu' tu nga getaw,

² kali' pektalu', “Peksikesuun amu, pu' ki Keglekaunutan nu Megbebaya', sungu na mek-telipun!”

³ Si Juan kia, iini kenuud nu sinulat dengantu ditu Misulat Talu' nu Megbebaya' nu pimuunanen si Isaias, laungen,

“Duuni getaw mektawag diag limawa', laungen,
 'Pengendamay niu sug bianan nu Kaunutan
 Megbebaya',
 pelegdeng niu kig dalanen!' ”*

⁴ Naa kini si Juan, penepetenen ki ginabel
 bembul petubu'en paingalan dun kamelyu. Sug
 bakesen, panit dadema petubu'en. Ki gaanen,
 gapan muka' teneb.

⁵ Mendadi, kali' pektitulu' si Juan, melaun
 getaw minangay mekineeg diniin, sakup ilan
 di Jerusalem dakus tu tibuuk prubinsya Judea
 sampay tu tibuuk benwa mesempel di tubig
 Jordan.

⁶ Pigukit nilan su nga sala' nilan, muka' mikpe-
 bunag ilan dayun dini Juan tubig ditug lawas
 Jordan.

⁷ Laak melaun duma getaw minangay mekpe-
 bunag dini Juan tubig, sakup ilan nu pikumpun-
 gan nu getaw Judea piningalan dun nga Pariseo
 muka' nga Saduseo. Mendadi kini si Juan, sa'
 minita'en ilan, miktalu' dinilan, “Paa, yamu
 pa di nga mamak! Ta' taway duni mikpegad
 diniu, adun sia peleguyan niu ki ginukuman nu
 Megbebaya' sungu mateng?

⁸ Subay menggulaula amu gempia, ki mban-
 tang di nga getaw miksikesuun, damikian duni
 gayu megbunga melengas.

⁹ Muka' ndi' amu pektalu' dig dialem ginaa niu
 pu' mipemilang namu nu Megbebaya' mekesuun
 puun di kesapu' niu dini Abraham. Pu' taman

* **3:3 3:3** Sa'itada, pengendamen nu getaw su ginaa nilan tu
 kenemba' nilan tu Kaunutan Megbebaya'.

tal'u dinu, pia ki ngag batu dinig lupa' kini, mesu'at dadema beluyay nu Megbebaya' nga sapu' ni Abraham!

¹⁰ Dagid nandaw, minuya' na sug wasay, dia na tu'u puun nu gayu. Kaas adini gayu ndi' megbunga gempia, penega'en nu Megbebaya', dayun piglakay tu gapuy.

¹¹ “Mendadi naan kini,” laung padun ni Juan, “memunagu laak tubig dinu, tu'us tu keksike-suun niu. Dagid duuni sungu metua', mbinaya' pa dinaan, laak pia ma'antu, metaas pai ginuungen batul danaan. Pia su sepatusen, kana'u mbantang meguit dun diniin. Dagid iin, bunagenen dinu kig Balakat nu Megbebaya', muka' gapuy.

¹² Iin, minuya' na mekpalid di ginani. Sa' metubus mekpalid, pungunenen su trigo, tegu'enen dayun tug lulunen. Laak dagid su gepis muka' gebas, sensulanen tu gapuy ndi' na mpaleng.”

*Mikpebunag Tubig si Isus
(Marcos 1:9-11; Lucas 3:21-22)*

¹³ Naa mendadi kini si Isus, su saanan ni Juan memunag tubig tu nga getaw, mitua' na tu'u dia prubinsya Judea genat tu Galilea. Bena' minateng si Isus, minangay dini Juan dia tubig Jordan, mikpebunag diniin tubig.

¹⁴ Dagid belibadan sia ni Juan, laungen, “Baa, Sir, mauma dema mekpebunaga dinaan tubig, asa iin siaig bentanganen, ya'ai megbunag dinaan tubig!”

¹⁵ Kali' sembag si Isus, “Baa, petuyangen na. Pu' subay ma'ninii mbianan ta, adun gela'en ta petuuday su pimuun nu Megbebaya' dinita.” Naa sa' ma'nia, miliag na si Juan.

¹⁶ Lemen laak mitubus bunagay tubig si Isus, guminawen dayun dia tubig. Minita'en dayun mipuka' masi' sug langit, muka' sug Balakat nu Megbebaya', luminusad, miglanguban di ma'niin palas limuun, minapun dayun dini Isus.

¹⁷ Duun dayuni miktalu' ditug langit, laungen, “Kini na tu'u sug Bata'u, ki petailen ku, leliagenu gupia diniin.”

4

Pingindanan nu Palin si Isus (Marcos 1:12-13; Lucas 4:1-13)

¹ Naa nda' maiben, kini si Isus, inabay nug Balakat nu Megbebaya' tug limawa', adun pingindanan nu Palin.

² Bena' ditug limawa' si Isus, mikpuasa paat pulu' gebii, nda' siben aan, dayun migutem gupia.

³ Mendadi ki Palin kini, mikpesempel dini Isus, miktalu' diniin, “Mendadi, ya'aig Bata' nu Megbebaya', daw. Naa sa' pinenggi' metuud, naa ki ngag batu kinu', pebaluy mu daw nga pan.”

⁴ Digid sumimbag si Isus, laungen, “Paa, duuni sinulat ditu Misulat Talu' nu Megbebaya', laung, 'Kana' gaan laaki ketubu'an nu kilawan. Iini mekpetubu' tantu di getaw, su kelaun telu'en nu Megbebaya'.”

⁵ Naa sa' ma'antu, iwit na pelum nu Palin si Isus tu Jerusalem, sug lunsud pimili' nu

Megbebaya', pi'indegen dayun ditu tampusan ditaas nug Balay Penedapan tu Megbebaya'.

⁶ Mikталu' dayun su Palin diniin, "Sa' metuud pu' ya'a tu'uig Bata' nu Megbebaya', naa sampaka diag lupa'. Pu' duuni misulat ditu Talu' nu Megbebaya', laung,

'Sugu'en nu Megbebaya' su nga sesugu'enen getaw langit megingat dini'a.

Sipupuun ka nilan,

adun ndi'a meseknun dig batu.' "

⁷ Dagit sumimbag si Isus, laungen, "Duun pagidi misulat, 'Su Kaunutan mu Megbebaya', ndi' mu pengindanay mekatag di tinalu'en.' "

⁸ Mendadi, iwit na pelum nu Palin si Isus di metaas gupia bentud, pinita'en dayun diniin su kelaunan nasud muka' peglegedi'an dinig dibabaw lumbang, sampay su kelengasen.

⁹ Mikталu' dayun su Palin, "Naa kig launanen kiin, gela'en ku begay dini'a, sa' menginluluda di gedapan ku, mengamuyu' dinaan."

¹⁰ Dagit sumimbag si Isus, laungen, "Paa, pegawa'a diin, Satanas! Pu' duun pa pagidi misulat, 'Su Kaunutan mu Megbebaya' laaki penlu'udan mu, nda'ig lain temuyen mu.' "

¹¹ Sa' mideksu' mektalu' si Isus, bilengan dayun nu Palin. Duun dayuni nga sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit mitua', pigebangan nilan si Isus.

Mikpuun Mektitulu' si Isus tu Prubinsya Galilea

(Marcos 1:14-15; Lucas 4:14-15)

¹² Naa pisuunan si Isus pu' si Juan kiin, masi' pinirisu. Mendadi bena' misuunanen, migawa' si Isus dia, mipuli' ditu prubinsya Galilea.

¹³ Nda' na pegbenwa ditug lunsud Nazaret, ditu pelum minuli' Capernaum, lunsud dia geksid Linaw Galilea, sakup benwa ni Zabulon muka' ni Neftali dengantu.

¹⁴ Dia minuli' si Isus, adun menuud su sinulat dengantu ditu Misulat Talu' nu Megbebaya' nu pimuunanen si Isaias, laungen,

¹⁵ “Aa naa, ki nga sakup kiin nug benwa ni Zabulon muka' ni Neftali, ditu mesempel dagat, ditug dipag Jordan, ditu Galilea, benwa dadema nu nga kana' getaw Judea!

¹⁶ Ilan kiin, migbenwa ilan di medelem, dagid minita' na nilan ki tiag, medelag gupia. Sakup ilan nug benwa nu kepatay, mileman ilan dun, dagid midelagan nailan nu tiag.”

¹⁷ Mendadi bena' mikauli' si Isus dia Galilea, pikpuunanen na ki kektitulu'en. Kali' pektalu', “Peksikesuun amu, pu' ki Keglekaunutan nu Megbebaya', pikpuunan na!”

*Pisakup ni Isusi Paat Tawan Meneliseda'
(Marcos 1:16-20; Lucas 5:1-11)*

¹⁸ Naa duuni gendaw, mikpanaw si Isus dia geksid Linaw Galilea. Sinegayen mpanaw, duunig dua' tawan meneliseda' mipegita'en, pekpe-nadap ilan diag linaw. Mekpated ilan, ngalan nilan si Simon sala ngalanen si Pedro muka' si Andres.

¹⁹ Mendadi sinabi ilan ni Isus, laungen, “Pegdunut amu dinaan. Kana' na seda'i peglaaman niu, pu' getaw na, adun sumakup ilan dinaan.”

²⁰ Lemen laak midengeg nug dua' tawan kini su tinalu' ni Isus, bileng nilan dayun su sadap nilan, migdunut ilan tu'u dini Isus, suminakup nailan diniin.

²¹ Naa bena' minundas pa si Isus, duun pelumi mipegita'en dua' tawan mekpated dadema, si Santiago muka' si Juan, gama' nilan si Sebedeo. Dia ilan dua' sekayan nilan, ilan nu gama' nilan kia si Sebedeo, pengendamen nilan su pukut nilan. Inggat ilan dayun ni Isus sumakup diniin.

²² Sikna midengeg nilan, binilin nilan dayun su sekayan nilan sampay su gama' nilan, dayun ilan dua' megdunut dini Isus, suminakup nailan dema diniin.

Mikpetu'un muka' Migukit si Isus sampay Mineguli' tu nga Migladu

(Lucas 6:17-19)

²³ Naa mendadi si Isus, lineepen su tibuuk prubinsya Galilea kia, mikpetu'un dia nga simbaan nu getaw Judea muka' migukit di Gempia Petenday pu' pikpuunan na su Keglekaunutan nu Megbebaya'. Pineguli'anen pa pagid su nga migladu, pia alandunig leduunen atawaka kulang dig lawasen.

²⁴ Sa' ma'antu, misigwag sug dengeganen, sampay tu tibuuk benwa Siria, kaas iwit ditu niin su kelaun getaw misaitan. Adin su milegenan, pia alanduni puunanen, sa' leduun sa' silunu'an menulay, sa' binabuy sampay su pilung, pineguli'an ni Isus gela'.

²⁵ Kaas melaun gupia getaw duminunut diniin. Sug duma, getaw Galilea, sug duma, genat ilan tu Sepulu' Lunsudan muka' tu Jerusalem, dakus tug liwagan Judea, sampay tug dipag Jordan.

5

Su Pigwali ni Isus tug Bentud

¹ Naa bena' minita' ni Isus su melaun gupia getaw mipungun dia, subay tumiwad iin dig bentud, dayun migingkud. Piglidungan dayun si Isus nu nga sakupen,

² dayun mikpuun mektitulu' tu nga getaw.

Su Tantu Keliag

(Lucas 6:20-23)

³ Mendadi kali' pektalu' si Isus,

“Naa, adin su engkenenen pu' duuni kulangen tu kekesuunen, liliag iin, pu' mikesakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya'!

⁴ “Adin su milegenan, liliag dadema, pu' pengemu'en nu Megbebaya'!

⁵ “Adin su mekpebaba' dig lawasen, liliag dadema, pu' pitenged diniin su tibuuk lumbang!

⁶ “Adin su megutem muka' kuaun di kekesuunen, liliag dadema, pu' pebesugen dun nu Megbebaya'!

⁷ “Adin su melilelaaten tug dumanen, liliag dadema, pu' lelaatan dadema nu Megbebaya'!

⁸ “Adin su mekesuun gupia dig delendemanen, liliag dadema, pu' maita'en pa su Megbebaya'!

⁹ “Adin su mekpeseksud tu samatawen, liliag dadema, pu' iini paingalan dun nu Megbebaya', bata'en!

10 “Adin su pelegetan saba' nu kekesuunen, lil-
iag dadema, pu' mikesakup na tu Keglekaunutan
nu Megbebaya'!”

11 Laung padun ni Isus, “Naa sa' ma'antu, sa'
tampalakaan amu muka' pelegetan amu dakus
duuni membaal mekatag diniu saba' nu kesakup
niu dinaan, naa lil-
iag amu.”

12 Kaas sa' ma'niai mbianan niu, pegleliag amu
dun, pu' duun pai sugda diniu gembagel ditu gek-
bus langit. Pu' iini sama niu, su nga pimuunan
nu Megbebaya' dengantu, pu' ma'antu dademai
kekpeleget dinilan nu getaw.”

*Samingay mekatag di Masin muka' Sulu'
(Marcos 9:50; Lucas 14:34-35)*

13 Kali' pektalu' si Isus, “Naa yamu, pitanggi'u
amu tu masin nu tiba'an getaw. Laak ki masin,
sa' meksitebang, kenduta'en ma dun pekpepuli'
tu kepaiten? Sa' kana' na gempait, nda' nai
gatagen, bena' belengen, maindegan na laak nu
getaw.”

14 “Pitanggi'u damu dema tu sulu', medelagan
dun su tiba'an getaw dig lumbang. Muka'
kig lunsud pa pagid, sa' pinenggi' dig dibabaw
bentud mbetang, medayag gupia nu getaw.”

15 Mesama dadema di sulu'. Sa' tutudan,
ndi' dayun ukluban bandi, segaga betangen dig
dempa'an, adun medelaganen su tiba'an getaw
dia seled nug balay.”

16 Kaas yamu, ma'antu dadema. Subay meke-
suun amu, damikian dun tuiag amu di gedapan
nu getaw, adun maita' nilan ki penggulaulaan

niu melengas, penalan nilan dayun su Gama' niu ditu gekbus langit.”

Su Tantu Kegdunut tu Misulat Palinta nu Megbebaya'

¹⁷ Kali' pektalu' si Isus, “Mendadi, kana' iini delendemen niu pu' luminusadu dun dinig lumbang adun suklian ku su Palinta nu Megbebaya' pisulaten dini Moises muka' tu ngag duma pimuunanen dengantu. Sinangkali' su Palinta, penuuden ku!

¹⁸ Pu' taman talu'u diniu, sampay megela' mbeleng su gekleb langit bu' lupa', ki Palinta, ndi' mengkankan sektaang talu', subay megela' menuud.

¹⁹ Kagina ma'antu, pia su tampusan megaan pinalinta, adin su memilas dun muka' titulu'aneni samatawen memilas da dun dema, iini mbaal tampusan gembaba' sakup di Keglekaunutan nu Megbebaya'. Digid adin dema su dumunut tu Palinta muka' mektitulu' di samatawen dumunut da dun dema, iini mbaal metaas sakup di Keglekaunutan nu Megbebaya'.

²⁰ Kaas taman talu'u diniu, ndi' amu mekesakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya', subay ki kekesuun niu, metuud pa di kekesuun nu nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya' muka' nu nga Pariseo.”

*Su Tantu Kekesuun: 1. Kana' Mangit
(Lucas 12:57-59)*

²¹ Naa mendadi, miktitulu' si Isus, laungen, “Misuunan niu pu' dengantu, tinitulu' tu nga

getaw su palinta, laung, 'Ndi'a pekpatay. Adin su mekpatay, ukuman.'

²² Laak dagid iin pa paduni talu'u diniu nandaw, adin su getaw mangit di samatawen, ukuman dadema. Adin su menampalaksa dig dumanen, dengaten ditu Pikumpungan nu Metaas Gukum nu getaw Judea. Adin su getaw mektalu' dig dumanen, 'Bengu'bengu'en ka,' mekangay tug linaw gapuy su mektalu' dun.

²³ Kaas saladua' diniu, sa' diaan ka gentudan gilak megilaka sia tu Megbebaya', dayun melabu' dig delendeman mu pu' duunig laatan ginaa nug duma mu dini'a,

²⁴ naa ndi' mu pa ilakay sug betang mu. Subay bilinen mu deli' dia mesempel di gentudan gilak, pu' laaway mu pa deli' sug duma mu kia adun megeksud amu, dekaga pa mpuli' megilak tu Megbebaya'."

²⁵ Laung ni Isus, "Sa' duuni dumangat dini'a, dedeli'ay mu pengamuyu'ay, selian niu dua' dia pa dalan pangay tu pengukuman. Pu' tekaw mbuus sa' mateng amu ditu pengukuman, pegwakila niin dayun tu kuis. Dayun pegwakila pelum tu pulis. Deksu'anen, pirisuun ka.

²⁶ Taman talu'u dini'a, ndi'a na mekegua' tu pirisuan, subay megela' mu pa sia biaday su sela'an mu, ndi' na engkanan, pia selaad siin."

Su Tantu Kekesuun: 2. Kana' Megdusa

²⁷ Pibundas gusay ni Isus su talu'en, "Mendadi, misuunan niu pu' duuni palinta ditu Misulat Talu' nu Megbebaya', laung, 'Ndi' a pegdusa.'

²⁸ Digid duun pa paduni talu'u diniu nandaw, pia laak pegenlengan da nu getawig libun, sa' tebia' dialem ginaanen mayak dun, naa kiin, mikesala' dusa.

²⁹ Kaas saladua' diniu, sa' pegdaangan ka, ki mata mu dapit lintui mekesaba' dun, naa asak mui mata mu kiin, beleng mu dayun! Pu' melengas pa dini'a sa' salabuukig lisu mata mu, sabaya' su tibuuk lawas mu, lebu'en tug linaw gapuy.

³⁰ Muka' pagid sa' pegdaangan ka, ki kemet mu pelum dapit lintui mekesaba' dun, naa putuk mui kemet mu kiin, beleng mu dayun! Pu' tumu' pa pungkula, sabaya' mekauli' tug linaw gapuy su tibuuk lawas mu.*

Su Tantu Kekesuun: 3. Su Senlengan, ndi' Megbeleng

(Mateo 19:9; Marcos 10:11-12; Lucas 16:18)

³¹ "Naa duun pagidi palinta, laung, 'Adin sug laki belengenen su sawanen, subay mekpebaal pa keligenan tu'us dun, begayen dayun ditu sawanen.'

³² Digid iin pa paduni talu'u diniu nandaw, adin sug laki belengenen su sawanen, asa nda' penlelingay sug libun, dayun sa' duun pelumig lain laki menginsawa dun, naa kiin, mikesala' dusa sug libun, laak sug bekna sawaneni mikesaba' dun. Muka' padun sa' megbeleng su

* **5:30 5:30** Naa ki tinalu' ni Isus pu' esaken nu getaw su matanen atawaka putukenen su kemetan, piulugan dun ni Isus, subay ndi'en na puli' gemiten megbaal sala'en su matanen kia atawaka kemetan. Gitunganen, miawa' na diniin.

senlangan, adin dayunig lain laki menginsawa pelum dig libun kia, naa mikesala' dadema dusa.

Su Tantu Kekesuun: 4. Ndi' Sumapa

³³ “Naa misuunan niu pu' duun pagidi palinta tu getaw dengantu, laung, ‘Ndi'a sumapa dig balus. Adin su pesaden mu tu Kaunutan Megbebayaya', tumanay mu.’

³⁴ Dagit iin pa paduni talu'u diniu nandaw, sa' masad amu, ndi' amu sapa. Saladua' diniu, ndi'a daan sapa sembayan mu sug langit, pu' iini gingkudan nu Megbebayaya'.

³⁵ Ndi'a dadema sapa, sembayan mu sug lumbang, pu' iinig bendayan nu Megbebayaya'. Dakus su Jerusalem dadema, ndi'a dadema sapa sembayan mu, pu' iinig lunsud nu Tampusan Metaas Gadi', su Megbebayaya'.

³⁶ Ndi'a daan sapa, pia sembayan mu su gumul mu. Pu' su kilawan, kana' iini megbayaya' tu gumulen. Pu' pia su sebalu tug buuk mu, kana' ya'ai megbayaya' di keputi'en.

³⁷ Kaas pengaku' na laak amu atawaka pegbelibad amu, daal daia. Pu' sa' sumapa amu, midunutan niu su mauya'an nu Palin.

*Su Tantu Kekesuun: 5. Kana' Mesuli'
(Lucas 6:29-30)*

³⁸ “Naa misuunan niu pa pagid pu' duuni palinta, laung, ‘Sa' duuni getaw mekpebuta di samatawen, su mikpebuta, butaan dadema. Mesama di getaw meksepu' ngisi nu samatawen, sepu'an dadema ngisi.’

³⁹ Dagit iin pa paduni talu'u diniu nandaw, sa' pelaatan amu, ndi' amu suli'. Kaas saladua'

diniu, sa' pinenggi' depi'en ka di mulu' mu dapit lintu, pedapi' mu dun pa pagid su sedibaluy mulu' mu ditug duminapi' dini'a.

⁴⁰ Sa' duuni dumangat dini'a, iini peluaten dini'a ki suub mu, begay mu dun pa pagid su kamisita mu, peduma mu padun su suub mu.

⁴¹ Sa' duuni pebaba dini'a nu getaw sala kilumitru, baba mu dua' kilumitru.

⁴² Sa' duuni menengi dini'a, begayay mu. Sa' duuni medam dini'a, pedam mu.

Su Tantu Kekesuun: 6. Mekpetail di nga Kuntra

(Lucas 6:27-28, 32-36)

⁴³ "Naa misuunan niu pa pagid su pentelu'en dengantu, laung, 'Petail mu sug duma mu. Su kuntra mu, bentaay mu.'

⁴⁴ Laak kinii talu'u diniau nandaw, ki nga kuntra niu, petail da niu dema. Ki nga mekpeleget diniau, penenebiay niu mpianan.

⁴⁵ Pu' sa' ma'niai penggulaulaan niu, mengema'an amu tu Gama' niu ditu gekbus langit dig betad. Pu' daniin betad, pedelaganen gendaw su mekesuun getaw mesama di nga melaat getaw, begayanen dupi' su gempiaig betaden mesama da di nga melaatig betaden.

⁴⁶ Pu' sa' iin da laaki petailen niu su mekpetail diniau, bantang bamu sugdaan dun nu Megbebaya'? Pu' pia su nga melimbung mendawat buis, mekpetail dailan dema tu nga mekpetail dinilan!

⁴⁷ Muka' sa' iin laaki penemba'en niu su nga sambat niu, penalan bamu dun? Pia su kana'

mekpetuud tu Megbebaya', ma'nia dademaig betad nilan!

⁴⁸ Yamu dagid, subay menggangeti kekesuun niu, maa' dadema nu Gama' niu ditu gekbus langit, mekesuun tantu.”

6

Titulu'an mekatag di Kektamuy tu Megbebaya'

¹ Mendadi, kali' pektalu' si Isus, “Pektalente-nay niu ki kektamuy niu tu Megbebaya', adun ndi' niu pektemuyen su Megbebaya' dia laak gedapan nu melaun getaw, adun mekpaita'ita' laak di samataw niu. Pu' sa' ma'niai kektamuy niu diniin, nda'i sugda dun diniu nu Gama' niu ditu gekbus langit.

² “Kaas saladua' diniu, sa' meglegamuta tu nga pubri, ndi' mu pegangya' ki kegamut mu, maa' nu nga tautau mekesuun. Pu' dia ilan pegbegay gamut gedapan nu melaun getaw, dia simbaan muka' dia nga selengayan, adun penalan ilan nu getaw. Taman talu'u diniu, sa' penalan ilan nu getaw, daal daitui sugda dinilan.

³ Ya'a dagid, sa' meglegamuta tu pubri, ndi' mu pesuun di getaw, pia di putulpused mu.

⁴ Laak dagid pia egluden tu getaw ki kektamuy mu, mesuunan da nu Gama' mu, pu' su tiba'an mitebunan, maita'en. Iin dayuni sumugda dini'a.”

Titulu'an mekatag di Kenenabi

(Lucas 11:2-4)

⁵ Kali' pektalu' si Isus, “Mendadi saladua' diniu, ndi' mu penunggilingay su kenenabi

nu nga tautau mekesuun! Pu' megindeg ilan menenabi diag dialem simbaan atawaka dia nga selengayan, adun maita' ilan nu tiba'an getaw. Taman talu'u diniu, su sugda dinilan, migela' na nilan malap.

⁶ Ya'a dagid, sa' menenabia, angaya dia sugud mu, takep mu, diaan ka dayun penenabi tu Gama' mu, sala mu da. Pu' su Gama' mu, maita'en su kelaun mitebunan, kaas iin dademai sumugda dini'a di kenenabi mu.

⁷⁻⁸ “Muka' pagid ndi' niu penunggilingay ki kenenabi nu nga kana' mekpetuud tu Megbebaya', paibenen nilan gupia su kenenabi nilan, asa nda'iduni ma'ananen. Pu' laung nilan dun, duaten nug diwata su kenenabi nilan saba' maiben metubus. Laak dagid adin su kulang di sukat niu, daan na misuunan nu Gama' niu, pia nda' pa niu mpenenebiay.

⁹ “Mendadi,” laung padun ni Isus, “kiniig bian nu kenenabi niu. Iini talu' niu, 'Uu Ama' nami tu gekbus langit, Melengas pegbesaan ka nu nga getaw pu' ya'a su Megbebaya'.

¹⁰ Melengas pekpuunan na su Keglekaunutan mu.

Su mauya'an mu, penuuden dinig dibabaw lubang, maa' dadema nu penggulaulaan ditu gekbus langit.

¹¹ Begay mu dinami gendawgendaw ki gaan nami, sukal di ketubu' nami.

¹² Pedasun mu ami di nga sala' nami, maa' dadema nu kekpedasun nami tu nga mekesala' dinami.

13 Muka' ndi' mu buangay, mpenulay ami, gawen mu ami di Palin.' ”

14 Diksu' ni Isus su talu'en, “Pu' sa' pedesunen niu su sala' nu nga samataw niu, pedesunen damu dema nu Gama' niu ditu gekbus langit.

15 Laak dagid sa' ndi' niu pedesunen su sala' nu nga samataw niu, ndi' dema pedesunen nu Gama' niu su sala' niu.”

Titulu'an mekatag di Kekpuasa

16 Kali' pelum pektalu' si Isus, “Mendadi sa' mekpuasa amu, ndi' amu pegdemeng, maa' nu nga tautau mekesuun. Penlikusengen nilan su mulu' nilan, adun mailala nu nga getaw pu' mikpuasa ilan. Taman talu'u diniu, migela' na nilan malap su sugda dinilan.

17 Dagid yamu pelum, saladua' diniu sa' mekpuasaa, pengulamusa muka' penundaya,

18 adun ndi' mesuunan nu getaw pu' mikpuasaa, pu' misuunan da nu Gama' mu, su maita'en su kelaun mitebunan. Iin demai sumugda dini'a.”

Su Gimu tu Gekbus Langit (Lucas 12:33-34)

19 Kali' pektalu' si Isus, “Naa ki gimu dinig dibabaw lumbang, kana' iini pentegu'en niu, su melemu aanen guled atawaka gaangen, melemu dadema pegdaun nu getaw.

20 Segaga iini tagu' niu, ki gimu ditu gekbus langit, ndi' mesu'at aanen guled atawaka gaang, sampay ndi' dadema mesu'at pegdaun.

21 Pu' adin mibetang su gimu niu, ditu dade-maig delendeman niu.”

*Ndi' Mpia Mayak di Ga'us Kinilawan
(Lucas 11:34-36)*

²² Kali' pektalu' si Isus, “Naa su mata nu getaw, iini sulu' nug lawasen. Kaas saladua' diniu sa' gempiai mata mu, naa medelagan na su tibuuk lawas mu.

²³ Laak dagid sa' duuni mesait di mata mu, naa medeleman dademai tibuuk lawas mu. Su laung mu dun tiag mu, masi' medelem!”*

*Subay Pesalig tu Megbebaya' su Sukat
(Lucas 16:13; 12:22-31)*

²⁴ Laung ni Isus, “Naa su peneligan, ndi' mesu'at pegdengenen tindanay nug dua' tawan gegalen. Pu' sa' ma'antu, mesengayen sug bekna gegalenen, laak petailenen su kedua' gegalenen. Atawaka iini petuudenen sug bekna gegalenen, dagid teliudanen laak su kedua'en. Kaas su Megbebaya' muka' su ga'us, ndi' mesu'at pegdengenen pebegelay di ginaa niu.

²⁵ “Kaas talu'u diniu, ndi' niu libulengayi ketubu' niu, sa' ta' ma saani aanen niu muka' inumen niu, sa' ta'i kenapet niu. Pu' su ketubu' nu getaw, kana' ba gembageli pantagen sabaya' nu ka'aanen? Sug lawas nu getaw, kana' ba gembagel dademai pantagen, sabaya' nu kenapeten?

²⁶ Muka' pegbentayay niu pagid su nga manuk-manuk. Su manukmanuk, ndi' memula, ndi' dadema meglegani, nda'idun dademai timuden nilan. Laak pia ma'antu, paanen da nu Gama'

* **6:23 6:23** Su getaw gembagel dig delendemanen su gempia, pitanggi' ni Isus tu getaw gempiai matanen. Su getaw dedakan tu ga'us kinilawan, pitanggi'en tu getaw duuni mesait di matanen.

niu ditu gekbus langit su manukmanuk! Naa kana' ba labi pamu paanen, ki metaas paig laga' niu, sabaya' nu nga manukmanuk?

²⁷ Kedua'en, duun bai sala tawan diniu, megaganen petaasayi gumulen sendaw pebian di kelibulengen dun?"

²⁸ Laung ni Isus, "Kiin pelum penepeten niu, alandun bai malap niu sa' melibuleng amu dun? Pegdelendem niu pagid sug bulak nu sigbet. Ndi' mengimbaal su sigbet, ndi' dadema megabel.

²⁹ Laak talu'u diniu, pia si Adi' Salomon, sa' migimakay gupia, nda'i salabuuk bulak sigbet, kana' melengas pa di kenapet ni Salomon kitu.

³⁰ Naa su sigbet, maita' nandaw, lema' mbaluy laak tagun. Laak pia ma'antu, begayan nu Megbebaya' pekayan su sigbet, sa'itada sug bulaken. Sa' ma'antu, kana' bamu labi na begayan nu Megbebaya' penepeten niu? Kaas mauma dema maika' da ki kesalig niu tu Megbebaya'?"

³¹ Diksu' ni Isus su talu'en, "Kaas ndi' amu melibuleng, dig dialem ginaa niu, 'Adin ta ma sukatay ki ka'aan ta? Muka' kainum ta? Muka' penepeten ta?'

³² (Pu' su nga kana' mekpetuud, gembagelig delendeman nilan dun.) Yamu pelum, misuunan na nu Gama' niu ditu gekbus langit su kelaun kulang di sukat niu.

³³ Segaga iini pebagel niu dig delendeman niu, ki kesakup niu tu Kaglekaunutan nu Megbebaya', muka' ki kekesuun niu. Sa' ma'antu, su kelaun gininisan sukat, begay dadema nu Megbebaya' diniu.

³⁴ Kaas su kelegenay nda' pa niu mbianay, ndi' amu melibuleng dun. Pu' gendawgendaw duuni kelegenay nu getaw. Sukal pegdelendemen sa' mateng na tu'u."

7

Ndi' Mpia Pegdena'en su Samataw (Lucas 6:37-38, 41-42)

¹ Kali' pektalu' si Isus, "Mendadi, ndi' niu pegdena'ay su nga samataw niu, adun ndi' amu ukumen nu Megbebaya'.

² Pu' su kegdena' niu dig дума niu, iin dademai kengkum diniu nu Megbebaya', muka' adini tepengan niu dig begay niu, iin dademai tepengan nu Megbebaya' tug begayen pelum diniu.

³ Naa sa' ma'nia, mauma dema saladua' diniu, maita' mu ki maika' puling di mata nug дума mu, laak ya'a, nda' mu metukaway pu' duun dademai puling mu, gembagel?

⁴ Muka' pagid mauma dema telu'en mu pelum tug дума mu, 'Uy, ua'en ku pa deli' ki puling mu kiin,' asa ya'a dema, mipulinga dadema gembagel puling?

⁵ Baa, ya'a kiin, tautau mekesuun ka! Kaas unaay mu ua'ay ki gembagel puling di mata mu kiin, adun mpalas mu su maika' puling nug дума mu, adun mawa' mu."

⁶ Laung pagid ni Isus, "Ki nga gitu', ndi' niu paan dun su ginilak ditu Megbebaya', pu' mbuus lumingay diniui gitu' kia, penupasen amu nilan. Mesama da ki ngag babuy, ndi' niu piglakay

dyamanti, pu' ndi' nilan aanen, laak maindegan nilan.”

*Adin su Kulang nu Sakup nu Megbebaya',
subay Penenebiin diniin
(Lucas 11:9-13)*

⁷ Laung ni Isus, “Mendadi penamal amu menenabi tu Megbebaya', begayan amu niin. Penamal amu menengaw, pu' mekebaang amu. Peksabi amu namal diag bisuangan, pu' puka'an amu tu'u.

⁸ Pu' adini menamal menenabi, begayan tu'u. Adini menamal menengaw, mekebaang, muka' adini meksabi diag bisuangan, mpuka'an.

⁹ Pu' yamu ngag duunig bata'en, duun bai sala tawan diniu, sa' pinenggi' menengi panig bata'en, begayen sungkin diniin batu?

¹⁰ Atawaka sa' meksaak seda', begayen pelum diniin mamak?

¹¹ Mendadi yamu, sa' metau amu megbegay kepianan tu gembata' niu, asa melaat getaw amu, naa labi na su Gama' niu ditu gekbus langit, begayen dema tu'u kepianan tu nga meksaak dun diniin!

*Su Tinantu Kekesuun
(Lucas 6:31)*

¹² “Mendadi pia ta' alanduni melabu' dig delendeman niu melengas sia gabang nug duma niu diniu, iini baal niu dinilan. Pu' ma'niai tantu gulugan nu tibuuk Palinta nu Megbebaya' pisulaten dini Moises muka' tu ngag duma pimuunanen dengantu.”

Su Koglekaunutan nu Megbebaya', Mesikuti Genga'anen

(Lucas 13:24)

¹³ Laung ni Isus, “Mendadi iini bianay niu, ki mesikut genga'an. Pu' ki sala genga'an pangay tug linaw gapuy, meliwag, dayun sug dalam pangay ditu, melemu dadema unuten, melaun getaw mayan dun.

¹⁴ Ki pelum genga'an pangay tu ketubu' nda'i tamanen, mesikut, dayun sug dalam pangay ditu, melegen unuten, meliangi getaw mekebaang dun.

Su nga Mekpetu'un dig Balus

(Lucas 6:43-44)

¹⁵ “Mendadi ki nga mekpetu'un dig balus, peglengilamay niu. Pu' sa' metua' ilan diniu, pitanggi'u ilan di nga malig metetubu' mendapa' di karniru, laak miglanguban dadema di karniru.

¹⁶ Naa, kiniig bian niu mengilala dun sa' metuud mai piktu'un, sa' balus ma. Kimanay niu su penggulaulaan nu mekpetu'un. Pu' sug bunga gubas, maupu' ba dig dugi? Maupu' ba dig dugi sug bunga igera?

¹⁷ Adini gempia gayu, megbunga dadema melengas. Digid adini melaat gayu, megbunga dadema melaat.

¹⁸ Pu' nda'iduni gempia gayu megbunga melaaten. Mesama di melaat gayu, nda'iduni megbunga melengas.

¹⁹ Muka' pagid adini gayu ndi' megbunga gempia, penega'en nu Megbebaya', dayun piglakay tu gapuy.

²⁰ Kaas ki nga mekpetu'un dig balus, mailala niu tu penggulaulaan nilan."

Su Tantu Sakup ni Isus
(Lucas 13:25-27)

²¹ Laung ni Isus, "Mendadi kana' iini mekesakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya', ki ke-laun getaw gelalenu nilan Kaunutan. In laaki mekesakup dun, ki menggulaula tu mauya'an nu Gama'u ditu gekbus langit.

²² Kaas sa' mateng ki Gendaw nu Kengkukum nu Megbebaya' di tiba'an getaw, melaun getaw mektalu' dinaan, 'Uu Kaunutan nami, migwali ami Talu' nu Megbebaya' pibian di pegbaya' mu, muka' pingutidan namii menenulay, dakus melaun mekesalebu' pinggulaula nami pibian di pegbaya' mu!'

²³ Dayun ku sembagay, 'Baa, yamu kiin, ndi'u amu mailala. Pelayu' amu dinaan, yamu nu nga meglimbung!' "

Su Titulu'an ni Isus, subay Dunutan nu Saku-pen

(Lucas 6:47-49)

²⁴ Laung ni Isus, "Mendadi adin su getaw mekineeg di telu'en ku kini dayun megdunut dun, penenggi'an duni telisebuten getaw migbaal balay, gintuden di telektap sug balayen.

²⁵ Naa bena' mitubus sug balay, migdupi' gempales, migbaa', muka' dinulukan medekdes genus sug balay. Laak nda' megeba', saba' gintud dig batu.

²⁶ "Laak dagid adini getaw medengegen ki talu'u kini laak ndi'en dunutan, iini maa' nug

bengu'bengu'en getaw, migbaal balayen dia pentad.

²⁷ Migdupi' dadema gempales, migbaa' pa pagid. Dayun kig balayen kia, dinulukan metik-teg genus, migeba' gupia. Pia sebulus tu pata'en, nda'iduni mibilin dun."

Su Pegbaya' ni Isus

²⁸ Naa bena' mideksu' ni Isus su pidengegen tu melaun getaw, misebu'an ilan dun su titulu'en kia.

²⁹ Pu' su titulu'anen, duuni pegbaya'en. Sa' iini mektitulu' dinilan su nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebayaya', naa mama' nda'i pegbaya' nilan.

8

Piuli'an ni Isusi Getaw Pegladu Mekesalebu' Nuka

(Marcos 1:40-45; Lucas 5:12-16)

¹ Naa sa' duminiksun si Isus genat dig bentud kia, melaun gupia getaw migdunut diniin.

² Mendadi duuni pegladu mekesalebu' nuka mikpesempel dini Isus, minginlulud dayun di gedapanen, laungen diniin, "Sir, sa' mauya'an mu da, misuunan ku megaga mau pauli'ay."

³ Tinggal ni Isusi kemeten, dipenaneni getaw kia, kali' pektalu', "Naa, mauya'an ku lai. Mauli'an ka dadema tu'u!" Sedu'undu'un mi-awa' dayun su mekesalebu' nukanen.

⁴ Laak laung ni Isus, "Petuud mu gupiai talu'u kini dini'a! Pia sala tawan, nda'iduni ukitan mu di mipenggaula kini. Segaga angaya ditug belian, pekpebantaya diniin, dayun ilak mu

sug betang pinalinta ni Moises dengantu, pu' adun metakesi'an ka nu getaw miawa' na su kelemu'ay mu."

*Piuli'an ni Isusi Getaw Lainig Bansanen
(Lucas 7:1-10)*

⁵ Mendadi bena' midepet si Isus tug lunsud Capernaum, duuni kaunutan di sundalu nu getaw Roma luminabet diniin, mikpaingabang diniin,

⁶ laungen, "Sir, kelelaat dini'a, duuni sesugu'en ku ditug balayu migladu gupia, mipilung. Milegenan gupia dun."

⁷ Kali' sembag si Isus, "Naa, medituunu, pauli'an ku."

⁸ Dagid sumimbag su kaunutan di sundalu, "Naa naan, Sir, kana' mbantang seledan muig balayu. Pektalu'a laak diin, naa misuunan ku pu' mauli'an tu'ui sesugu'en ku kia.

⁹ Pu' maa' dinaan kini, duuni metaas pa dinaan sumugu' dinaan, duun pa pagidi sundalu sugu'en ku. Telu'an kui sala tawan, 'Dituun ka angay,' meditu dayun. Telu'an ku pelumi sala tawan, 'Diniin ka angay,' medini dadema. Sa' telu'an ku su gulipen ku, 'Ma'nini'i baalen mu,' naa baalenen dayun."

¹⁰ Bena' midengeg ni Isusi tinalu' kia nu sundalu, misebu'an dun gupia. Kali' pektalu' dia nga tumindug diniin, "Taman talu'u diniu, ki kaunutan kini, nda'u mainsan mbianayi kesalig mesama di kesaligen, pia pa dini nita nga getaw Israel!

¹¹ Kaas taman talu'u diniu, sa' meglekaunutan na tu'u su Megbebaya', melaun tu'u getaw dig

lain bansa metua', genat ilan tu silangan sampay tu sindepan, sumaup ilan tu keglekebibu ditu Keglekaunutanen, pu' dungan ami maan dini nga Abraham, si Isaac, muka' si Jacob.

¹² Dagit ki nga дума getaw gasal nilan sia mpeduma ilan tu Keglekaunutan nu Megbebaya' pu' getaw Israel ilan, naa piglaken laak ilan ditug liu, tu medelem. Ditu ilan dayun mengaduy, lamug mengkiget ilan di ngisi nilan.”

¹³ Laung dayun ni Isus tu kaunutan di sundalu, “Uli'a na, pu' su pituud mu, menuud tu'u.”

Iin dayun tu'ui kauli'ay nu sesugu'enen kia, mitaang gupia ditu ketalu' dun ni Isus.

*Pineguli'an ni Isusi Melaun Getaw
(Marcos 1:29-34; Lucas 4:38-41)*

¹⁴ Naa minundas si Isus ditug balay ni Pedro. Mendadi bena' mitulan dia si Isus, minita'en pegladu ki penugangan ni Pedro libun, mipanas, ndi' mekegbuat.

¹⁵ Dipenan dayun ni Isus su kemet nug libun. Lemen laak midepenan ni Isus, migwanan dayuni panasen. Migbuat sug libun muka' mikpelutu', migilak dayun dini nga Isus.

¹⁶ Naa bena' lelabung na, melaun getaw piglegetan menenulay pinguit nu nga getaw ditu ni Isus. Pingutidanen dayun dinilan su menenulay, sektaang laaki tinalu'en, minawa' ilan dayun. Muka' pineguli'anen pa pagid su kelaun pegladu.

17 Kaas ma'niai mipenggulaula, adun menuud su sinulat dengantu ditu Misulat Talu' nu Megbebaya' nu pimuunanen si Isaias, laungen, "Inawa'en su mesait ta, pineguli'anen su ngag leduun ta."

*Su Tantu Kesakup dini Isus
(Lucas 9:57-62)*

18 Naa bena' lain endaw, bena' minita' ni Isusi melaun gupia getaw mikipungun diniin, kali' pektalu' tu nga sakupen, "Naa, dumipag ita dinig linaw."

19 Laak sa' nda' pailan pekepanaw, duuni getaw mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya' luminabet dini Isus, kali' pektalu' diniin, "Sir, pia adin ka angay, megdunutu dini'a."

20 Kali' sembag si Isus, "Laak naan, kig Bata' nu Kilawan, nda'idun tanani pektulugan ku. Tumu' pa su nga teleksuy, duuni gateb nilan, muka' su nga manukmanuk, duuni salag nilan."

21 Naa duun pelumig lain getaw, sakup ni Isus, kali' pektalu' diniin, "Sir, muli' pau deli', pu' unaan ku pa lebengay su gama'u."

22 Kali' pelum sembag si Isus, "Baa, dunuta dinaan. Su nga pangay tu kepatay nda'i tamanen, melengas ilan nai meglebeng tu nga matay dinilan."

*Pimaag ni Isusi Salindapak
(Marcos 4:35-41; Lucas 8:22-25)*

23 Naa duminangan si Isus di sekayan, ilan nu nga sakupen.

24 Mendadi bena' ditu nailan laud nug linaw, tekaw miksalingapak, misipukan dayun tubig ki sekayan nilan kia. Dagid si Isus, pektulug.

25 Mikpesempel dayun diniin su nga sakupen, tinanud nilan dayun, laung nilan, "Ii, Kaunutan, gawen mu ami! Megbaya'baya' ita dun ini!"

26 Kali' sembag si Isus, "Mauma mendek mamu? Maika' da ki kesalig niu dinaan!" Migbuat si Isus, pimaagen dayun su genus muka' su nabek. Miksilengen gupia tu'u sug linaw.

27 Su kelaun duma ni Isus, misebu'an ilan dun. Laung nilan, "Ta' gasal dun saan ini, pia su genus muka' nabek, mekpetuud diniin?"

Pineguli'an ni Isusig Dua' Tawan Silunu'an Menenulay

(Marcos 5:1-20; Lucas 8:26-39)

28 Naa, midenggu' si nga Isus tug dipag nug linaw, ditug benwa piningalan dun Gadara. Bena' mikelusad ilan, duunig dua' tawan sumi-nungkak dini Isus, betad nilan dia nailan peg-benwa nga sangyab kelebengan, pu' ki getaw kini, silunu'an ilan menenulay. Mekendekendek ilan gupia, kaas kana' bianan nu getawig dalam mekebian di kelebengan kia.

29 Mendadi, bena' minita' nu nga silunu'an kia si Isus, minekeg ilan megbeksay, laung nilan, "Ii, ya'a, Bata'a nu Megbebaya', ta' maig labet mu dinami? Peglegetan mu ami, asa kana' pa timpu nu Kengukum?"

30 Naa duuni sala kauluan babuy meglunang dia mesempel, melaun gupia babuy.

³¹ Pinengi nu menenulay dini Isus, laung nilan, “Naa sa' utidan mu ami, peselunu' mu ami ditu ngag babuy kia.”

³² Kali' sembag si Isus, “Naa, mesu'at.” Dayun memegawa' dia getaw kia su menenulay, sum-ilunu' ilan pelum ditu ngag babuy. Bena' su sala kauluan babuy, migela' ilan menggebek dumiksun ditug delipasan, migela' ilan dayun melemes diag linaw.

³³ Mendadi su nga megingat tu ngag babuy, minggebek ilan ditug lunsud, pigukit nilan dayun dia ki kelaun mipenggulaula kia nu nga getaw silunu'an menenulay.

³⁴ Sa' ma'nia, su kelaun getaw ditug lunsud, linaawan nilan si Isus. Bena' midepet ilan diniin, inubug nilan diniin, megawa' diag benwa nilan.

9

Pidasun ni Isus su Sala' nu Pilung sampay Piuli'anen

(Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26)

¹ Naa duminangan na pelum si Isus dia sekayan, duminipag muli' tug lunsud tinuunanen.

² Naa bena' minateng dia, duuni nga getaw pegbuligan nilan di sinampuyuan ki mipilung, iwit nilan dia ni Isus. Mendadi si Isus, bena' minita'en ki kesalig nilan diniin, mikталu' di pilung kia, “Naung, pia dai ginaa mu! Pidasun na su sala' mu.”

³ Naa ki nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya', bena' midengeg nilan ki tinalu' kia ni Isus, kali' ilan pektalu' dig dialem delendeman

nilan, “Paa, ki getaw kini, piksudi'anen pelum su Megbebaya!”*

⁴ Digid misuunan ni Isusig dialem delendeman nilan kia. Kali' dayun pektalu' dinilan, “Mauma dema melaatig delendeman niu?

⁵ Pu' sa' su kilawan laak, melemu pebelusen sa' telu'enen, ‘Pidasun na su sala' mu.’ Melemu dadema pebelusen sa' telu'enen, ‘Pegbuata, panawa dayun.’

⁶ Digid naan kini, luminusad nau, miksibaluyu Bata' nu Kilawan. Sa' ma'antu, paita'u diniu pu' duuni pegbaya'u mekpedasun di sala' dinig dibabaw lumbang.” Luminingay dayun si Isus tu pilung muka' miktalu' diniin, “Naa, pegbuata, sikwat mui sinampuyuan dini'a kiin, muka' uli'a na!”

⁷ Migbuat tu'u su pilung kia, dayun minuli' tug balayen.

⁸ Bena' minita' nu melaun getaw dia, mindek ilan dunut mipenalan nilan su Megbebaya', pu' masi' mekesalebu'i pegbaya' bigayen tu kilawan.

Pisakup ni Isus si Mateo

(Marcos 2:13-17; Lucas 5:27-32)

⁹ Naa bena' minundas si Isus, duuni mipekita'en sala tawan mendawat buis pegingkud diag bata' gupisininen, ngalanen si Mateo. Sinabi ni Isus si Mateo, laungen, “Dunuta dinaan.”

Bena' midengeg ni Mateo, migbuat dayun, migdunut tu'u dini Isus, suminakup na diniin.

* **9:3 9:3** Piulugan nilan dun, minakabul daw si Isus, pu' pilepengen tu Megbebaya' sug lawasen.

¹⁰ Naa duuni gendaw, minaan si Isus diag balay ni Mateo. Melaun mendawat buis muka' duma mekesesala' getaw duminan maan dini Isus, ilan nu nga sakupen.

¹¹ Mendadi ki nga Pariseo, bena' minita' nilan, sinaakan nilan dayun su nga sakup ni Isus. Laung nilan, "Paa, mauma dema ki mekpetu'un diniu kia, duminan main maan di nga getaw, ma'niaig betad nilan?"

¹² Laak kali' medengeg ni Isus su sinaak nilan, simbagen, "Naa su getaw nda'ig leduunen, ndi' kambat mekpebulung, subay su laak duunig leduunen.

¹³ Yamu kiin, subay mesabut niu ki misulat ditu Talu' nu Megbebaya', laung, 'Iini mauya'an ku penggulaulaan nu getaw, kig linelaatay, sabaya' su ngag betang ilaken niu dinaan.' " Mendadi, diksu' ni Isus su talu'en, "Naa naan kini, iini luminusadu dun dinig lumbang, adun pesikesu-unen ku su laak mekesesala' getaw, kana' nu nga gandang mekesuun getaw."

*Sinaakan si Isus mekatag di Kekpuasa
(Marcos 2:18-22; Lucas 5:33-39)*

¹⁴ Naa mendadi duuni gendaw, su nga sakup ni Juan kiin su Memunag Tubig, luminabet ilan dini Isus, kali' ilan saak diniin, "Sir, mauma dema ma'antu? Yami, mekpuasa mami. Sa' su nga Pariseo, ma'antu dadema. Dagid su ngag dani'a sakup, ndi' mailan mekpuasa."

¹⁵ Kali' sembag si Isus, "Wa'a daan, pu' pe-nenggi'an dun sug bela'i. Su nga suminaup dig bela'i, kenduta'en ba nilan pekpuasa, saanan duma pa nilan su menginsawa? Laak dagid

duuni gendaw mateng, ui'en dinilan ki mengin-sawa, dekaḡ pailan tu'u pekpuasa.”†

16 Laung pagid ni Isus, “Mesama da sa' ek-lebani suub. Duun bai getaw, iini ekleben dig danul suuben kig begu gupia penepeten? Pu' sa' pinenggi' pema'antuunen, sa' mengelee' sug begu penepeten, mauguten dayun sug danul kia, bena' megdegadega dayun su keliwag nu gediten.‡

17 “Muka' pagid sug betad megbetang peng-inumen di pematangan binaal panit petubu'en, ma'antu dadema.§

“Kig begu penguinumen, betangen ba dig daan pematangan? Pu' sa' pinenggi' ma'nia, sa' tumulin su penguinumen, ndi' ba megbetu su panit petubu'en? Deksu'anen, megula' su penguinumen, muka' meglaat dadema su pematanganen. Kaas sug begu penguinumen, subay begu dadema su pematanganen, pu' adun ndi' meglaat su penguinumen, sampay su pematanganen.”

Pitubu' Puli' ni Isusi Gembata' muka' Pili' anenig Libun

(Marcos 5:21-43; Lucas 8:40-56)

† **9:15 9:15** Piulugen dun, duuni gendaw mateng, mawa' si Isus di nga sakupen, dayun mekpuasa ilan, pu' melegenan ilan. ‡ **9:16 9:16** Kig begu penepeten muka' sug danul, pitanggi' dun ni Isus sug daniin titulu'an muka' sug daan betad nu getaw Judea. Sug begu titulu'an ni Isus, ndi' mayun dun su ngag daan betad. Subay megbegu betad su getaw. § **9:17 9:17** Sug betad nu getaw Judea, tibuuk panit kanding atawaka karnirui pematangan nilan tu penguinumen nilan. Sa' medanul, meletu'.

18 Mendadi segay pa ni Isus mektalu', duuni kaunutan di simbaan nu getaw Judea minangay dia niin. Minginlulud su kaunutan di gedapan ni Isus, laungen dayun diniin, "Sir, nandaw ia sug bata'u delaga, minatay. Dagit pia ma'antu, kelelaat dema tu'u dini'a, Sir, laaway mu. Pu' suunan ku sa' depenan mu, metubu' puli' kig bata'u kia."

19 Kali' medengeg ni Isus su tinalu' nu kaunutan kia, migbuat, dayun migdunut diniin, ilan nu nga sakupen.

20 Laak saanan ni Isus mpanaw, duuni sala tawan libun, sepulu' bu' dua' taun na, tebia' ledunen kig betad libun. Mendadi kig libun kini, mikpesempel dia teliudan ni Isus, dilu'en dayun su kuyamay suuben.

21 Pu' maa' laungen dig dialem ginaanen, "Pia medelu'u laaki suuben kiin, mauli'an nau dun."

22 Bena' miakuy nug libun su suuben, luminingay si Isus, minita'en dayun sug libun, kali' pektalu' diniin, "Naa Enaung, gempia dai ginaa mu. Miuli'an ka na, saba' nu kesalig mu." Sikna mitalu' ni Isus, miuli'an sug libun.

23 Naa iin pa bundas si Isus tug balay nu kaunutan di simbaan kiin. Mendadi, bena' minateng ilan ditu, minita' ni Isus su nga getaw misasaw, dakus su menlantuyan sia.

24 Miktalu' si Isus, "Baa, gawa' amu diin, launan niu! Pu' gembata' kiin, kana' ma minatay. Pektulug da!"

Piketuanan laak nu nga getaw si Isus.

25 Mendadi si Isus, bena' pigua'en dia su nga melaun getaw, sumiled dayun dia sugud belilidan nu gembata'. Bena' mikeseled, piguidanen dayun su gembata' di kemet. Migbuat dayun su gembata'.

26 Naa sa' ma'antu, migleep diag lumibut benwa su gukiten nu mipenggulaula kia.

Pineguli'an ni Isusig Dua' Tawan Buta

27 Naa bena' minundas si Isus, duunig dua' tawan buta tuminakin diniin. Migbeksay ilan, laung nilan, "Uu Sir, Sapu'a ni David, lelaatay mu ami!"

28 Mendadi bena' mitulan dig balay si Isus, mikpesempel diniin kig dua' tawan buta kini. Sinaak ni Isus dinilan, "Naa, mikpetuud amu dun pu' megagau meneguli' diniu?"

"Wa'a, Sir!" simbag nilan.

29 Dipenan dayun ni Isus ki mata nilan, dunut tinalu'en, "Kagina suminalig amu dinaan, mekengita' namu!"

30 Mikengita' dayun tu'u sug buta. Laak inungub pailan gupia ni Isus, laungen, "Pia sala tawan, nda'iduni ukitan niu di mipenggulaula kini!"

31 Digid mipanawig dua' tawan kia, lineep nilan sug benwa kia, pinemalan nilan ukitay ki pinggulaula kia ni Isus dinilan.

Piuli'an ni Isusig Beed

32 Naa mendadi su kepalus nu nga kamun buta, duun pagidi nga getaw mitua' dini Isus, migated ilan beed, saba' silunu'an menulay.

³³ Lemen laak miutidan ni Isus ki menulay kia, mikektalu' dayun puli' sug beed. Misebu'an dayun su nga melaun getaw dia, laung nilan, "Ita nga getaw Israel, ugat pa ta maita' ki mipenggulaula ma'nini palas."

³⁴ Dagid su nga Pariseo, laung nilan, "Aa, ki getaw kiin, iini megaganen dun utidayi menenulay, pu' bigayan ginuung nu kaunutan nu menenulay."

Gembagelig Lelaat ni Isus di nga Getaw

³⁵ Mendadi mipanaw si Isus, lineepen su ngag lunsud muka' gimbelayan diag lumibut benwa. Mikpetu'un si Isus dia nga simbaan nu getaw Judea muka' migukit di Gempia Petenday pu' pikpuunan na su Keglekaunutan nu Megbebaya'. Pineguli'anen pa pagid su nga migladu, pia alan-dunig leduunen atawaka kulang dig lawasen.

³⁶ Kali'en pegbentayay su melaun gupia getaw, milelaat dinilan si Isus. Pu' meligeti kelegenay nilan, muka' nda'iduni gengagan nilan dun, dialem ginaanen, maa' ilan karniru nda'iduni megingat dun.

³⁷ Miktalu' si Isus di nga sakupen, "Naa ki sengkul, gembagel gupia sia, laak meliang dai getaw meglegani dun.*"

³⁸ Kaas penenabi amu tu Megbebaya', su gapu' nu sengkul, adun sugu'enen pai ngag duma getaw meglegani."

* **9:37 9:37** Miksamingay si Isus mekatag di nga getaw miuya' na sumakup tu Megbebaya', damikian dun kig binaalan, sa' gempia na geniin.

10

Su Sepulu' bu' Dua' Peneligan ni Isus (Marcos 3:13-19; Lucas 6:12-16)

¹ Naa ki sepulu' bu' dua' peneligan ni Isus, sinabinen ilan. Mendadi bena' misabi ilan, bigayanen ilan pegbaya' mengutid di menenulay muka' meneguli' tu nga kelaun leduun muka' kulang dig lawas nu getaw.

² Naa kinii nga ngalan nu nga sepulu' bu' dua' peneligan ni Isus. Sug beknanen, si Simon (sala ngalanen si Pedro), muka' su pateden si Andres, dayun si Santiago muka' su pateden si Juan, gama' nilan dua' si Sebedeo,

³ dayun si Felipe muka' si Bartolome, dayun si Tomas muka' si Mateo, getaw mendawat buis, dayun si Santiago gama'en si Alfeo, muka' si Tadeo,

⁴ dayun si Simon, sakup nu nga mingatu di gubirnu. Mendadi su kesepulu' bu' dua'en, iin si Judas Iscariote, su tumipu pa dini Isus.

Sinugu' ni Isus Mpanaw su Sepulu' bu' Dua' Peneliganen (Marcos 6:7-13; Lucas 9:1-6)

⁵ Ma'antu, ki sepulu' bu' dua' peneligan ni Isus kia, sinugu'en ilan mpanaw. Dekag ilan pasi' mipanaw, miktitulu' dinilan si Isus, laungen, "Ndi' amu angay dig benwa nu kana' getaw Judea, sampay dig lunsud nu getaw Samaria.

⁶ Segaga angay amu tu sama ta getaw Israel, ki pitanggi' u di nga karniru mibeleng.

7 Mendadi panaw amu, pengukit amu, iini talu' niu, 'Ki Keglekaunutan nu Megbebaya', pikpuunan na!'

8 Su pegladu, peneguli'ay niu. Su minatay, petubu' niu puli'. Su megladu mekesalebu' nuka, peneguli'ay niu dadema. Su peglegetan menulay, utiday niu ditu nilan su menenulay. Kagina bigayan amu di nda'ig bayad niu dun, begayay dadema niu su nga samataw niu, di ndi' da niu dema pebiaden.

9 Ndi' amu peguit kwarta bulawan atawaka pelata, pia sinsilyu tumbaga.

10 Sa' mpanaw amu, nda'iduni sengkapan uiten niu, pia gambag, gilisan suub, sepatus, sampay sekud. Pu' ki getaw megabang di ngag dumanen, mbantang gestuan di ka'aanen."

11 Laung pagid ni Isus, "Naa sa' mateng amu dig lunsud atawaka gimbelayan, bundas amu, penengaw amu getaw meliag tulugan niuig balayen. Ditu laak amu tuun, sampay mekebundas amu dig lain lunsud.

12 Laak sa' metulan amu dia, iini talu' niu di nga getaw dia, 'Pepianan amu.'

13 Dayun sa' penemba'en amu nu getaw diag balay kia, naa mpianan ilan dema. Laak dagid sa' ndi' ilan menemba' diniu, ndi' dailan dema mpianan.

14 Muka' adin sug balay atawaka lunsud ndi' menemba' diniu dakus ndi' mekineeg diniu, pegawa' amu dayun dia, muka' ekpug niu sug lepup lupa' di geksud niu.

15 Taman talu'u diniu, sa' mateng ki Gendaw nu Kengkum nu Megbebaya' di tiba'an

getaw, tumu' megaan pai ginukuman tug lunsud Sodoma muka' Gomora dengantu, sabaya' di ginukuman tug lunsud kia ndi' menemba' diniu!"

Su Kekpeleget sungu Mbianay nu nga Sakup ni Isus

(Marcos 13:9-13; Lucas 21:12-17)

¹⁶ Kali' pektalu' si Isus, "Pektalentenay niu ini! Ki kesugu'u diniu mpanaw, petanggi'u amu di karniru mingingelet di nga mendapa' dun. Subay megali' amu, mesama tug betad mamak. Muka' su pegbetaden niu, maya' maya', sama da nug betad limuun.

¹⁷ Kaas peglengilam amu, pu' dengaten amu di gedapan nu kuis dakus pembedasen amu nu getaw Judea tug dialem nga simbaan nilan,

¹⁸ dakus dengaten amu di gedapan nga gadi' muka' duma kaunutan, saba' nu kesakup niu dinaan. Mendadi mpenggulaula kia, adun su sembag niu dun, iini mbaal sikaw niu megukit di Gempia Petenday tu nga kaunutan kia, sampay tu nga kana' getaw Judea.

¹⁹ Kaas sa' dengaten namu, ndi' amu melibuleng dun, sa' ta' alandun mai gempia niu sembag dun. Segaga sa' penenaakan namu, petalu' na diniu su gempia sembag niu dun.

²⁰ Pu' ki sembag niu, kana' laak daniu talu', pu' pedelendem da diniu nug Balakat nu Gama' niu ditu gekbus langit."

²¹ Laung ni Isus, "Duuni getaw megwakil di nga pated nilan petain, muka' ma'niin dade-mai penggulaulaan nu nga getaw dig bata'en. Sampay su nga gembata', kuntraanen dadema

su gina'en muka' gama'en, sampay meksimawi dinilan ki petain.

²² Muka' bentaan amu nu kelaun getaw saba' nu kesakup niu dinaan. Dagid adin su getaw mektigel sampay mengikteb, iini megawen.

²³ Naa sa' peglegetan amu di salabuuk lunsud, laguy amu dig lain. Naa taman talu'u diniu, ndi' niu tagad meleep su kelaun lunsud dig benwa Israel, naan kini, kig Bata' nu Kilawan, lumusadu puli' dinig lubang.

²⁴ "Pu' su getaw mektu'un," maa' laung dema ni Isus, "kana' metaas pa di mekpetu'un diniin. Su sesugu'en, kana' metaas pa di suminugu' dun.

²⁵ Kaas su getaw mektu'un, sa' iini mbiananen ki mibianan dadema nu mekpetu'un diniin, subay sengu'enen. Su gulipen dema, sa' iini mbiananen ki mibianan dadema nu mingulipen dun, naa sengu'enen dadema. Pu' ki gama', sa'itada naan, sa' iini piningalan nu getaw dinaan Beelsebul, naa labi pamu nga gembata', ma'antu dademai paingalan nilan diniu!"*

*Su nga Sakup nu Megbebaya', ndi' Kambat Mendek
(Lucas 12:2-7)*

²⁶ Laung ni Isus, "Mendadi kagina ma'antu, ndi' niu endekay su kilawan. Pu' nda'iduni mitebunan nemun, ndi' mbuasan. Nda'iduni giglud nemun, ndi' dema mesuunan.

* **10:25 10:25** Kig Beelsebul kini, sala ngalannu Palin. Sala pa piningalan dun, si Satanas.

27 Kaas adin su telu'en ku diniu di megleglud, pegukit niu tu gedapan. Adin su kimedu diniu, ukit niu tu tebu'an!

28 Kaas ndi' niu daan endekayi sama kilawan niu, pu' daal da laaki megaganen petayay, sug lawas nu getaw. Laak su gimuud nu getaw, ndi'en megaga petayay. Segaga iin laaki gempia gendekan niu su Megbebaya', kig duuni pegbaya'en mekpatay di getaw, muka' pa padun megbeleng dun ditug linaw gapuy.

29 "Pu' pegdelendem niu deli' su manuk-manuk. Dua' buuk leksayaw, ndi' ba mesaluy selaad siin? Laak pia ma'antu, nda'i salabuuk dun matay, sa' kana' buangen nu Gama' niu.

30 Yamu pelum, pia kig buuk di gulu niu, misuunan da nu Megbebaya' sa' santa' balu.

31 Kaas ndi' amu mendek daan, pu' gembagel gupiaig laga' niu tu Megbebaya', sabaya' nu nga manukmanuk!

*Su Mbianan nu Getaw Mangken dini Isus dakus su Memalaw diniin
(Lucas 12:8-9)*

32 "Mendadi, adini getaw kana' mpiid meglegintuud di gedapan nu nga getaw pu' suminakup dinaan, naa naan, engkenen ku dadema iin ditu gedapan nu Gama'u tu gekbus langit.

33 Dagit adin demai memalaw di gedapan nu getaw pu' kana' sakupu iin, naa pemelaun ku dadema iin ditu gedapan nu Gama'u tu gekbus langit."

*Kana' nu Keksalabuuk, pu' su Keksinualay
(Lucas 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ Laung ni Isus, “Mendadi, ndi' niu delende-may pu' iini luminusadu dun, pesalabuuken kui getaw dinig dibabaw lumbang. Kana' ma'antu! Pu' meksual ilan pasi', naani puunen!

³⁵ Meksumpaki'ig delendeman nug laki muka' nu gama'en, ma'nia dademaig libun muka' su gina'en. Meksumpaki' dademai minugangan libun muka' su penuganganen libun.

³⁶ Deksu'anen, saladua' iini tampusan kuntranen, su na laak beta'anen gupia.

³⁷ “Mendadi adini getaw, sa' su kekpetailen tu gina'en bu' gama'en, gembagel pa di kekpetailen dinaan, naa ki getaw kia, kana' mbantang sumakup dinaan. Mesama da su getaw, sa' su kekpetailen dig bata'en libun laki, gembagel pa di kekpetailen dinaan, iin, kana' dadema mbantang sumakup dinaan.

³⁸ Pu' adini ndi' mekpisan kurusen dakus dumunut dinaan, naa kiin, kana' mbantang sumakup dinaan.†

³⁹ Naa adini mpauk megwakil gumulen dinaan, mbeleng diniin su ketubu' nda'i tamanen. Adin su pegwakilen dinaan su gumulen saba' nu kesakupen dinaan, iin, malapen sungkin su ketubu' nda'i tamanen.”

*Su Sugda tu Sakup ni Isus
(Marcos 9:41)*

† **10:38 10:38** Ki telu'en pisanen nu getaw ki kurusen, piulugan dun ni Isus, sengu'en nu getaw ki memis muka' gempait puun di kesakupen dini Isus, pia pa laga' na ginaanen.

⁴⁰ Laung ni Isus, “Mendadi adini menemba' diniu, naa gitunganen, naani mipenemba'en. Muka' kagina pinemba'u niin, mipenemba'en dadema su suminugu' dinaan.

⁴¹ Muka' adin su menemba' di getaw megwali talu' nu Megbebaya', saba' misuunanen pu' megwalii getaw kia, sugdaan da nu Megbebaya' su menemba' dun, lepeng tu sugda ditu megwali kia. Ma'antu dadema su menemba' di mekesuun getaw, saba' misuunanen pu' mekesuuni getaw kia, iin, sugdaan dadema nu Megbebaya' su menemba' dun, lepeng tu sugda ditu mekesuun getaw kia.

⁴² Kaas taman talu'u diniu, pinenggi' duuni getaw megbegay sala tasa tubig di tampusan gembaba' sakupu, saba' misuunanen pu' sakupui getaw kia, naa sugdaan tu'u nu Megbebaya' su getaw mekpainum dun.”

11

Sinaak ni Juan sa' si Isus su Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan

(Lucas 7:18-35)

¹ Naa bena' mitubus ni Isus titulu'ay su sepulu' bu' dua' tawan sakupen, mipanaw, minangay megukit muka' mektitulu' dia ngag lumibut lunsud.

² Naa si Juan kiin, su Memunag Tubig, bena' pitendayan ditu pirisuan mekatag di nga pinggulaula ni Kristu, duun dayuni nga sakup ni Juan sinugu'en meditu ni Kristu.

³ Mendadi, bena' midepet dia ni Isus su nga sinugu', sinaak nilan diniin, “Sir, sa' mesu'at,

talun' mu dinami, ya'a na tu'u ki pisuun pedaan ni Juan pu' lumusad, atawaka megelat pami dig lain?"

⁴ Mendadi, sumimbag si Isus, laungen, "Naa, puli' amu ditu ni Juan, ukit niu diniin ki taman minita' niu kini muka' ki midengeg niu.

⁵ Su ngag buta, mikengita' na. Su nga pilung, mikepanaw na. Su nga migladu mekesalebu' nuka, miuli'an na. Su ngag bengel dema, mikedengeg na. Sampay su nga minatay, pitubu' na puli'. Muka' su gempusuk getaw, inukitan na tu Gempia Petenday.

⁶ Kaas adini getaw ndi' memilas dinaan, iini liliag!"

Si Juan su Mikpetenday di Ketua' nu Mitendu' nu Megbebaya' Meglekaunutan

⁷ Mendadi sa' mipalus su nga pimuunan ni Juan, migukit si Isus tu melaun getaw mekatag dini Juan. Sinaak ni Isus dinilan, "Naa kini si Juan, sa' linaawan niu iin ditug limawa', alandun mai pedetengen niu diniin? Laung ba niu dun si Juan, maa' nu sala puun tigbaw, melemu mpilay nu genus? Kana'en.

⁸ Naa sa' ma'antu, alandun mai pedetengen niu diniin? Laung niu dun pu' getaw migimakay? Baa, kana'en dadema, pu' su getaw migimakay, subay ditu laak penengaway balay nu nga gadi'!

⁹ Mendadi sa' ma'antu, ta'i pedetengen niu maita' niu? Getaw pimuunan nu Megbebaya'? Wa'a lai! Muka' taman talu'u diniu, kini si Juan, kana' laak pimuunan nu Megbebaya'.

10 Pu' iinen dadema su mibetang ditu Misulat Talu' nu Megbebaya', laung, 'Miktalu' su Megbebaya', Mendadi paunaan ku dini'a ki pemuunan ku, pu' adun pengendamenen sug bianan mu.'

11 Naa taman talu'u diniu," laung ni Isus, "genat pa dini Adan sampay nemun, nda'i sala tawan metaas pa dini Juan. Laak dagid pia ma'antu, adin su tampusan gembaba' sakup di Keglakaunutan nu Megbebaya', iini metaas padun dini Juan.

12 Pu' genat tu ketua' ni Juan sampay nemun, ki Keglakaunutan nu Megbebaya', mama' peglumpakan nu melaun gupia getaw, pu' mek-tinantu sumakup dun su getaw.

13 Naa su Keglakaunutanen, sinulat pedaan nu kelaun pimuunan nu Megbebaya' ditu Misulat Talu'en, dakus sinulat dadema ditu Palinta ni Moises, su nda' pa metua' si Juan.

14 Dayun si Juan, sa' petuuden niu sa' ndi', iini misugat ditu misulat pedaan pu' duuni pemuunan, ngalanen si Elias, metua' dinig lumbang.

15 Mendadi, adin sug duuni telinganen, mekineeg dema tu'u!"

16 Sinumpatan gusay ni Isus su talu'en, laungen, "Mendadi ki getaw nemun, alandun mai penenggi'an ku dun? Petanggi'u di gembata' pemeglingkulu pegayep dia padi'an. Beksayan nilan su nga samambata' nilan, laung nilan,

17 'Mauma sa' minlantuyan ami diniu, nda' amu peksabay? Dayun sa' miksulang ami, mauma nda' amu pelum pengaduy?'

18 Pu' mitua' si Juan," laung ni Isus, "iinig betaden mekpuasa muka' ndi' minum meke-

bulek. Laung dayun nu nga getaw, 'Pinge'pu'an menulay!'

¹⁹ Tubus itu naan kini, kig Bata' nu Kilawan, mitua'u pelum, betadu maan dau muka' minum dau dema. Laung pelum nu getaw, 'Paa, bentayay pa daan niu, medalu masi' maan muka' penenatan meginum, sambaten pa paduni nga mendawat buis muka' ngag duma mekesesala' getaw!' Laak dagid ki tantu sinuunan genat tu Megbebaya', mailala dia penggulaulaan nu megdunut dun."

Gembageli Ginukuman tu nga Memilas dini Isus

(Lucas 10:13-15)

²⁰ Naa su getaw sakup di ngag lunsud dia tanda' melaun mekesalebu' pinggulaula ni Isus, nda' ilan gusay peksikesuun. Mendadi, pimaag ilan ni Isus, laungen,

²¹ "Paa, yamu pa di nga getaw Corasin muka' getaw Betsaida, mekelelaatlelaat amu! Pu' su nga mekesalebu' pinggulaulau dig lunsud niu, sa' pinenggi' ditu mipenggulaula Tiro muka' Sidon dengantu, aba, su nga getaw ditu, migdedali' ilan sia memekseluk saku dakus meglebug gabu dig lawas nilan, tu'us tu kegbiksu' nilan sia tu sala' nilan!

²² Kaas taman talu'u diniu, sa' mateng ki Gendaw nu Kengukum nu Megbebaya' di tiba'an getaw, tumu' megaan pa su ginukuman di nga getaw Tiro muka' Sidon kitu, sabaya' di ginukuman diniu!

²³ Muka' yamu dadema di nga getaw Capernaum! Petaasen ma niu siai tindeg niu, sampay

medepet amu ditu gekbus langit? Baa, lebu'en amu tug linaw gapuy! Pu' su mekesalebu' pinggulaulau dig lunsud niu, sa' pinenggi' mibaal ditu Sodoma dengantu, naa ditu pa sia sug lunsud kia sampay da dun nemun, nda' sia ukumay!”

²⁴ Diksu' ni Isus su talu'en, “Taman talu'u diniu, sa' mateng su Gendaw nu Kengukum nu Megbebaya' di tiba'an getaw, tumu' megaan pai ginukuman tug lunsud Sodoma kitu, sabaya' di ginukuman diniu!”

*Pedini Amu Naan, Pengulali Amu
(Lucas 10:21-22)*

²⁵ Naa mitaang dun, minenabi si Isus, laungen, “Mikpaladpaladu dini'a, Ama', ya'ai Kaunutan di gekleb langit bu' lupa'! Pu' su tantu sinuunan kini, iglud mu tu nga getaw metaasi sinuunanen, pu' iin laaki pisuunan mu dun, ki nga getaw kini maika'i sebutenen.

²⁶ Naa melengas da, Ama', pu' ma'nia dai miuya'an mu.”

²⁷ Laung padun ni Isus, “Sug lumaun metuud, migela' pegwakil dinaan nu Gama'u. Naa naan kini, kig Bata'en, nda'iduni suminambat dinaan, subay su Gama'u laak. Muka' su Gama'u, nda'idun dademai suminambat diniin, subay naan laak kini nug Bata'en, sampay adin laaki getaw mauya'an ku pesambatu dun.”

²⁸ Laung ni Isus, “Mendadi, pedini namu naan, adin diniuig bilayan saba' megbaba gembegat, pu' naan, peleliin ku amu.

29 Iini baba niu, ki pebabau diniu, muka' pektu'un amu dinaan. Pu' sug betadu, mesumaya', muka' mekpebaba'u dig lawasu. Kaas sa' medini amu naan, mekengulali amu tu'u.

30 Pu' ki pepisan ku diniu, melemu maban. Ki pebabau diniu dema, megaan."

12

Kaunutan nu Gendaw Pelali si Isus (Marcos 2:23-28; Lucas 6:1-5)

1 Naa bena' nda' maiben, duuni Gendaw Pelali, minayan si nga Isus di pegimulanan trigo. Naa megutem dema su nga sakupen, mikpuun ilan mengetes tu trigo, dayun nilan pekaanay.

2 Mendadi ki nga Pariseo, bena' minita' nilan su kengetes nu nga sakup ni Isus tu trigo, laung nilan diniin, "Paa, bentayay mu pa daan kig baalen ni nga sakup mu kiin! Ki Gendaw Pelali, binandu dinita ditu Misulat Palinta nu Megbebaya' duunig baalen ta di gendaw kini!"

3 Kali' sembag si Isus dinilan, "Baa, pia da. Pu' si David kanugdiin, nda' ba niu mbasa ki pinggulaulanen dadema sa' migutem, ilan nu ngag dumanen?"

4 Pu' sumiled si David ditug Balay Penedapan tu Megbebaya', inaanen su pan ginilak ditu Megbebaya', ilan nu ngag dumanen. Asa binandu dinilan ki pan kia, pu' misulat ditu Palinta nu

Megbebaya', nda'iduni maan dun, subay su laak ngag belian.*

⁵ Kedua'en, nda' ba niu dadema mbasa ki sala sinulat ditu Palinta nu Megbebaya', pu' su ngag belian dengantu, kada Gendaw Pelali, duun daig baalen nilan ditu seled nug Balay Penedapan tu Megbebaya'? Ma'antu, lepeng pimilas nilan su Misulat Palinta mekatag di Gendaw Pelali, laak pia ma'antu, nda' dailan dema mekesala' di pegita'en nu Megbebaya'.

⁶ Naa taman talu'u diniu, duun nai mitua' dini, metaas pa dig Balay Penedapan tu Megbebaya'.

⁷ Muka' duuni sinulat ditu Talu' nu Megbebaya', laung, 'Ini mauya'an ku, lelaatan niu su samataw niu, sabaya' su ngag betang ilaken niu dinaan.' Kaas sa' sia mesabut niu gupia ki misulat kia, ndi' niu sia pegdena'ay nga sakupu kini, nda' ilan mekesala'.

⁸ Pu' naan kini, kig Bata' nu Kilawan, naani Kaunutan megbaya' dig baalen nu kilawan metaang di Gendaw Pelali."

Piuli'an ni Isusi Getaw Mingupesi Sedibaluy Kemetan

(Marcos 3:1-6; Lucas 6:6-11)

⁹ Bena' minundas si Isus, minangay di simbaan nu getaw Judea.

¹⁰ Naa mitaang duuni getaw dia, mingupesi sedibaluy kemetan. Mendadi ki ngag duma getaw dia, mauya'an nilan, duun siai gempia dangat nilan dini Isus. Kali' ilan saak diniin,

* **12:4 12:4** Piulugan dun ni Isus, di pegita'en nu Megbebaya', nda' mekesala' si David sa' inaanen su pan kia.

“Naa sa' metaang di Gendaw Pelali, biwang ba dinita ditu Misulat Palinta nu Megbebaya', meneguli' ita?”

¹¹ Sinaak dayun ni Isus, “Naa sa' pinenggi' duuni sala tawan dinu duuni karnirunen, dayun melabu' di medalem luak su karnirunen, metaang di Gendaw Pelali, ndi'en ba selebeten dayun, adun guunenen?”

¹² Naa su getaw, metaas pa tananig laga'en, sabaya' nu karniru! Kagina ma'antu, biwang ditu Misulat Palinta nu Megbebaya', pepianan tai samataw ta metaang di Gendaw Pelali.”

¹³ Laung dayun ni Isus di mingupesi kemeten kia, “Naa, tenggal mui kemet mu.”

Tinggalen dayun, muka' miuli'an, nda' nai pegisuanen tug dibaluy kemeten.

¹⁴ Naa ki nga Pariseo kini, bena' minita' nilan, minggua' ilan dayun dia. Migyagayaga ilan dayun, minengaw ilan bian nilan mekpatay dini Isus.

Su Pimili' Sesugu'en nu Megbebaya'

¹⁵ Mendadi kali' mesuunay ni Isus sug delendeman kia nu nga Pariseo, migawa' dia. Melaun gupia getaw miglendug diniin. Dayun su kelaun mimegladu, pineguli'anen,

¹⁶ laak pimeeken ilan, adun ndi' nilan pesuun di ngag lain getaw ki pinggulaulanen.

¹⁷ Iini pigbuninen dun, pu' adun menuud su pisulat dengantu nu Megbebaya' ditu Talu'en, ki sinulat nu pimuunanen si Isaias, laungen,

¹⁸ “Kini su pimili'u sesugu'en ku, ki petailen ku, leliagenu dun gupia.

Pepengapu'u diniin sug Balakatu,
 kaas ki melegdeng betad puun dinaan, iini
 mekpetenday dun tu kelaun bansa.

¹⁹ Sug betaden, kana' meksual. Ndi' megbeksay,
 ndi' dadema menekeg mekpelaktag dia tebu'an.

²⁰ Sa' su getaw pitanggi'u di tigbaw mibuyuk,
 ndi'en beklun.

Mesama di getaw maa' nu sulu' laak
 megleka'leka' na, ndi'en dadema
 pelengen.

Penemalanan su metuud, sampay daagen nu
 metuud sug limbung,

²¹ sampay su kelaun bansa nu getaw, sumalig na
 diniin."

Ilegan si Isus Pingepu'an nu Palin
(Marcos 3:20-30; Lucas 11:14-23)

²² Mendadi, duuni sala tawan iwit ditu ni
 Isus, buta muka' beed pa pagid, saba' silunu'an
 menulay. Piuli'an dayun ni Isusi getaw kia,
 mikektalu' puli' muka' mikengita' na.

²³ Misebu'an dayun su melaun getaw dia,
 sinaak nilan, "Kalukalu iinen na su pedetengen
 ta Sapu' ni David?"

²⁴ Laak ki nga Pariseo, sa' midengeg nilan, kali'
 ilan pektalu', "Aa, ki getaw kiin, iini megaganen
 dun utidayi menenulay, pu' bigayan ginuung ni
 Beelsebul, su kaunutan nilan."[†]

²⁵ Laak misuunan ni Isus sug delendeman
 nilan. Kali' pektalu' dinilan, "Adin su nasud
 meksimawi' muka' megunay megbunu', ndi'

[†] **12:24 12:24** Kig Beelsebul kini, sala ngalan nu Palin. Sala pa
 piningalan dun, si Satanas.

maiben metulag. Samanen ki salabuuk lunsud, atawaka salapenan. Sa' meksimawi' muka' meksual, metulag dadema.

²⁶ Naa, ma'antu dadema si Satanas. Sa' pinenggi' utidani menenulay di pegbaya' da gusay ni Satanas, naa ma'antu, ndi' ba meksimawi'i peglegedi'anen? Dayun deksu'anen, ndi' ba metulag?

²⁷ Asa telu'en niu, pengutidan ku su menenulay puun tu pegbaya' ni Beelsebul. Kedua'en, sa' sia metuud pu' genat dini Beelsebuli pegbaya'u mengutid dun, naa su nga sakup niu pelum, adin ba genat su pegbaya' nilan? Pu' ilan, utidan da nilan demai menenulay. Baa, mitakesil amu nu pinggulaula nu nga sakup niu!

²⁸ Laak dagid sa' iin pasi'i migbegay dinaan pegbaya' mengutid dun, sug Balakat nu Megbebaya', naa ma'ananen, mitua' na tu'u diniu ki Keglekaunutan nu Megbebaya'."

²⁹ Mendadi laung ni Isus, "Ki getaw suled tug balay letaban getaw pu' adun elapenen su pimetangen, mekenduta' mai kegalapen tu pimetangen, subay unaanen pa beluday kig letaban kia?‡ Dayun sa' megaganen beluday kig letaban kia, naa megaganen tu'u elapay ki pimetangen kia."

³⁰ Diksu' ni Isus su talu'en, "Adini getaw kana'u sugut, iini kuntrau. Adini ndi' megabang dinaan mekpungun sakupu, iini mekpelak dun.

‡ 12:29 12:29 Ki Palin, pitanggi' ni Isus dig letaban getaw daagen, adun pesabuten di nga getaw pu' ki pegbaya' ni Isus, metaas pa tug danu Palin.

³¹ Kagina ma'antu, taman talu'u diniu, su kelaun sala' nu kilawan sampay su kelaun keksudi'en, pedesunen da. Digid adin su getaw peksudi'anen sug Balakat nu Megbebaya', kiin, ndi' na pedesunen.

³² Adin pagidi getaw meksudi' dinaan kig Bata' nu Kilawan, pedesunen da dun. Digid adin su getaw peksudi'anen sug Balakat nu Megbebaya', ndi' na pedesunen nemun, sampay di gendaw kiin ditug binaya' gebii bu' gendaw."

*Ukumen su Getaw mekatag di Mitalu'en
(Lucas 6:43-45)*

³³ Kali' pektalu' si Isus, "Naa su melengas bunga gayu, subay ditu penengaway melengas dadema gayu. Su pelum melaat gayu, melaat dademaig bunganen. Kaas sa' peksima'en su gayu, iini kimanan, kig bunganen.

³⁴ Paa, yamu pa di nga mamak! Mauma telu'en niu su gempia, asa melaat amu getaw? Pu' ki talu' nu getaw, iini megbuas dig delendemanen.

³⁵ Kaas sa' mekesuun getawi mektalu', naa gempiai metalu'en. Su pelum medupang getaw, melaat dademai metalu'en.

³⁶ "Taman talu'u diniu, sa' mateng su Gendaw nu Kengkum nu Megbebaya' di tiba'an getaw, ukumen su getaw mekatag di taman mitalu'en, kampu' nu milaksapen laak metalu'.

³⁷ Kaas saladua' diniu, sa' ukumen ka na nu Megbebaya', iini peksima'en, ki mitalu' mu, adun gempantek sa' mbantanga ukuman sa' kana'."

*Su Mbianan nu Getaw Memilas dini Isus
(Marcos 8:11-12; Lucas 11:24-26, 29-32)*

38 Naa mendadi, duuni nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya' muka' nga Pariseo, laung nilan dini Isus, “Sir, sa' mesu'at, penggulaula mu dawu mekesalebu' tu'us di pegbaya' mu, pu' bentayan nami.”

39 Dagitid kali' sembag si Isus, “Paa, yamu pa di nga getaw nemun, medupang amu gupia, memilas amu pelum tu Megbebaya'! Penengiin niu dinaani mekesalebu' tu'us, asa daal da laaki tu'us begay diniu, ki maa' nu pinggulaula nu pimuunan nu Megbebaya' dengantu si Jonas.

40 Pu' si Jonas, telu gebii diag dagat, tug dialem tian nu gembagel seda'. Naa naan kini, kig Bata' nu Kilawan, ma'antu dadema, subay telu gebiiu dig dialem lupa'.

41 Kaas sa' mateng su Gendaw nu Kengukum nu Megbebaya' di tiba'an getaw, naa su nga getaw dengantu sakup Ninibe, mbantang ilan megindeg tumakesil diniu nga getaw nemun. Pu' sa' tinitulu'an ilan ni Jonas, miksikesuun ilan. Naa yamu kiin, duun kinii mitua' diniu, metaas pa dini Jonas!

42 Muka' sa' mateng na tu'u su Kengukum di tiba'an getaw, naa sug Bai pa pagid tug benwa Seba dengantu, mbantang dadema megindeg tumakesil diniu! Pu' daniin, miktegel mpanaw dinig benwa ta Israel, melayu' gupia dig benwanen, pu' adun mekineeg ditu telisebuten titulu'an ni Adi' Salomon. Mendadi yamu, taman talu'u diniu, duun kinii mitua' diniu, metaas pa dini Salomon!

43 “Mendadi su menulay,” laung ni Isus, “sa' utidan di getaw, leepenen dayunig benwa nda'i

tubig dun menengaw pelelianen. Naa bena' nda'iduni mbaanganen,

⁴⁴ maa' laungen dig dialem ginaanen, 'Tumu' muli' nau tug balay kia pigenatan ku.' Naa bena' mateng puli' tug balay kia, aba, metaanganen nda' nai pegbenwa dun, siniligan na sug balay dakus pingikpesan.

⁴⁵ Sa' ma'antu, mangay dayun dumanen menenulay pitu buuk, melaat pa dun diniin, dayun megela' ilan muli' dia. Kaas deksu'anen, su kebetang nu getaw kia piglegetan salabuuk da sia menulay, melaat pa tug bekna mipenggulaulanen. Naa ki mpenggulaulanen kia, ma'antu dademai mbianan pa nu getaw nemun, melaat gupiaig betad nilan."

*Su Tantu Gina' ni Isus muka' Pateden
(Marcos 3:31-35; Lucas 8:19-21)*

⁴⁶ Naa bena' sinegay pa ni Isus mektitulu' tu nga getaw, minateng su gina'en muka' su nga pateden. Pegindeg ilan diag liu, pisabi nilan dayun si Isus.

⁴⁷ [Mendadi, pisuun dayun dini Isus, laung nu getaw, "Sir, su gina' mu muka' su nga pated mu, pegindeg ilan diag liu, peksebiin ka nilan."]

⁴⁸ Sumimbag si Isus, "Naa, wa'a. Laak taway dun mai gina'u? Muka' taway dun mai patedu?"

⁴⁹ Dayunen tendu'ay su nga sakupen, laungen, "Kini paduni gina'u muka' nga patedu!

⁵⁰ Adini getaw megdunut tu mauya'an nu Gama'u ditu gekbus langit, iin pa pagidi patedu, libun sa' laki, sampay gina'u."

13

Su Samingay mekatag di Kegimula (Marcos 4:1-9; Lucas 8:4-8)

¹ Naa bena' di gendaw kia, migawa' si Isus diag balay, minangay tu geksid linaw, miging kud dia geksid.

² Laak saba' melaun gupia getaw mikpungun diniin, subay duminangan si Isus di sekayan, miging kud dayun mengadap tu melaun getaw kia pegindeg dia geksid linaw.

³ Mendadi bena' mikaingkud si Isus dia sekayan, melaun dayuni pigwalinen di nga getaw kia, pibian di samingay.

Kali' pektalu' si Isus, "Duuni getaw minangay tug binaalanen adun megimula.

⁴ Laak bena' saananen meksigwag, duunig beni' mitena' ditug dalan, kaas pingektuk nu nga manukmanuk.

⁵ Naa duun dademai mitena' ditug betuan, menipisig lupa' dun. Mintubu' ganam sug beni', laak dagid kagina menipisig lupa' dun,

⁶ bena' mipedesan, milawes. Muka' kagina gembabawi gangeten, minatay da pelum.

⁷ Naa duun pa pagidig beni' mitena' dig dugian. Kali' pentubu' su ngag dugi muka' tuminulin, milebeng dun su pimula.

⁸ Laak tumu' kig duma beni', mitena' tu'u di pialupa', kaas mikegbunga. Bena' sumingku', duuni pingmegatus, duuni pigenem pulu', duun pagidi piktelu pulu'."

⁹ Diksu' dayun ni Isus su talu'en, "Adin sug duuni telinganen, mekineeg dema tu'u!"

*Su Pantag nu nga Sambingay ni Isus
(Marcos 4:10-12; Lucas 8:9-10)*

¹⁰ Naa mendadi, minadap ditu ni Isus su nga sakupen, sinaak nilan diniin, “Sir, sa' inukitan mu su melaun getaw, ta' mai miksambingaya dun dinilan?”

¹¹ Kali' sembag si Isus, “Aa naa, yamu, buasan na diniu su gandang pigbuni mekatag di kesakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya'. Laak dagid tug lain getaw, nda'.

¹² Pu' adin su getaw duunig daniin, begayan pa padun, sampay melaunig daniin. Adin pasi' su getaw nda'idunig daniin, laak ui'en diniin su maika' sia daniin.*

¹³ Kaas pebian laak di sambingay su kegukitu dinilan, pu' ilan kiin, mengenleng dailan, laak ndi' ilan mekengita'. Mekineeg dailan, laak ndi' ilan mekedengeg muka' ndi' ilan mekesabut.

¹⁴ Ma'antu, misugat ilan nu sinulat pedaan ditu Misulat Talu' nu Megbebaya' nu pimuunanen si Isaias, laungen,

‘Ki getaw kini, menamal ilan mekineeg, laak ndi' ilan mekesabut.
Menamal ilan mengenleng, laak ndi' ilan meken-
gita'.

¹⁵ Pu' sug delendeman nilan, mimilas gupia. Su telinga nilan, sinseng nilan pelum. Dakus su mata nilan, pideng nilan pa pagid. Pu' tekaw mbuus mekengita' dailan

* **13:12 13:12** Piulugan dun ni Isus, su getaw mektalenten tu pisuun diniin, dugangan pa gusay su sinuunanen. Su getaw ndi'en talentenan su pisuun diniin, laak mbeleng diniin su maika' misuunanen sia.

muka' mekedengeg dailan,
 dakus mekesabut dailan,
 dayun lumingay ilan puli' sia dinaan, laung nu
 Megbebaya',
 adun guunen ku ilan.'

¹⁶ "Dagid yamu," laung ni Isus tu nga sakupen,
 "liliag amu tantu! Pu' mikengita' namu, muka'
 mikedengeg amu.

¹⁷ Taman talu'u diniu, melaun pimuunan nu
 Megbebaya' muka' mekesuun getaw, taginaa
 nilan dun sia maita' nilan ki minita' niu kini,
 dagid nda' nilan maita'. Taginaa nilan dun pagid
 medengeg nilan ki midengeg niu kini, dagid nda'
 nilan dadema medengeg."

*Pigulug ni Isus su Sambingayen mekatag di
 Kegimula*

(Marcos 4:13-20; Lucas 8:11-15)

¹⁸ Pidayun gusay ni Isus su talu'en, "Mendadi,
 kinii gulugan nu sambingay mekatag di kegi-
 mula.

¹⁹ Naa sug beni' mitena' diag dalan, damikian
 dun su nga getaw mikedengeg tu Gempia Pe-
 tenday mekatag di kesakup tu Keglekaunutan
 nu Megbebaya', laak ndi' nilan mesabut. Sa'
 ma'antu, mateng dayun su Palin, ua'enen pelum
 tug delendeman nilan su Gempia Petenday.

²⁰ Naa su pelum beni' mitena' diag betuan,
 iin su nga getaw lemen laak medengeg nilan su
 Gempia Petenday, telima'en nilan dayun muka'
 penleliagen ilan dun.

²¹ Laak nda' pengganget dig delendeman nilan,
 kaas ndi' maiben su kekpetuud nilan. Sa'
 matengi kelegenay nilan, sa'itada sa' peglegetan

ilan saba' nu kekpetuud nilan di Gempia Petenday, teliudan nilan dayun su kekpetuud nilan.

²² Naa sug beni' mitena' dema dig dugian, iin su getaw mikedengeg tu Gempia Petenday, laak dagid megela'i ginaa nilan tu kelibuleng nilan tu kegleketubu' nilan nemun muka' su gayak nilan tu ga'us, kaas nda' na dig delendeman nilan su pitenday dinilan. Bena' kig beni' kia, ndi' na megbunga.

²³ Mendadi kig beni' mitena' dia pialupa', iin tumu' su nga getaw mekedengeg tu Gempia Petenday dayun mekesabut ilan dun, kaas megbunga ilan. Bena' sungku', duuni pingmegatus, duuni pigenem pulu', duun pagidi piktelu pulu'."

Su Samingay mekatag di Sigbet Milamug di Pimula

²⁴ Mendadi, duun pa pagidi samingay ni Isus. Kali' pektalu', "Ki Keglekaunutan nu Megbebaya', ma'nini'ig bianen. Duuni getaw mimula melengas beni' tug binaalanen.

²⁵ Bena' sala gebii, miktulug su getaw, duun pelumi kuntra nu gapu' lupa' kia minangay tug binaalanen kia, pimulanen pa puli', laak iin masi'i linamugen pemulanay di nga trigo, lumbus sigbet. Dayun minuli' su kuntranen kia.

²⁶ Naa mintubu' su trigo, muka' migbedes na. Bena' mimensut, baa, masi' melaun sigbet milamug dun.

²⁷ Kaas su nga sesugu'en nu gapu' lupa' kia, minangay ilan dia niin, sinaak nilan diniin, 'Sir, kig beni' pimula mu diag binaalan mu, gempia da sia. Naa, adin ma genati nga sigbet kia?'

28 Kali' sembag su gapu' lupa', 'Apelai! Masi' duuni kuntrau mikesaba' dun.' Sinaak nu nga sesugu'enen, 'Naa, mauya'an mu mangay nami deli' memakut dun?'

29 Dagid kali' pektalu' su gapu' lupa', 'Baa, ndi' na. Pu' mbuus saba' niu memakut dun, duuni nga trigo mpeduma di sigbet mbakut.

30 Kaas petulinen ta pa deli' su trigo sampay su sigbet, sampay dig basa meglegani. Mendadi sa' basa na meglegani, telu'en ku tu nga meglegani dun, unaan nilan bekutay ki sigbet kia, pungunen, pengegbeden, dayun sensulay. Dekag pa geniay ki trigo, muka' iini tegu'en tug luluu.' "

*Su Sambingay mekatag dig Lisu Mustasa
(Marcos 4:30-32; Lucas 13:18-19)*

31 Naa duun pa pagidi sala sinambingay ni Isus. Kali' pektalu', "Mendadi ki Keglekaunutan nu Megbebaya', penenggi'an dun ki salabuuk lisu sangay nu mustasa su ngalanen, pimula nu getaw diag binaalanen.

32 Naa ki mustasa kini, iini tampusan maika' di kelaun lisu pimula. Laak sa' mentubu' muka' tumulin, melebawanen su kelaun gininisan pimula, ma'niin na bagel gayu. Kaas pegepunan nu nga manukmanuk saba' kebagelen, muka' megbaal ilan salag nilan dia piktebenan nu nga panganen."

*Su Sambingay mekatag di Petulin di Pan
(Lucas 13:20-21)*

33 Naa duun pa pagidi sinambingay ni Isus. Kali' pektalu', "Mendadi ki Keglekaunutan nu Megbebaya', penenggi'an dun ki petulin di pan,

lemugen nug libun di pitu gantang garina. Mendadi genat lemugay dun, mpakayaw tumulin su tibuuk baalen pan.”

*Su Kegamit ni Isus di nga Sambingay
(Marcos 4:33-34)*

³⁴ Ma'antu, su kelaun ginukit ni Isus tu nga melaun getaw, pibian di sambingay, nda'iduni inukiten dinilan sa' kana' lumbus sambingay.

³⁵ Kia, adun menuud su sinulat dengantu nu pimuunan nu Megbebaya' ditu Talu'en, laungen, “Sa' megukitu, meksambingayu.

Ki pigbuni genat tu kebuat tu gekleb langit bu' lupa', ukiten ku.”

Pigulug ni Isus su Sambingayen mekatag di Sigbet Milamug di Pimula

³⁶ Naa migudas si Isus tu nga melaun getaw minangay mekineeg diniin, dayun sumiled diag balay. Bena' mitulan, linabet nu nga sakupen si Isus, laung nilan diniin, “Sir, sa' mesu'at, pegulug mu dinami ki sinambingay mu kiin mekatag di sigbet diag binaalan.”

³⁷ Mendadi, kali' sembag si Isus, “Naa su getaw kia migimula gempia beni', naan kini, kig Bata' nu Kilawan.

³⁸ Sug binaalanen pelum, iini tibuuk lumbang. Ki gempia beni', iin su nga getaw suminakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya'. Naa su sigbet dema, iin su nga sakup nu Palin.

³⁹ Su pelum kuntra nu gapu' lupa', su mimula lisu sigbet kia, iin su Palin. Naa sug basa meglegani, iini kelengkeb nug benwa. Muka'

su nga getaw meglegani, iini nga sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit.

⁴⁰ Naa su nga sigbet pungunen dayun sensulay, ma'antu dademai mpenggulaula sa' sungu na melengkebig benwa.

⁴¹ Naan kini, kig Bata' nu Kilawan, sugu'en ku ditu nga getaw tu Keglekaunutan ku su nga sesugu'en ku getaw langit, pu' adun pungunen nilan su mikesaba' tug dumanen mekesala', sampay su kelaun meglimbung.

⁴² Dayun ilan kini, lebu'en ilan nu nga getaw langit tug linaw gapuy. Ditu ilan dayun mengaduy, lamug mengkiget ilan di ngisi nilan.

⁴³ Dagit ki nga mekesuun getaw dema, pitanggi'u tu tiag nu gendaw, pu' mpeduma ilan di kegdedengeg nu Megbebaya' sa' meglekaunutan na tu'u iin." Diksu' ni Isus su talu'en, "Adin sug duuni telinganen, mekineeg dema tu'u!

Su Sambingay mekatag di Giglud Gimu

⁴⁴ "Mendadi kig laga' nu kesakup nu getaw tu Keglekaunutan nu Megbebaya', penenggi'an dun kig laga' kwarta iglud dig dialem lupa'. Naa pinenggi' duuni getaw mekaita' tu kwarta kia. Lebengen deli' puli' dia, dayun muli' tug balayen, leliagen gupia. Mangay dayun meksesaluy di taman gimunen, dayunen seluyay kig lupa' kia.

Su Sambingay mekatag dig Dyamanti

45 “Mendadi kig laga' nu kesakup nu getaw tu Keglekaunutan nu Megbebaya', sala pa penenggi'an dun kig laga' dyamanti. Pinenggi' du-uni getaw mendagang dyamanti, penengauneni nga mesiba' gupia.

46 Mendadi sa' metuunen ki melaga' gupia dyamanti, mangay dayun meksesaluy tu kelaun gimunen, dayunen seluyay kig dyamanti kia.”

Su Samingay mekatag dig Baling

47 Laung padun ni Isus, “Mendadi sa' meglekaunutan na tu'u su Megbebaya', ki mpenggulaula, iini penenggi'an dun su nga getaw memaling diag linaw. Pinenggi' ektaken nilan sug baling nilan, melaun dayun seda' melaam nilan, megleleginis su seda'.

48 Naa sa' mpenu' sug baling, guyuden nilan dayun tu geksid, megingkud ilan dia, pemili'an nilan dayun su seda'. Ki melengas dun, tegu'en nilan dia ngag betangan nilan. Ki ndi' pia aanen dema, belengen nilan.

49 Mendadi, ma'nia dademai mpenggulaula sa' sungu na melengkebig benwa. Metua' su nga sesugu'en nu Megbebaya' genat tu gekbus langit, dayun pungunen nilan ki nga melaat getaw, painen nilan ditu nga mekesuun getaw.

50 Dayun su melaat getaw, lebu'en nilan tug linaw gapuy. Ditu ilan dayun mengaduy, lamug mengkiget ilan di ngisi nilan.”

Sug Daan Titulu'an muka' sug Begu

51 Naa sa' ma'antu, sinaak ni Isus tu nga sakupen, “Naa kig launanen kini, mesabut niu?”
“Wa'a,” simbag nilan.

⁵² Laung ni Isus, “Sa' ma'nia, adin su getaw gandang mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya', dayun sumakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya', iin, petanggi'u di gapu' balay melaun gimunen mitagu'en, begu sa' daan, misangkap na.”

*Pimilas si Isus tug Lunsud Nazaret
(Marcos 6:1-6; Lucas 4:16-30)*

⁵³ Naa bena' mitubus ni Isus su nga sambin-gayen kia, migawa' dig benwa kia,

⁵⁴ minuli' ditug daan lunsuden. Bena' minateng ditu, mikpetu'un dia simbaan nu getaw Judea. Mendadi su nga getaw mikineeg diniin, misebu'an ilan dun, kali' ilan pektalu', “Paa, ki getaw kini, adinen ma pigenati sinuunanen kini? Pikendunen ma duni nga mekesalebu' pinggulaulanen kiin?

⁵⁵ Pu' kana' bain sug bata' laak nu panday kiin dig balay? Kana' ba gina'en si Maria, muka' pateden si Santiago, si Jose, si Simon, muka' si Judas?

⁵⁶ Kana' ba dini da pegbenwa su kelaun pat-eden libun? Naa sa' ma'antu, alandun saani pigenatanen di kelaunanen kini?”

⁵⁷ Ma'antu, pimilas nilan si Isus.

Mendadi, miktalu' dinilan si Isus, “Ki pimuan nu Megbebaya', pegbesaan pia adin angay. Laak dagid diag daan benwanen, diag daniin beta'an, ndi' daan pegbesaan.”

⁵⁸ Sa' ma'antu, meliangi mekesalebu' pinggulaula ni Isus diag benwa kia, saba' nda' pekpetuud diniin su nga getaw dia.

14

Su Kapatay ni Juan su Memunag Tubig (Marcos 6:14-29; Lucas 9:7-9)

¹ Naa su kaunutan dia Galilea si Herodes, midengegen su pinggulaula ni Isus.

² Bena' midengeg ni Herodes, kali' pektalu', "Uy, kiin si Isus, iin si Juan su Memunag Tubig, masi' mitubu' puli'! Kaas ma duuni ginuungen menggulaula mekesalebu'."

³ Kaas ma'niai tinalu' ni Herodes, pu' begudiin su nda' pa patay si Juan, suminugu' si Herodes pu' daapen si Juan, pibaluden dakus pipirisunen. Pu' iini puunanen, begudiin duuni sala tawan libun ngalanen si Herodias, inagaw ni Herodes, asa sawa nu pated ni Herodes si Felipe.

⁴ Kaas si Juan, tatap mektalu' dini Herodes, "Binandu ma ditu Misulat Palinta nu Megbebaya', penginsuaan mu si Herodias!"

⁵ Naa kagina ma'antu, petain sia ni Herodes si Juan, laak mendek si Herodes tu melaun getaw, pu' sug delendeman nilan, pimuunan nu Megbebaya' si Juan.

⁶ Naa kini si Herodes, miglumpuk metaang di gendawanen. Bena' miglumpuk si Herodes, duunig bata' nu sawanen kia si Herodias, delaga, suminayaw dia gedapan nu nga getaw suminaup dia. Si Herodes, liliag dayun tu kesayaw nug delaga kia.

⁷ Suminapa dayun si Herodes, laungen, "Naa, Enu', pia ta' alanduni penengiin mu dinaan, begayu dini'a!"

⁸ “Naa, iini begay mu dinaan, ki gulu ni Juan, su Memunag Tubig, betangen nandaw dig dekulan!” Laak ki sembagen kini, tinitulu' dun nu gina'en sug delaga.

⁹ Naa, apelai, milegenani gadi' kini. Dagid saba' nu kesapanen kia di gedapan nug launan bisitanen, subay sugu'enen begay tug delaga ki pinenginen kia. Suminugu' dayun si Herodes,

¹⁰ pinutukan tu'u gulu si Juan diag dialem pirisuan.

¹¹ Iwit dayun diag delaga ki gulu ni Juan, bitang tu'u dig dekulan, tinulun diag delaga, dayun pigwakilen dia gina'en.

¹² Naa duun dayuni nga sakup ni Juan mitua' dia, inangay nilan sug bangkay ni Juan, dayun nilan lebengay. Bena' milebeng nilan, minundas ilan tu ni Isus, inukit nilan diniin su mipenggulaula ni Juan.

*Pinaan ni Isus sug Lima Ngibu Tawan
(Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17; Juan 6:1-14)*

¹³ Naa si Isus, bena' midengegen su pitenday kia di mipenggulaula ni Juan, migawa' dayun diag benwa kia, suminakay sekayan, adun mekpain pa sia di meliawliaw benwa. Laak su nga melaun getaw dia ngag lumibut lunsud, misunan nilani kepanaw kia ni Isus. Sa' ma'antu, miglendug ilan, ditu ilan minian lupa'an.

¹⁴ Sa' ma'nia, bena' mikelusad si Isus tu sekayan, minita'en ki melaun gupia getaw. Milelaat dinilan si Isus, pineguli'anen dayun su nga pegladu dinilan.

15 Naa bena' sungu na mesindepi gendaw, mikpesempel dini Isus su nga sakupen, kali' ilan pektalu', "Sir, sungu na mesindepi gendaw, muka' kig benwa kini, meliaw pa pelum. Kaas melengas sugu'en mu, Sir, su nga getaw, mangay ilan tu ngag lunsud pu' adun mekesaluy ilan lebungan nilan."

16 Sumimbag si Isus, "Ndi' ilan kambat mundas ditu. Yamu mai mekpaan dinilan!"

17 "Apelai, Sir!" simbag nu nga sakupen. "Duun laakig lima buuk pan nami kini, dayun duunig dua' buuk seda'."

18 Laung ni Isus, "Naa, uit niu dini naan."

19 Mendadi, pimaingkud dayun ni Isus su melaun getaw diag lamalama. Mendadi bena' migela' ilan mekaingkud, inimud ni Isus kig lima buuk pan muka' sug dua' buuk seda', dayun megangag tug langit muka' mekpaladpalad tu Megbebaya'. Pikpetapetanen dayun su pan kia, piktukiden pegilasay tu nga sakupen. Pingilak nilan dayun tu nga melaun getaw.

20 Minaan dayun su kelaun getaw, muka' migela' ilan mbesug. Bena' mibesug nailan, kali' pengikpesay nu nga sakup ni Isus su sawad nilan dun, sepulu' bu' dua' dig belanan mipenu'en.

21 Su getaw minaan dun, lima ngibu tawan su laak lumbus laki, nda'ig labeti ngag libun muka' nga gembata'.

*Mipanaw si Isus dig Dibabaw Tubig
(Marcos 6:45-52; Juan 6:15-21)*

22 Naa bena' mitubus maan su nga kelaun getaw, pisakay ni Isus su nga sakupen tu

sekayan, piunanen ilan dumipag tug linaw. Daniin, piuli'en pa su melaun getaw.

²³ Naa bena' migudas na dema ditu nga getaw, tumiwad dayun si Isus salanen dig bentud, adun menenabi dia. Sa' ma'antu, bena' migegebii na, sala da ni Isus dia.

²⁴ Su sekayan nu nga sakupen, ditu na titenga' laud nug linaw. Mikiwangiwang pati' saba' nu medekdes nabek, pu' misensung nilan su genus.

²⁵ Mendadi, bena' sungu na dali' endaw, minangay si Isus ditu nilan, pekpanaw diag dibabaw tubig.

²⁶ Bena' midayag nilan si Isus masi' pekpanaw diag dibabaw tubig, mindek ilan pati'. Migbek-say ilan, laung nilan, "Multu main!"

²⁷ Digid miktalu' si Isus dinilan, "Naa, gempia dai ginaa niu. Naan daini. Ndi' amu mendek."

²⁸ Si Pedro, suminambut mektalu', laungen, "Kaunutan, sa' metuud pu' ya'a tu'u, sabi mau mediin ni'a, pepenaun mau dema dig dibabaw tubig kini."

²⁹ "Naa, diniin ka!" simbag ni Isus. Aba, guminawas dayun si Pedro di sekayan, muka' mipanaw dema diag dibabaw tubig, suminungkak sia dini Isus.

³⁰ Digid kali'en mbetikay su metikteg genus, mindek pelum si Pedro, bena' peglened na. "Kaunutan," laungen, "gawen mau!"

³¹ Tinggal dayun ni Isus sug baingkenen, piguidanen si Pedro, laungen diniin, "Mauma dema maika'i kesalig mu dinaan? Mauma dema dua'dua'i kesalig mu dinaan?"

³² Suminakay dayun ilan dua' dia sekayan. Misikpa' dayuni genus.

³³ Minginlulud dayun di gedapan ni Isus su nga sakupen dia sekayan, laung nilan, "Metuud lai daan, ya'a na gupia sug Bata' nu Megbebaya!"

*Pineguli'an ni Isus su nga Pegladu tu Genesaret
(Marcos 6:53-56)*

³⁴ Mendadi, minundas si nga Isus dumipag diag linaw. Bena' duminggu' ilan tu Genesaret,

³⁵ mi'ilala dayun nu nga getaw dia si Isus. Sa' ma'nia, pimuun nilan dayun su nga pegladu di kelaun lumibut benwa, pinguit ilan dayun dia ni Isus.

³⁶ Inubug nilan dini Isus, pia laak daw sia medelu' nu nga megladu su kuyamay suuben. Muka' adin su taman getaw mikedelu' dun, migela' ilan dayun mauli'ay.

15

*Su Titulu'an Pingumbilin nu nga Ginepu'ay nu
Getaw Judea*

(Marcos 7:1-13)

¹ Mendadi duuni nga Pariseo muka' nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya' genat tu Jerusalem, minadap ilan dini Isus, sinaak nilan diniin,

² "Mauma ki nga sakup mu kiin, pimilas nilan sug betad pingumbilin dinita nu nga ginepu'ay ta? Ndi' nilan gela'en dunutay sug betad ta mekatag di pengingenaw dekag pa aan!"

³ Kali' sembag si Isus dinilan, "Paa, yamu kiin, mauma pimilas niu su palinta nu Megbebaya', iin sungkini dunutan niu, sug daniu betad?

⁴ Pu' duuni palinta nu Megbebaya', laung, 'Pegbesaay mu su gina' mu muka' su gama' mu.' Muka' duun pagidi palinta, 'Adin su getaw menampalaksa tu gina'en atawaka tu gama'en, subay petain.' "

⁵ Laung pa ni Isus, "Dagid iinig daniu titulu'an, sa' duun siai ginabang begay nu getaw tu gina'en atawaka tu gama'en, mesu'at daw telu'en nu getaw kia, 'Kini, begay sungkin tu Megbebaya'.'

⁶ Dayun sa' kiai telu'en nu getaw, naa sug basanen sia tu gama'en, ndi' na daw kambat begay diniin. Naa sa' ma'nia, su Misulat Palinta nu Megbebaya', bileng niu, sinukli niu dun kig daniu laak betad.

⁷ Paa, yamu kiin, tautau mekesuun amu! Misugat amu gupia ditu sinulat pedaan ni Isaias dengantu ditu Talu' nu Megbebaya', laungen,

⁸ 'Ki nga getaw kini, laung nu Megbebaya', pegbesaanu nilan diin laak baba' nilan, dagid sug delendeman nilan, melayu' ma dinaan.

⁹ Su kektamuy nilan dinaan, nda'iduni pantagen, pu' su titulu'an nilan, kinilawan laak, asa piningalan nilan dun, pinalintau!' "

Su Gininisan Mekesala' tu Megbebaya'
(*Marcos 7:14-23*)

¹⁰ Naa sinabi ni Isus su nga melaun getaw mekpesempel diniin. Bena' mikpesempel ilan, kali' pektalu' si Isus dinilan, "Pekineegay niu gupia ki telu'en ku kini, adun mesabut niu gupia!

11 Kana' iini mekesala' dun tu Megbebaya' su getaw, ki mekeseled dig baba'en genat dig liu. Iini mekesala' dun su getaw, ki gua' dig baba'en."

12 Naa bena' mideksu' mektitulu' si Isus, mikpesempel diniin su nga sakupen, laung nilan, "Sir, ki tinalu' mu kia, misuunan mu ma, milaati ginaa dun nu nga Pariseo?"

13 Kali' sembag si Isus, "Paa, duuni gendaw mateng, adin su mentubu' kana' pimula nu Gama'u ditu gekbus langit, bekuten.

14 Kaas ki nga Pariseo kiin, petuyang na niu ilan! Pu' ma'niin ilan buta, dayun egaken nilani nga getaw, buta dadema.* Naa pinenggi' meginagakayig dua' tawan lungkan buta, dayun buus duunig luak dia gunaan nilan, ndi' ba megela' ilan dayun melabu' dia?"

15 Laung ni Pedro, "Naa, Sir, ki samingay mu kia, pegulug mu dinami."

16 Kali' sembag si Isus, "Apelai, pia pamu, nda' dadema niu mesabut?"

17 Nda' ba niu mesabut pu' pia ta' alanduni aanen nu getaw, mpalus da laak tu tianen, dayun gua' da pelum dig lawasen?"

18 Digid ki gua' dig baba'en kia, genat tug delendemanen, iin tantui mekesala' dun su getaw.

19 Pu' kig delendeman nu getaw, iini pigenatan nu melaat delendeman, su puun nu kegbunu', su kenlelingay, sug dusa, su kegdaaw, su kegbalus, muka' su tampalaksa.

* **15:14 15:14** Ki telu'en buta, piulugan dun ni Isus, su nga getaw laung nilan dun migela' nilan metekad su metuud, asa nda' nilan mesabut, pia kemaika'.

²⁰ Kini tu'ui mekesala' dun su getaw. Laak su kemilas tug betad mekatag di pengingenaw dekag pa aan, kana' mekesala' dun su getaw tu Megbebaya'."

Pigebangan ni Isusig Libun dig Lain Bansa Suminalig diniin

(Marcos 7:24-30)

²¹ Naa migawa' na dia si Isus, minangay pelum tug benwa mesempel tug lunsud Tiro muka' Sidon.

²² Mendadi bena' minateng ditu si Isus, duuni mikpesempel diniin libun dangan dia laak lain bansa, pu' getaw Canaan. Migbeksay sug libun, laungen, "Uu Sir, Sapu'a ni David, lelaatay mau! Pu' duunig bata'u libun, silunu'an menulay, milesayan dun gupia."

²³ Digid nda' sembag si Isus, pia sektaang. Minadap diniin su nga sakupen, inubug nilan diniin, "Pawa' mu iin! Pu' peglendu glendug da gusay dinita, meksasak gupia!"

²⁴ Kali' sembag si Isus tug libun kia, "Ini sinugu'u dun lumusad dinig lumbang, adun pegebangan ku su laak bansa Israel, ki pitanggi'u di nga karniru mibeleng."

²⁵ Digid kig libun kini, mikpesempel dayun dini Isus, minginlulud ditu gedapanen. Laungen, "Sir, gebangay mau dema tu'u!"

²⁶ Kali' sembag si Isus, "Ndi' mpia awi' tu gembata' su gaanen, adun tikpu'en dia nga gitu'."†

† **15:26 15:26** Iini piulugan dun ni Isus, unaan pa ebangay su getaw Judea, dekag pa sug lain bansa, maa' nug libun kia.

27 Kali' sembag sug libun, "Metuud la Sir, dagid pia su nga gitu', aanen nilan su nga mikula' gaan dia silung nug lemisaan nu gapu' nilan."

28 Sumimbag dayun si Isus, "Aa naa, Dada', gembageli kesalig mu! Kagina ma'nia, su mauya'an mu, mialap mu na."

Naa, iin da tu'u su kauli'ay nug bata' nug libun kia.

Pineguli'an ni Isusi Melaun Getaw

29 Naa minundas si Isus, inunuten su geksid nug Linaw Galilea. Tumiwad dig bentud, dayun migingkud dia.

30 Mendadi melaun gupia getaw minangay dia niin, iwit nilan dadema ditui nga getaw mipilung, ngag buta, nga migisu, ngag beed, muka' melaun pa pemegladu. Adin su iwit nilan dia gedapan ni Isus, pineguli'anen dayun.

31 Misebu'an gupia su nga getaw ditu minita' nilan, pu' su kamun beed, mikabit na. Su kamun migisu, miuli'an na. Su kamun mipilung, mikepanaw na. Dakus su ngag buta kamun, mikengita' na. Kaas inal nilan su Megbebaya' pektemuyen nu nga getaw Israel.

Pinaan ni Isus su Paat Ngibu Tawan (Marcos 8:1-10)

32 Mendadi, sinabi ni Isus su nga sakupen. Bena' mikpesempel ilan diniin, kali' pektalu' si Isus, "Milelaatu di nga melaun getaw kini, pu' telu endaw na nda' ilan pesuay dinaan, dayun migela' na demaig balun nilan. Naa, mpauku mekpauli' dinilan nda' ilan meka'aan, pu' tekaw mbuus belunusan ilan dig dalan."

³³ Dagid kali' sembag su nga sakup ni Isus, “Sir, kig benwa kini, limawa'. Sa' ma'antu, adin ta ma elapayi gaan, sukal paan ta sia di nga melaun getaw kini?”

³⁴ “Naa, sanu buuki pan niu diin?” sinaak ni Isus.

Kali' ilan sembag, “Pitu buuk, muka' duun pagidi santa' buuk mekaika' seda'.”

³⁵ Mendadi, pimaingkud dayun ni Isus su nga getaw diag lupa'.

³⁶ Bena' mikaingkud ilan, inalap dayun ni Isus ki pitu buuk pan kia muka' su seda', dayun mekpaladpalad tu Megbebaya'. Bena' mitubus mekpaladpalad, pikpetapetanen su pan, piktukiden pegilasay tu nga sakupen. Pingilak nilan dayun tu nga melaun getaw.

³⁷ Minaan dayun su kelaun getaw, muka' migela' ilan mbesug. Bena' mibesug ilan, kali' pengikpesay nu nga sakup ni Isus su sawad nilan, pitu dig bukag mipenu' pa nu sama' nilan.

³⁸ Su getaw minaan ditu nga pan, paat ngibu tawanig laki, nda'ig labeti ngag libun muka' nga gembata'.

³⁹ Naa bena' mitubus maan su melaun getaw, piuli' ilan ni Isus. Duminangan dayun tu sekayan si Isus, minangay tug benwa sakup Magadan.

16

*Minengi Mekesalebu' Tu'us su nga Getaw
(Marcos 8:11-13; Lucas 12:54-56)*

¹ Naa duuni nga Pariseo muka' Saduseo minangay kumita' dini Isus, pengimanan nilan sia

iin. Sa' ma'nia, miksaak ilan diniin mekesalebu' tu'us, adun gempantek daw pu' genat tu Megbebaya' su pegbaya'en.

² Dagid kali' sembag si Isus, ["Paa, yamu kiin, sa' sungu mesindepi gendaw, iini telu'en niu, 'Gempiaig benwa lema', pu' gempulaig langit.'"

³ Dayun sa' siselem, laung niu, 'Dumupi' buus, pu' gempulaig langit, muka' megdelem.' Sa' ma'antu, metau amu mengatuk tu'us dig langit, dayun ndi' niu maulug ki tu'us dig basa kini nandaw.]

⁴ Paa, yamu pa di nga getaw nemun, medu-pang amu gupia, memilas amu pelum tu Megbebaya'! Penengiin niu dinaani mekesalebu' tu'us, asa daal da laaki tu'us begay diniu, ki maa' nu pinggulaula nu pimuunan nu Megbebaya' dengantu, si Jonas."

Sa' ma'nia, migawa' dinilan si Isus, mipanaw dayun.

Su Melaat Titulu'an nu nga Pariseo muka' nu nga Saduseo

(Marcos 8:14-21)

⁵ Naa sa' duminipag si nga Isus diag linaw, milingawan nu nga sakupen megalun pan.

⁶ Mendadi kali' pektalu' si Isus dinilan, "Ki petulin nu nga Pariseo muka' nu nga Saduseo di pan, peglengilamay niu."

⁷ Bena' midengeg nu nga sakupen, kali' ilan pe-gyagayaga, laung nilan, "Kaas tinalu'eni ma'nia, pu' nda' ita kegalun pan."

⁸ Laak dagid misuunan ni Isusi pigyagayaga nilan kia. Kali' pektalu' dinilan, "Paa, mauma

pelum pegyegayegaan niu ki pan, sa' nda'idun diniu? Maika' gupiai kesalig niu dinaan!

⁹ Masi' nda' pa niu mesabut? Milingawan ba niu su kemetau tug lima buuk pan, ki pi'aan dayun tug lima ngibu tawan kitu? Dayun sanu belanan pai sama' dun, su pingikpes niu dun kitu?

¹⁰ Muka' su kemetau tu pitu buuk pan, ki pi'aan pelum tu paat ngibu tawan, sanu bukag ma pelumi pingikpes niu tu sawad nilan maan?

¹¹ Sa' ma'antu, mauma dema nda' niu gusay mesabut pu' kana' nu pani tinalu'u diniu? Kaas peglengilamay niu daan ki petulin nu nga Pariseo muka' Saduseo di pan!"

¹² Naa dekag pa misabut nu nga sakup ni Isus pu' kana' nu tantu petulin di pani kenegulen dinilan kia, segaga ki titulu'an nu nga Pariseo muka' Saduseo.

*Su Tantu Gasal ni Isus
(Marcos 8:27-30; Lucas 9:18-21)*

¹³ Naa minangay si nga Isus tug benwa sakup dig lunsud Cesarea Filipino. Bena' ditu nailan, sinaak ni Isus tu nga sakupen, "Mendadi naan kini, kig Bata' nu Kilawan, sa' su gasalu, alanduni ketalu' dun nu getaw?"

¹⁴ Kali' sembag su nga sakupen, "Sug duma getaw, telu'en nilan, ya'a daw si Juan su Memunag Tubig. Sa' sug duma mektalu', ya'a daw si Elias dengantu. Muka' duun pa pagidi mektalu', ya'a daw si Jeremias, atawaka sala tawan pa pelum pimuunan nu Megbebaya' dengantu."

¹⁵ "Mendadi yamu dema," sinaak ni Isus, "ta' mai ketalu' niu dun, ki gasalu?"

16 Sumimbag si Simon Pedro, “Ya'a na gupia su Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan, kig Bata' nu Megbebaya' nda'i gumulen.”

17 “Aa naa, Simon, bata'a ni Jonas,” laung ni Isus, “leliagenu dini'a tu'u! Pu' kiin, kana' nu kilawani mikpesuun dun dini'a, pu' su Gama'u ditu gekbus langit!

18 Mendadi, taman talu'u dini'a, ya'a si Pedro.* Naa sa' ma'antu, sa' baalen ku na kig balayu, sa'itada ki pikumpungan nu nga sakupu, naa kiniig batu gentudan ku nug balayu. Muka' ki pikumpungan kia, ndi' na daagen nu kepatay.

19 Pegwakilu dini'a su nga gunsu' tu Kaglekaunutan nu Megbebaya'. Naa sa' ma'antu, adin sug benduun mu dinig dibabaw lumbang, benduun dadema ditu gekbus langit. Adin sug buangen mu dinig dibabaw lumbang, buangen dadema ditu gekbus langit.”

20 Dayun inungub gupia ni Isus su nga sakupen, ndi' nilan pekpesuun tu getaw pu' iin su Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan.

Pisuun Pedaan ni Isus ki Kekpeleget diniin muka' ki Kepatayen

(Marcos 8:31-9:1; Lucas 9:22-27)

21 Mendadi, genat di gendaw kia, mikpuun si Isus menluksad tu nga sakupen. Laungen, “Mendadi naan, subay medituunu Jerusalem, dayun melaun pai kekpeleget dinaan nu nga kaunutan nu getaw Judea muka' nu nga kaunutan nug belian nilan kampu' nu mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya'. Deksu'anan, petainu

* **16:18 16:18** Su ngalan Pedro, ma'ananen batu.

nilan. Laak dagid di ketelu endawen genat di kepatayu, petubu'enu puli'."

²² Dagid bena' midengeg ni Pedro, inabigen si Isus, dayun pimaagen, laungen, "Kaunutan, penensili kana' ma'antu! Ndi' mesu'at ma'niai mbianan mu!"

²³ Laak dagid si Isus, liningayen si Pedro, kali' pektalu' diniin, "Pegawa'a dinaan, Satanas! Mauma pegdaangan mau sia? Pu' kig delendeman mu kiin, kana' genat tu Megbebaya', pu' delendeman laak nu kilawan!"

²⁴ Kali' dayun pektalu' si Isus tu nga saku-pen, "Mendadi, sa' duuni getaw mauya'anen sumakup dinaan, subay teliudanen sug daniin delendeman, pisanenen dayun ki kurusen, dakus dumunut gusay dinaan.

²⁵ Pu' adini mpauk megwakil gumulen dinaan, mbeleng diniin su ketubu' nda'i tamanen. Adin su pegwakilen dinaan su gumulen saba' nu kesakupen dinaan, iin, malapen sungkin su ketubu' nda'i tamanen.

²⁶ Pu' pia pa malap nu getaw su tibuuk lumbang, dayun mbeleng diniin su ketubu' nda'i tamanen, naa alandun bai gatagen? Nda'idun! Pu' sa' mbeleng na di getaw su ketubu' nda'i tamanen, duun bai mbayaden, adun melekatén sia puli' su ketubu'en?

²⁷ Pu' ndi' na maiben, naan kini, kig Bata' nu Kilawan, lumusadu puli', medayag na su kelengas nu pegbaya' nu Gama'u, maita' di tiagu, dumau su nga sesugu'en ku getaw langit. Dayun sa' matengu, sugdaan ku su nga getaw

saladua', mbantang tu pinggulaulanen, gempia sa' melaaten."

²⁸ Diksu' ni Isus su talu'en, "Taman talu'u diniu, yamu nga getaw pegindeg dini nandaw, duun diniui ndi' matengi gumulen, medua' mata-nen meglekaunutan nau tu'u, naan kini, kig Bata' nu Kilawan."

17

Su Kepalin nu Palas ni Isus (Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36)

¹ Naa bena' minayani genem gebii, tumiwad si Isus di metaas bentud. Pidunuten si Pedro muka' dua' tawan mekpated, si Santiago muka' si Juan, ilanilan da laak.

² Mendadi, bena' ditu nailan dibabaw nug bentud, saanan nu nga sakupen megbantay diniin, masi' mitekaw mpalin su palas ni Isus, tumiagi mulu'en, maa' nu tiag nu gendaw. Sampay su nga penepetenen, miputi' tantu, maa' nug delag.

³ Muka' padun minita' nilanig dua' tawan dengantu pimuunan nu Megbebayaya', masi' si Moises muka' si Elias, pegabitabit ilan ni Isus.

⁴ Si Pedro, kali' pektalu' dini Isus, "Aa Kaunutan, melengas pu' dini dami! Naa sa' meliaga da, megbaalu dini bebelayan telu buuk, salabuuk dani'a, salabuuk dani Moises, muka' salabuuk dani Elias."

⁵ Bena' nda' medeksu' mektalu' si Pedro, duuni gabun mitua', tumiag gupia, mikeleklek dinilan. Duuni miktalu' dig dialem gabun kia, laungen, "Kini na tu'u sug Bata'u, ki petailen ku, leliagenu dun gupia. Pekineegay niu iin!"

⁶ Naa bena' midengeg nu nga sakup ni Isus ki talu' kia, mipati' ilan mendek, mikeglaub ilan diag lupa'.

⁷ Dagid mikpesempel dinilan si Isus, dipenanen ilan, laungen, "Naa, pegbuat amu. Ndi' amu mendek!"

⁸ Kali' ilan tingag, nda'idun nai getaw minita' nilan dia, sala da dun ni Isus.

⁹ Mendadi duminiksun ilan genat diag bentud. Saanan nilan dumiksun, inungub ni Isus su nga sakupen, laungen, "Ki pinita' diniu kia, nda'iduni ukitan niu dun, pia sala tawan, sampay da dun petubu'en puli' kig Bata' nu Kilawan genat matay."

¹⁰ Sinaak nu nga sakupen dini Isus, "Sir, sa' ma'nia, su nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya', ta' mai ketalu' nilan dun pu' subay lumusad pa si Elias, dekag pa ki Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan?"

¹¹ Kali' sembag si Isus, "Naa metuud, si Elias, mauna daan metua', pu' adun pengusainen pa sug launan.

¹² Dagid taman talu'u diniu, si Elias, daan na mitua', dagid iin, nda' mailala nu getaw, dayun linaksap nilan peglegetay. Mendadi naan kini, kig Bata' nu Kilawan, ma'antu dadema, pelegetan dau dema nu getaw."

¹³ Iin pa mesabut nu nga sakup ni Isus pu' ki tinalu'en kia mekatag dini Elias, iini pisugaten dun si Juan su Memunag Tubig.

*Piuli'an ni Isusi Gembata' Pigegetan Menulay
(Marcos 9:14-29; Lucas 9:37-43a)*

14 Mendadi bena' minateng puli' si nga Isus dia tanda' nu melaun getaw kia, duuni sala tawan mikpesempel dini Isus, minginlulud di gedapanen,

15 kali' pektalu', "Sir, lelaatay mu kig bata'u kini! Pu' binabuy pati', tatap melabu' di gapuy atawaka di tubig.

16 Naa, iwitu dini nga sakup mu kini, laak nda' nilan megaga pauli'ay."

17 Kali' pektalu' si Isus tu nga getaw dia, "Ay, yamu pa di nga getaw nemun, nda'i salig niu dinaan, mipenulay amu! Pinlukas nau dumuma diniu. Santa' pai kaibenen, ki ketigelu diniu? Uit niu dini naani gembata' kiin!"

18 Mendadi pimaag dayun ni Isus ki menulay kia. Migawa' dayun su menulay, mitekaw mauli'ay su gembata'.

19 Naa bena' nda'idunig lain getaw duma nilan, minadap dini Isus su nga sakupen, sinaak nilan diniin, "Sir, alanduni puunanen, nda' nami mauiday dun su menulay kitu?"

20 Simbag ni Isus dinilan, "Saba' kulangi kesalig niu! Pu' taman talu'u diniu, ki kesalig niu, pia laak sia ma'niin bagel salabuuk lisu mustasa, naa megaga niu sugu'ayig bentud kinu', laung niu, 'Awa'a diin, galin ka ditu!' dayun gumalin dema tu'u kig bentud. Kaas nda'iduni ndi' niu megaga!

21 [Dagid ki ma'niin palas, ndi' mauidan, subay pebianen laak di kenenabi muka' di kekpuasa.]"

Kedua' Deksu' Pisuun Pedaan ni Isus su Kapatayen

(Marcos 9:30-32; Lucas 9:43-45)

²² Naa bena' mikipungun dini Isus ditu Galilea su nga sakupen, kali' pektalu' si Isus dinilan, “Mendadi naan kini, kig Bata' nu Kilawan, duuni gendaw mateng, pegwakilu tu pegbaya' nu getaw.

²³ Deksu'anen, petainu nilan. Laak dagid di ketelu endawen genat di kepatayu, petubu'enu puli'.”

Milegenan dayun gupia su nga sakupen ditu tinalu' kia ni Isus.

Su Kegbuis nu Sakup nu Megbebaya'

²⁴ Naa minundas si Isus tu Capernaum, ilan nu nga sakupen. Mendadi duuni nga getaw mendawat buis tug Balay Penedapan tu Megbebaya', luminabet ilan dini Pedro, sinaak nilan diniin, “Naa ki mekpetu'un diniu kia, megbayad ma buis tu Penedapan tu Megbebaya'?”

²⁵ “Baa, mauma ndi'?” simbag ni Pedro.

Minundas dayun si Pedro ditug balay. Sikna na mitulan si Pedro, miguna mektalu' si Isus, sinaaken, “Naa, Simon, alandunig delendeman mu? Sa' su nga gadi' dinig dibabaw lumbang, ta' taway duni megbayad buis dinilan? Su nga sakup nilan, sa' kig lain getaw?”

²⁶ Kali' sembag si Pedro, “Baa, ki ngag lain getaw da laak.”

“Naa sa' ma'antu,” laung ni Isus, “su sakup nu nga gadi', ndi' ilan kambat megbayad buis dinilan.

²⁷ Digid ki mendawat buis kia, tekaw mbuus melaati ginaa nilan dinita. Sa' ma'nia, alapa benggwit, angaya dayun diag linaw, tikpu' mu dia sug benggwit mu. Siknaa mekelaam, peg-bentayay muig dialem baba' ni seda' kia, duun dayuni maita' mu kwarta, sukal dig buis ta dua' tu Penedapan. Iin dayunig buis mu dinilan.”

18

*Ndi' Pia Mekagaw Tindeg su Sakup ni Isus
(Marcos 9:33-37; Lucas 9:46-48)*

¹ Mendadi nda' maiben, mikpesempel dini Isus su nga sakupen, sinaak nilan diniin, “Naa Sir, ki nga sakup di Keglekaunutan nu Megbebaya', ta' taway duni tampusan metaasi tindegen?”

² Sa' ma'nia, suminabi si Isus sala tawan gembata', pi'indegen di gedapan nilan.

³ Kali' pektalu' si Isus, “Naa taman talu'u diniu, ndi' amu mekesakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya', subay megbegu betad amu, penunggilingan niu sug betad nu gembata'.

⁴ Pu' adin su menunggiling di gembata' kini, sa'itada mekpebaba' dig lawasen, iin tu'u ki tampusan metaas sakup di Keglekaunutan nu Megbebaya'.

⁵ Muka' pa padun, adin su menemba' di sala tawan gembata' maa' ni gembata' kini saba' nu kesakupen dinaan, naa gitunganen, naani mipenemba'en.”

*Su Kegdaang di Samataw
(Marcos 9:42-48; Lucas 17:1-2)*

⁶ Kali' pagid pektalu' si Isus, “Mendadi adin su getaw mekegdaang di sala tawan gembata' kini, ki mikpetuud na dinaan, naa ki mekegdaang dun kia, sa' pinenggi' palintangan gembagel galingan dayun lemesay tug laud, tumu' megaan daitu, sabaya' nu ginukuman nu Megbebaya' tu getaw mekegdaang di gembata' kini.

⁷ Mekelelaatlelaat su kelaun getaw dig dibabaw lumbang saba' nu kegdaang di getaw. Minget ndi' mesu'at pu' nda'iduni kegdaang, laak pia ma'antu, ki getaw mekegdaang di samatawen, iini mekelelaatlelaat gupia!

⁸ “Kaas saladua' diniu, sa' pegdaangan ka, ki kemet mu atawaka geksud mui mekesaba' dun, naa putuk mui kemet mu kiin atawaka geksud mu, beleng mu dayun! Pu' tumu' pa mpedumaa di ketubu' nda'i tamanen, pungkula, sabaya' mesangkapi kemet mu muka' geksud mu, laak lebu'en ka tug linaw gapuy nda' nai kepalengen!*

⁹ Mesama da sa' pegdaangan ka, ki mata mu pelumi mekesaba' dun, naa asak mui mata mu kiin, beleng mu dayun! Pu' melengas pa dini'a sa' mpedumaa tu ketubu' nda'i tamanen, salabuuk daig lisu mata mu, sabaya' mesangkapi mata mu, laak lebu'en ka tug linaw gapuy.”

Su Mikesala' Getaw, Pisama di Karniru Mibeleng

(Lucas 15:3-7)

¹⁰ Laung ni Isus, “Kaas petubud amu, adun ndi' niu peksudi'ani nga gembata' kini, pia sala

* **18:8 18:8** Sa'itada su kelegenay ditu, nda' nai kepapasen.

tawan dinilan. Pu' taman talu'u diniu, saladua' dinilan, duuni sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit mektagikul dun. Muka' su getaw langit kia, gebii gendaw madap ditu Gama'u tu gekbus langit.

¹¹ [Kedua'en, naan kini, kig Bata' nu Kilawan, iini luminusadu dun, pu' adun guunen ku ki nga getaw mibeleng.]

¹² “Pu' alandunig delendeman niu? Pinenggi' duuni sala tawan megatusi karnirunen, dayun mbelengi salabuuk dun. Ndi'en ba bilinen diag binentudan su siam pulu' bu' siam, adun penengaunen ki salabuuk kia mibeleng? Penengaunen lai!

¹³ Dayun sa' metuunen na, taman talu'u diniu, kig leliagen di salabuuk kia, gembagel pa dig leliagen ditu siam pulu' bu' siam karnirunen kia, su nda' mbeleng.

¹⁴ Naa, ma'antu dadema su Gama' niu ditu gekbus langit. Iini mauya'anen, ki nga gembata' kini, nda'iduni mbeleng dun, pia sala tawan dinilan.”

Mekatag gusay di Samasakup Mekesala'

¹⁵ Laung ni Isus, “Saladua' diniu, sa' duuni samasakup mu mekesala' dini'a, naa laaway mu sug duma mu kia, pesuun mu diniin ki sala'en kia. Laak abig mu, amu dua' da. Dayun sa' mekineeg da dini'a, paingalan ta dun, mipegawen mu ki samasakup mu kia.

¹⁶ Digid sa' ndi' mekineeg dini'a, naa laaway mu puli', titulu'ay mu, laak pedunut mu pelumi sala tawan atawaka dua' tawan, maa' dadema nu sinulat ditu Talu' nu Megbebaya', laung, ‘Sa'

duuni getaw dengatenen sug dumanen, subay takesi'an telu tawan. Sa' ndi' mesu'ati telu, sukal da sa' dua' tawan.'

¹⁷ Dagid," laung ni Isus, "sa' ndi' dadema gusay mekineeg dinilan su samasakup mu kia, naa sukna'ay mu pelum tu gedapan nu pikumpungan nu nga sakupu. Pidag pa tanan, sa' ndi' pa gusay mekineeg ditu pikumpungan, naa ki getaw kia, pelepeng mu di kana' mekpetuud, atawaka di getaw mendawat buis."

Sug Benduun nu Mekpetuud muka' sug Buangen nilan

¹⁸ Laung padun ni Isus, "Kaas taman talu'u diniu, adin sug benduun niu dinig dibabaw lumbang, benduun dadema ditu gekbus langit. Adin sug buangen niu dinig dibabaw lumbang, buangen dadema ditu gekbus langit.

¹⁹ "Muka' padun taman talu'u diniu, adinig dua' tawan diniu sengu'en niui penenebiin niu, naa pia alanduni penengiin niu, begay dadema nu Gama'u ditu gekbus langit.

²⁰ Pu' adinig dua' tawan atawaka telu tawan mekpongun miksekat di kesakup nilan dinaan, naa naan, ditu dau dema, mungun dau dema dinilan."

Su Mekpetuud, subay Pedesunenen su Samasakupen

²¹ Mendadi mikpesempel dini Isus si Pedro, kali' saak diniin, "Naa Kaunutan, sa' duuni samasakupu menamal mekesala' dinaan, sanu deksu' mai pedasun ku diniin? Sampay nga pitu deksu'?"

22 Simbag ni Isus, “Kana' lai pitu deksu' da laak. Sinangkali' sa' pinenggi' pitu pulu'i pitu, naa pedasun mu pa gusay.

23 Pu' su Keglekaunutan nu Megbebaya', ma'niniig bianen. Penenggi'an ku duni gadi', piningilananen su nga sesugu'enen di nga gutang nilan diniin.

24 Mendadi bena' miningil dun su gadi', duuni sesugu'enen iwit diniin, aba, kana' laak sanu laksa'i gutangen,

25 nda'idun pa paduni sukatanen dun. Naa sa' ma'nia, sinugu' sia nu gadi' peksaluy ki sesugu'en kia adun mbaal gulipen, kampu' nu sawanen muka' su kelaun bata'en. Sampay su gikteb gimunen, peksaluy pa pagid sia, adun elapen sia nu gadi' su galinen, bayad tu gutang kia.

26 Dagid bena' midengeg nu sesugu'en kinii sinugu' sia nu gadi', minginlulud di gedapanen mekpekilelaat diniin, laungen, 'Ay, Adi', kelelaat pektigela dinaan, pu' biadan ku daig launanen!'

27 Mendadi ki gadi' kini, kali'en medengeg, milelaat tu'u diniin, pituyangen su gutangen muka' biluyen su sesugu'enen kia.

28 “Dagid su kepalus laak nu sesugu'en kia dia gadi',” laung pa ni Isus, “duuni mis-ungkaken sala tawan sama sesugu'enen. Naa ki sama sesugu'enen kini, duun dademai gutangen diniin, megatus denario da laak. Dagid kali' maita' nu sesugu'en su mikautang diniin kia, piguidananen masi' dig liig, lingeken sia, laungen diniin, 'Naa, biaday mu na su gutang mu kia dinaan!'

29 Miglaub dayun di gedapanen su sama sesugu'enen, mikpekilelaat diniin, laungen, 'Kelelaat dini'a, pektigela dinaan, pu' biadan ku da dini'a!'

30 Dagid kig bekna sesugu'en kini, nda' peliag. Palu pa mekpedasun dun, ndi' na daan. Pipirisunen sungkini sama sesugu'enen, sampay da dun mbayaden sia su gutangen.

31 "Naa kali' mesuunay nu ngag duma sesugu'en, milegenan ilan dun gupia, linaawan nilan dayun su gadi', inukit nilan diniinig launanen kia.

32 Kali' medengeg nu gadi', sinabinen su sesugu'en kia, tinalu'en diniin, 'Paa, melaata sesugu'en! Nda'u ba pedesunay ki gutang mu kia, gembagel dadema gupia? Minengia laak kelelaat, pidasun ku ya'a dayun.

33 Sa' ma'nia, iini bentanganen, lilaatan mu dadema sia su sama sesugu'en mu, pu' ya'a, lilaatan ku ya'a dadema.'

34 Ma'antu, mitutung gangit su gadi'. Pipirisunen dayun su sesugu'enen kia dakus pisilutanen. Naa alandun bai kegua'en, subay gela'enen pa biaday su tibuuk gutangen?"

35 Diksu' ni Isus su talu'en, "Mendadi yamu dema, diadia ma'antui penggulaulaan diniu nu Gama'u ditu gekbus langit, sa' ndi' niu pedesunen su sala' nu nga samasakup niu di ndi' megdua'dua'ig delendeman niu dun."

19

*Su Senlangan, ndi' Megbeleng
(Marcos 10:1-12)*

¹ Naa bena' mideksu' ni Isus su kektitulu'en kia, migawa' dia Galilea, duminipag tu Tubig Jordan, miditu prubinsya Judea pelum.

² Melaun gupia getaw migdunut diniin, pineguli'aneni pegladu dinilan.

³ Mendadi, duuni nga Pariseo kuminita' dini Isus, pengimanan nilan sia iin. Suminaak dini Isus su nga Pariseo, "Naa, biwang ba dinita ditu Misulat Palinta nu Megbebaya', belengen nug laki su sawanen, pia alanduni puunanen?"

⁴ Suminuli' dayun si Isus sumaaak dinilan, laungen, "Baa, nda' ba niu mbasa su misulat ditu Talu' nu Megbebaya' pu' ditu pikpuunan nug launan, biwat nu Megbebaya' su getaw laki muka' libun?"

⁵ Muka' padun miktalu' su Megbebaya', 'Mendadi kagina ma'antu, sug laki, suay ditu gina'en bu' gama'en, sumalabuuk na tu sawanen. Kaas su kamun dua' lawas pailan, meksala lawas nailan.'

⁶ Naa sa' ma'antui pisulat nu Megbebaya', ma'ananen, sug laki muka' su sawanen, kana' nailan dua' lawas, pu' sala lawas nailan. Su piksalabuuk nu Megbebaya', subay ndi' nu kilawan pepegbelengen."

⁷ Sinaak pelum nu nga Pariseo, "Naa sa' ma'antu, ta' mai duuni palinta dun ni Moises pu' sug laki, mekpebaal pa keligenan tu'us dun, dayun megbeleng tug sawanen?"

⁸ Kali' sembag si Isus, "Paa, kaas ma biwang ditu palinta nu Megbebaya' sinulat ni Moises, mbeleng niu su nga sawa niu, pu' saba' nu ketegas nu gulu niu. Laak dagid genat tu kebuat

nu Megbebaya' di gekleb langit bu' lupa', kana' ma'nia.

⁹ Kaas naan kini, iini talu'u diniu, adin sug laki belengenen su sawanen, asa nda' peglelingay sug libun, dayun menginsawa na puli' dig lain libun sug laki, naa kiin, mikesala' dusa."

¹⁰ Kali' dayun pektalu' su nga sakup ni Isus, "Apelai Sir, naa sa' ma'niai palinta mekatag di senlangan, iini gempia, ndi' menginsawai getaw."

¹¹ Kali' sembag si Isus, "Aa naa, ki telu'en mu kia, ndi' megaga dunutay nu kelaun getaw, subay su laak tendu'en nu Megbebaya' adun mekedunut dun.

¹² Pu' duunig laki ndi' mekenginsawa, saba' gasalen. Duun pelumi ndi' dadema mekenginsawa, pu' tebia', iningemuan nu samatawen. Muka' pa padun, duun pelumi ndi' menginsawa, pu' adun teleduunen su gabangen tu Keglekaunutan nu Megbebaya'. Kaas adin su mekegaga tu telu'en kini, naa gempia pedunutannen."

*Subay Penunggilingan su Kesalig nu Gembata'
(Marcos 10:13-16; Lucas 18:15-17)*

¹³ Naa duuni getaw mimeguit bata' nilan ditu ni Isus adun pendepenanan ilan muka' penenebianen. Laak dagid su nga sakup ni Isus, pimaag nilani nga getaw kia.

¹⁴ Kali' pektalu' si Isus, "Ki nga gembata' kiin, petuyang niu ilan mangay dinaan, ndi' niu belibaday. Pu' iin laaki mekesakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya', su megimbata' dig betaden."

¹⁵ Sa' ma'nia, dipenan dayun ni Isus su nga gembata' kia. Mitubusen depenay, mipanaw si Isus.

*Su Titulu'an ni Isus mekatag di Gayak di Gimu
(Marcos 10:17-31; Lucas 18:18-30)*

¹⁶ Mendadi duuni getaw kuminita' dini Isus, sinaaken diniin, “Sir, ta' alanduni gempia penggulaulaan ku, adun mpedumau tu ketubu' nda'i tamanen?”

¹⁷ Suminaak puli' si Isus di getaw kia, “Baa, mauma dema saakan mau mekatag di gempia penggulaulaan? Sala Tawan da laaki mekesuun tantu. Dagid sa' mauya'an mu mpedumaa tu ketubu' nda'i tamanen, iini pektalentenay mu su nga palinta.”

¹⁸ Sinaak ni getaw kia, “Naa, ta' ma palintaay dun?”

Kali' sembag si Isus, “Ma'niin ndi'a pekpatay, ndi'a pegdusa, ndi'a pegdaaw, ndi'a penakesi' dig balus,

¹⁹ pegbesaay mu su gina' mu bu' gama' mu, petail mu sug duma mu. Su kepetail mu diniin, pelepeng mu di kepetail mu dig lawas mu.”

²⁰ Kali' sembagig begu getaw kia, “Naa Sir, ki kelaun palinta kia, dinunutan ku. Naa sa' ma'antu, alandun pai kulang dinaan?”

²¹ “Mendadi,” laung ni Isus, “sa' mauya'an mu mekesuun ka tantu, naa panawa na, peksaluy mu ki kelaun gimu mu, dayun pemegay mu tu nga pubri getaw su galinen. Duun dayuni ga'us mu ditu gekbus langit. Dayun puli'a dini naan, pegdunuta dinaan.”

²² Digid kali' medengeg nug begu getaw ki tinalu' kia ni Isus, migawa' dia ni Isus, milegenan pati', pu' medatu' gupia getaw iin.

²³ Mendadi su kepalus nug begu getaw kia, kali' pektalu' si Isus tu nga sakupen, "Taman talu'u diniu, ki medatu' getaw, melegen tu'u ki kesakupen tu Keglekaunutan nu Megbebaya'.

²⁴ Puli'an ku telu'ay diniu, melemu pa su kebian nu petubu'en kamelyu dig luang tai', sabaya' nu kesakup nu medatu' getaw tu Keglekaunutan nu Megbebaya'."

²⁵ Naa bena' midengeg nu nga sakup ni Isus su tinalu'en kia, mipati' ilan mesebu'ay dun. Laung nilan, "Sa' ma'antu, Sir, duun bai megawen?"

²⁶ Pingenlengan ni Isus su nga sakupen, kali' pektalu', "Ndi' daan megaga nu kilawan. Digid su Megbebaya', nda'iduni ndi'en megaga."

²⁷ Suminambut dayun mektalu' si Pedro, laungen, "Sir, yami kini, bileng na nami gupia ki kelaunanen, adun megdunut ami dini'a. Naa sa' ma'antu, alanduni sugda dinami?"

²⁸ Laung ni Isus, "Taman talu'u diniu, sa' mateng su Kebuat Puli' tu gekleb langit bu' lupa', naan kini, kig Bata' nu Kilawan, mingkud nau tu'u meglekaunutan, medayag na su kelengas nu pegbaya'u. Naa sa' mingkud nau meglekaunutan, yamu nu nga sepulu' bu' dua' tawan sakupu, mingkud damu dema mengukum tu nga sepulu' bu' dua' bansa nu getaw Israel.

²⁹ Muka' adini getaw belengeneng sug balayen, sa' su nga pateden libun laki, gina'en sa' gama'en, ngag bata'en sampay sug lupa'en, saba' nu kesakupen dinaan, naa sugdaan megatus

pilu', muka' mpeduma pa pagid tu ketubu' nda'i tamanen.

³⁰ Laak dagid melaun getawi mauna nemun, iini mbinaya' sa' matengi gendaw kiin ditug binaya' gebii bu' gendaw. Melaun dadema getaw mbinaya' nemun, iin na sungkini mbaluy muna sa' matengi gendaw kiin.”

20

Su Sugda nu Megbebaya' tu nga Sakupen

¹ Kali' pektalu' si Isus, “Mendadi sa' meglekaunutan na tu'u su Megbebaya', ma'nini'ig biane. Petanggi'u di getaw meliwagig lupa'en, milapus mpanaw, pu' menengaw tindananen mengimbaal dia pegimulananen gubas.

² Mendadi bena' mibaangan nu gapu' lupa'i nga tindananen, mikpasad ilan, iini tindan dinilan ki sendaw, sala denario, iinig laga'en ki sendaw di timpu kitu. Naa sa' ma'antu, sinugu'en dayun ilan mangay mengimbaal dia pegimulananen kia.

³ Mendadi bena' miginenga' menaiki gendaw, mipanaw puli' su gapu' lupa', minangay puli' tu tebu'an. Duuni nga getaw minita'en pemegingdeg laak dia, nda'ig baalen nilan.

⁴ Tinalu'en dinilan, 'Naa yamu pagid, angay amu dema pengimbaal ditu pegimulanan ku. Dayun ki tindan diniu, peksemaan ku di kengimbaal niu.'

⁵ Sa' ma'nia, mipanaw ilan dema. Naa iin nai migbatag ia, sa' miktui gendaw muka' ginenga'

menaugi gendaw, ma'antu da gusayi pinggulaula ni gapu' lupa' kia.

⁶ Bena' sungu na mesindepi gendaw, mipanaw na puli' ditu tebu'an. Duun pa gusayi nga getaw pemegindag dia. Sinaakanen ilan dayun, laungen, 'Mauma iin sendaw amu gupia dini, nda'ig baalen niu?'

⁷ Kali' ilan sembag, 'Wa'a, pu' nda'iduni tumindan dinami.' Laung dayun nu gapu' lupa', 'Naa sa' ma'antu, angay amu pengimbaal ditu pegimulanan ku.' "

⁸ Laung pa ni Isus, "Mendadi bena' misindep nai gendaw, miktalu' su gapu' lupa' ditu kapatasen, 'Naa, sabi mu su nga tinindanan, tindanay mu ilan. Laak iini pauna mu tindanay, su mibinaya' mengimbaal. Dayun mu tindanay su ngag дума, sampay su miuna mengimbaal, iini binaya' mu tindanay.'

⁹ Naa su nga getaw mikpuun mengimbaal sa' sungu na mesindepi gendaw, iini tindan dinilan, piksala denario.

¹⁰ Mendadi su nga miuna mekpuun mengimbaal, sa' ilan pelumi minangay mekpetindan, laung nilan dun melaun siaig danilan tindan. Dagid su da daan masi', piksala denario da gusayi tindan dinilan.

¹¹ Kali' nilan medawat su kwarta nilan, pigbensi nilan su gegalen nilan kia.

¹² Laung nilan, 'Paa, ki nga tampusan binaya' kia, mingimbaal laak sauras da! Yami dagid, sendaw ami gupia miktigel mengimbaal, mesait pedes pa padun! Kaas mauma ki tindan dinilan, pisama mu da gusay di tindan dinami?'

13 Digid kali' pektalu' su gapu' lupa' di sala tawan dinilan, 'Aba, lai, nda'u ya'a limbungay. Pu' iini pegdelendem mu, sinangu' mu su tindan sendaw, sala denario.

14 Kaas alap mu ki tindan mu kini, uli'a dayun. Pu' iini mauya'an ku, peksemaan ku su tindan dini'a muka' su tindan tu mibinaya' mengimbaal.

15 Ki kwartau kia, kana' ba naani megbaya' dun? Naa sa' metawalu, mauma mingimbegua dun?' "

16 Diksu' ni Isus su talu'en, "Kaas ki nga getaw mbinaya' nemun, iini mbaluy mauna di gendaw kiin ditug binaya' gebii bu' gendaw. Ki nga getaw mauna nemun, iin na sungkini mbinaya' di gendaw kiin."

Ketelu Deksu' na Pisuun Pedaan ni Isus su Kapatayen

(Marcos 10:32-34; Lucas 18:31-34)

17 Naa ma'antu, pektuad si nga Isus tu Jerusalem. Mendadi sinegay nilan mpanaw, sinabi ni Isus su sepulu' bu' dua' tawan sakupen. Kali' pektalu' si Isus dinilan,

18 "Naa, pektaltenay niu gupia ini. Kini, tuad naita tu'u di Jerusalem. Mendadi sa' mateng ita dia, naan kini, kig Bata' nu Kilawan, pegwakilu tu nga kaunutan nug belian nu getaw Judea muka' tu nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya'. Ukumanu dayun nilan laga' na ginau,

19 muka' pegwakilu nilan tu nga kana' getaw Judea, pengimusaunganu nilan muka' bedasenu nilan. Dayunu lensangay di kurus. Laak digid di

ketelu endawen genat di kepatayu, petubu'enu puli'."

Mikpetaas sia Tindeg nilan si Santiago muka' si Juan

(Marcos 10:35-45)

²⁰ Naa duunig libun, sawa ni Sebedeo, minadap dini Isus, ilan nug dua' tawan bata'en si Santiago kiin muka' si Juan. Minginlulud dayun di gedapan ni Isus sug libun, pu' duuni ubugenen diniin.

²¹ Mendadi sinaak ni Isus tug libun, "Alandun mai penengiin mu baalen ku dini'a?"

Kali' sembag, "Naa Sir, sa' mingkuda na tu'u meglekaunutan, naa iin siai penengiin ku dini'a, kig dua' tawan bata'u kini, naa paingkuden mu ilan ditu gupid mu. Su sala tawan, diin dapit lintu mu, su sala tawan pelum, diin dapit bibang mu."

²² Liningay dayun ni Isus kig dua' tawan mekpated, bata' nig libun kia, kali' sembag dinilan, "Baa, nda' niu mesuunay ki inubug niu kiin. Ta' itu, megaga ba niu minum di tasa mipenu' kelegenay, ki sunguun ku na inumay?"

"Wa'a, Sir," laung nilan, "megaga da nami."

²³ Laung ni Isus, "Naa metuud, ki tasa ginuman ku, mekainum amu dun daan tu'u. Laak dagid pia ma'antu, nda'i pegbaya'u memili' tu getaw mingkud di gupidu, diin dapit lintuu muka' di dapit bibangu. Pu' iin da laaki mekesaing dinaan, adin su gandang mitendu' nu Gama'u."

²⁴ Naa su nga sepulu' tawan samasakup nilan dini Isus, bena' midengeg nilan ki inubug kia nu gina' ni Santiago muka' ni Juan pu' ilan siai

sumaing dini Isus sa' meglekaunutan, lingetan ilan dun.

²⁵ Mendadi, sinabi ni Isusi kelaun sakupen kia, kali' pektalu' dinilan, "Naa su nga kana' getaw Judea, misuunan niu pu' gembegati kegbaya' dinilan nu kaunutan nilan. Muka' su ngag begelal nilan, metegas demai keguit nilan tu nga sakup nilan.

²⁶ Digid yamu, ndi' amu mpia mengma'antu. Sinangkali' adin diniui mauya'anen sia metaasi tindegen, subay iin nai mbaal sesugu'en niu.

²⁷ Kaas adini mauya'anen sia pu' iini tampusan metaasi tindegen dig launan niu, subay iin nai mbaal maa' nu gulipen niu.

²⁸ Pu' pia pa naan kini, kig Bata' nu Kilawan, kana' iini luminusadu dun dinig lumbang, pu' adun duuni megabang dinaan. Segaga iin sungkini ginangayu medini, pu' adun ebanan ku su kilawan, sampay petainu, pu' adun lekaten ku su melaun getaw."

*Pineguli'an ni Isusig Dua' Tawan Buta
(Marcos 10:46-52; Lucas 18:35-43)*

²⁹ Naa sa' minundas pelum si nga Isus genat dia Jerico, melaun gupia getaw mimegdunut dinilan.

³⁰ Naa sa' mipalus ilan dig lunsud kia, duunig dua' tawan buta pegingkud dia geksid dalan. Mendadi bena' midengeg nug buta pu' megbian dia si Isus, migbeksay ilan dayun, laung nilan, "Uu Sir, Sapu'a ni David, lelaatay mu ami!"

³¹ Kig buta kia, pigbelu'an dayun nu melaun getaw, pimaag nilan sia. Laak palu pa mpemaag,

ndi', minamal ilan mektawag, laung nilan, "Uu Sir, Sapu'a ni David, lelaatay mu ami dema tu'u!"

³² Tuminlen dayun si Isus, sinabinen su ngag buta kia. Sinaak ni Isus, "Ta'i penengiin niu dinaan?"

³³ "Sir, liagan nami sia, mekengita' nami!"

³⁴ Milelaat si Isus dinilan, dipenanen dayun ki mata nilan. Lemen laak ilan dipenan ni Isus, mikengita' na tu'u sug dua' tawan buta. Muka' tumindug ilan dini Isus tug dalan.

21

Pigbesaan si Isus tu Kedadengen tu Syudad Jerusalem

(Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40; Juan 12:12-19)

¹ Mendadi, minundas na tu'u ditu Jerusalem si nga Isus. Bena' mesempel nailan dia, misebang ilan dig lunsud piningalan dun Betpahe, dia guksad nug Bentud nu nga Gayu Olibo, suminugu' si Isus dig dua' tawan sakupen.

² Laungen dinilan, "Bundas amu diag lunsud kia dia gunaan. Mendadi sa' mateng amu ditu, duun dayuni maita' niu petubu'en asno iniketan, dakus duuni natinen. Naa kiin, ubaday niu, agak niu dayun dini naan.

³ Naa sa' duuni sumaak diniu, talu' niu diniin, 'Duunig baalan dun nu Kaunutan.' Begayen dayun diniu."

⁴ Kaas ma'niai mipenggulaula, pu' adun menuud su sinulat dengantu nu pimuunan nu Megbebaya' ditu Misulat Talu'en, laungen,

⁵ "Telu'ay niu su nga getaw Sion,

Bentayay pa daan niu, pegdateng na ki gadi' niu!*

Iin, mekpebaba' dig lawasen, peksakay laak asno.

Laak kana' pa asno, nati laak.”

⁶ Naa sa' ma'antu, mipanaw sug dua' tawan sakup ni Isus, pituud nilan su sugu'anen dinilan.

⁷ Inagak nilan ditu ni Isus sug asno, dakus su natinen. Mendadi bena' minateng ilan dia ni Isus, inigan nilan suub nilan sug lekud nu ngag asno. Suminakay dayun si Isus ditu nati.

⁸ Muka' melaun getaw mimelat suub nilan dia karsada mbianan ni Isus, basa nilan diniin. Sug duma pelum, minalap panga gayu daunan, inikam nilan dadema dia karsada.

⁹ Mendadi su nga melaun getaw mpanaw di gunaan ni Isus, mesama di nga getaw peglendug dig binaya'en, mimeksay ilan, laung nilan, “Pegbesaan ki Sapu' ni David kini! Melengas pepianan iin nu Megbebaya', ki minateng na pigwekilan nu Kaunutan Megbebaya'! Pegbesaan dadema su Megbebaya' ditu gekbus langit!”

¹⁰ Naa bena' minateng na tu'u di Jerusalem si Isus, misasawi ginaa nu kelaun getaw dia. Kali' ilan peksinaakay, “Ta'i gasalen iin?”

¹¹ Simbag nu melaun getaw kia mimegdunut dini Isus, “Kini si Isus, pimuunan nu Megbebaya', getaw Nazaret, sakup Galilea.”

* **21:5 21:5** Ki Sion kini, iini sala ngalan nu syudad Jerusalem.

Pingutidan ni Isus su Mendagang Guliden tu Penedapan tu Megbebaya'

(Marcos 11:15-19; Lucas 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹² Naa minangay si Isus tu Penedapan tu Megbebaya'. Mendadi bena' minateng dia, ki ke-laun mendagang guliden muka' su nga menaluy dia, pingutidanen. Pimbelikwangen pa pagid su ngag lemisaan nu nga membeles selapi', sampay su nga gingkudan nu nga mendagang malepati, guliden tu Megbebaya'.

¹³ Miktalu' si Isus dinilan, "Misulat ditu Talu' nu Megbebaya', 'Ki Penedapan dinaan, iini paingalan dun, balay penenebian.' Dagid yamu kiin, binaal niu pegegludan ngag limbungan getaw ki Penedapan kini!"

¹⁴ Mendadi saanan ni Isus dia Penedapan, miditu niin su ngag buta dakus su nga pilung, pinguli'anen ilan dayun.

¹⁵ Dagid ki nga kaunutan nug belian nu getaw Judea muka' ki nga mekpetu'un di Misulat Pal-inta nu Megbebaya', minita' nilan ki mekesalebu' pinggulaula kia ni Isus dakus nga gembata' memeksay, laung nilan, "Pegbesaan ki Sapu' ni David!" Saba' minita' nu nga kaunutan kini, milaat dayuni ginaa nilan dini Isus.

¹⁶ Sinaak nilan diniin, "Baa, midengeg mu da su pektelu'en nu nga gembata' kiin?"

"Midengegu lai," simbag ni Isus. "Mendadi, nda' ba niu mbasa ki misulat ditu Talu' nu Megbebaya' kini? Iini misulat dun, 'Uu Megbebaya', piktu'unan mu megenal dini'a su nga gembata', sampay su nga pegdudu' pa.' "

17 Bilengan dayun ni Isus ki nga kaunutan kia, migawa' na puli' dia Jerusalem, mipuli' pa ditug lunsud Betania, minangay pa mengintulugan dia.

*Tinuyudan ni Isus su Gayu Igera
(Marcos 11:12-14, 20-24)*

18 Naa bena' miksala gendaw, milapus si Isus mpuli' dia Jerusalem. Saananen diag dalan, migutem si Isus.

19 Kali' megutem, duuni minita'en dia geksid dalan sala puun gayu igeru. Linaawan dayun ni Isusi gayu kia, laak kali' pekpesempel dun, lumbus laak masi' daun kig igeru kia. Miktalul dayun si Isus tu gayu, laungen, "Genat nandaw, nda'idun na puli'ig bunga mu!" Lemen laak mitalu' ni Isus, milanés dayun su gayu igeru.

20 Naa mendadi su nga sakup ni Isus, bena' minita' nilani gayu igeru kia, mipati' ilan mesebu'ay, laung nilan, "Apelai, mikenduta'i gayu kini, mitekaw pelum melanes?"

21 Simbag ni Isus dinilan, "Taman talu'u diniu, sa' sumalig amu muka' kana' megdua'dua'i ke-salig niu, naa mpenunggilingan dadema niu ki pinggulaulau dig igeru kini. Pidag pa tanan, pia pa mektalu' amu dig bentud kinu', 'Mainata, peksilabu'a tug dagat,' naa kiin, menuud dema tu'u.

22 Mendadi pia alanduni penenebiin niu, malap niu, sa' sumalig amu."

*Sinaak nu Getaw su Pigenatan nu Pegbaya' ni Isus
(Marcos 11:27-33; Lucas 20:1-8)*

23 Naa mipuli' si Isus tu Pangedapan tu Megbebaya', sumiled dayun dia. Mendadi sa' mikpetu'un si Isus, ki nga kaunutan nug belian nu getaw Judea muka' su ngag дума kaunutan nilan, minadap ilan diniin. Sinaak nilan diniin, "Paa, ki pinggulaula mu kini, ta' bai pegbaya' mu menggulaula dun? Ta' taway dun bai migbegay dini'a pegbaya' penggulaulaan mu?"

24 Laung pelum ni Isus dinilan, "Naa, saakan ku amu deli' sektaang. Dayun sa' mesembag na niu, pesuun ku dadema diniu su pigenatan nu pegbaya'u penggulaulaan kui ma'nini kini.

25 Iini sembag niu dinaan, si Juan kiin, adin genat su pegbaya'en memunag tubig tu nga getaw? Genat tu Megbebaya', sa' genat ba laak di kilawan?"

Naa sa' ma'nia, migyagayaga dayuni nga kaunutan kia, laung nilan, "Naa, ta' ma? Sa' pinenggi' sembagen ta, 'Su pegbaya' ni Juan, genat tu Megbebaya',' naa sumumpat dayun si Isus kini, 'Sa' ma'antu, mauma dema nda' niu petuuday si Juan?"

26 Sa' sembagen ta pasi', 'Genat laak di kilawan,' mendek ita tu nga getaw, pu' su kelaun getaw, mituudan ilan dun pu' pimuunan nu Megbebaya' si Juan."

27 Kaas iin laaki mesembag nilan dini Isus, "Nda' nami mesuunay."

Laung dayun ni Isus dinilan, "Naa sa' ma'antu, ndi'u dadema pesuun diniu sa' ta'i pigenatan nu pegbaya'u penggulaulaan kui ma'nini kini."

Miksambingay si Isus mekatag di Kemilas nu nga Getaw Judea

²⁸ Sinumpatan pa gusay ni Isus su talu'en di nga kaunutan kia, laungen, "Alandun ma demaig delendeman niu dun kini? Duuni getaw, dua' tawanig bata'en. Mendadi duuni gendaw, linaawan nu getaw kini sug bata'en gulangbata', laungen, 'Naung, angaya nandaw mengimbaal ditu pegimulanan ta gubas.'

²⁹ Dagid kig bata'en kini, kali' sembag, 'Baa, mpauku.' Laak bena' nda' maiben, migilengig delendemanen, minangay da dayun mengimbaal ditu.

³⁰ Dayun su gama'en kia, linaawanen pelum kig bata'en kia ngudan, ma'nia dademai sinugu'en diniin. Naa ki ngudan kini, kali' sembag, 'Naa wa'a, Ama.' Asa iin, nda' da angay ditu mengimbaal.

³¹ Naa sa' ma'nia, kig dua' tawan kia, adin ma su mikpetuud tu sugu'an nu gama'en?"

"Baa," simbag nilan, "su da gulangbata'."

Kali' dayun pektalu' si Isus di nga kaunutan nu getaw Judea kia, "Taman talu'u diniu, su nga mendawat buis muka' tebia', su ngag libun meglaat pekesuunan, mauna ilan diniu sumakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya'.

³² Pu' si Juan kiin Memunag Tubig, mitua' mekpenulu' diniu tug dalan tu tantu kekesuun, dagid nda' niu iin petuuday. Asa su nga mendawat buis muka' ngag libun meglaat pekesuunan, mikpetuud ilan dini Juan. Dagid yamu kiin, pia pa minita' niu pu' mikpetuud ilan diniin, naa

nda' amu gusay peksikesuun, nda' niu petuuday si Juan.”

Pisama si Isus dig Bata' nu Gapu' Lupa' Pinatay

(Marcos 12:1-12; Lucas 20:9-19)

³³ Kali' gusay pektalu' si Isus di nga getaw Judea kia, “Kineegay niu ki salabuuk sambin-gay. Duuni getaw meliwagig lupa'en, migimula pegimulanan gubas. Bena' mitubusen pemulanay, binaliten dayuni pegimulanenan, mi-gengkul seludan tu nga tubig nu gubas sa' intese-nen, muka' migbaal pa pagid metaas pegelungan dun. Sa' mitubus, pisa'upen di nga getawi pegimulanenan kia, dayun mipanaw dig lain benwa.

³⁴ “Mendadi bena' sungu na sungku' su pegimulanan, suminugu' su gapu'en di nga sesugu'enen meditu nga sa'up, pu' adun elapen nilan sug daniin gilas.

³⁵ Laak dagid kali' dateng ditu su nga sinugu', aba, ginapus nu nga sa'up. Sala tawan sesugu'en, binadas nilan. Sala tawan pelum, binunu' nilan. Sala tawan pa pagid, binatu nilan.

³⁶ Naa suminugu' na pelum su gapu' nu pegimulanan di nga sesugu'enen, melaun pailan pelum. Bena' minateng ditu su nga sinugu', ma'antu da gusayi pinggulaula dinilan nu nga sa'up.

³⁷ Mendadi tiga'wan, iin na sungkini sinugu' nu gapu' nu pegimulanan mangay tu nga sa'up, ki na bata'en. Pu' maa' laungen pa dig dialem

delendemenan, 'Tumu' sa' kig bata'u na kini, pegbesaan nilan iin.'

³⁸ Laak dagid sa' midayag na nu nga sa'up sug bata'en kia, miksabutsabut ilan dayun, laung nilan, 'Aa naa, kiin na tu'u sug bata' nu gapu' nu pegimulanan kini. Tala, tumu' petain tain, adun danita na su petenged sia diniin!'

³⁹ Mendadi bena' minateng dia nilan kig bata' kini nu gapu' nu pegimulanan, inukpa'an nilan, piniglak nilan tug liu nu pegimulanan, pinatay nilan tu'u.

⁴⁰ "Naa sa' ma'nia," sinaak ni Isus, "sa' mateng su gapu' nu pegimulanan gubas, alandun ma dayuni penggulaulaanen di nga sa'up kini?"

⁴¹ Kali' ilan sembag, "Baa, pemunu'enen ilan la tu'u! Melaatig betad nilan, melaat dademai palas nu kepatay nilan. Dayun lain getaw na pelumi pesa'upen tu pegimulananen kia, adin su meseligan megbegay diniin gilasen sa' sungku' na su pegimulanan."

⁴² "Wa'a daan," simbag ni Isus. "Pu' nda' ba niu mbasa su sinulat ditu Misulat Talu' nu Megbebaya', ma'nini'?"

'Kig batu pimilas nu nga megbaal balay, iini mibaal tampusan gempagen gintudan nug balay.

Pu' kiin, pigbaal nu Kaunutan Megbebaya', kaas leliagen ita dun gupia!' "†

⁴³ Pidayun gusay ni Isus su talu'en di nga kaunutan nu getaw Judea kia, laungen, "Kaas

† **21:42 21:42** Kig batu pimilas nu getaw, guluganen si Isus, su pimilas nu nga getaw Judea, asa iini tindu' nu Megbebaya' tampusan metaas.

taman talu'u diniu, iini puunanen, ui'en diniu su kesakup niu tu Keglekaunutan nu Megbebaya', begay sungkin dig lain bansa nu getaw, ki megbegay diniin gempia sengku'.

⁴⁴ [Naa kig batu kini, adin getawi medapal dun, mbeli'an pati'. Sa' pasi' melabu' kig batu kini, adin su metena'anen, melasak tananig lawasen.]”

⁴⁵ Naa ki nga kaunutan nug belian nu getaw Judea muka' su nga Pariseo, bena' midengeg nilan su nga sinamingay kia ni Isus, misima' nilan pu' ilani pisugaten dun.

⁴⁶ Kaas pidaap nilan sia si Isus, laak mindek ilan ditu nga getaw, pu' su melaun getaw, mitu-udan ilan dun pu' pimuunan nu Megbebaya' si Isus.

22

*Su Kegenggat nu Megbebaya', ndi' Pia Be-
libadan*

(Lucas 14:15-24)

¹ Naa miksamingay pa gusay si Isus tu nga getaw, laungen,

² “Mendadi sa' meglekaunutan na tu'u su Megbebaya', ma'nini'ig bianen. Petanggi'u di gadi' miblekebibu, pu' beli'in sug bata'en.

³ Mendadi bena' sungu na megdeksu' sug bela'i, suminugu' ki gadi' kini di nga sesugu'enen meksabi tu nga getaw pisebutanen, adun sumaup nailan ditug bela'i. Laak dagid ki nga ginggaten sumaup kini, mpauk ilan masi' sumaup.

⁴ Naa sa' ma'antu, suminugu' su gadi' di ngag duma sesugu'enen, pimuunen tu nga ginggaten kia, 'Minuya' nai gilak. Tiniti'u na su ngag bakau, sampay su pilembu'u nati, muka' minuya' naig launanen. Kaas saup namu dinig bela'i kini!'

⁵ Laak dagid su nga ginggat sia sumaup kia, ma'niin nda' nilan medengeg, mipanaw laak ilan sungkin. Sala tawan, minangay tug binaalanen. Sala tawan pelum, minangay tu tindanen.

⁶ Sug duma pelum, inukpa'an nilani nga sesugu'en kia nu gadi', dayun piksudawan nilan pati'. Deksu'anen, binunu' nilan.

⁷ Mendadi ki gadi' kini, mitutung dayun gangiten. Sinugu'en meditu su nga sundalunen, adun bunu'en nilan su nga minunu' tu sesugu'enen kia muka' sensulan nilan sug lunsud nilan.

⁸ Naa bena' mitubus, suminabi pa su gadi' di nga sesugu'enen, kali' pektalu' dinilan, 'Naa kini, minuya' naig bela'i. Laak dagid su nga getaw inggatu sia, kana' ilan mbantang sumaup dun.

⁹ Kaas peditu namu karsada mbianan nu melaun getaw, dayun adin su taman getaw maita' niu, enggat niu ilan gela'.'

¹⁰ Naa sa' ma'antu, miditu gembagel karsada su nga sesugu'en kia nu gadi', pinungun nilan dayun ki nga getaw, su mekesuun sa' su medupang, adin su taman mitaangan nilan. Dekag pa gembibu ilan diag balay pemeli'ian.

¹¹ "Laak dagid su gadi', bena' minangay madap tu nga suminaup tug bela'i, duuni minita'en sala tawan, nda' masi' pekseluk pekayan dig bela'i.

¹² Sinaakan nu gadi' ki getaw kini, 'Baa lai,

mauma ndi'a mpiid suled dini, nda' mu selukay su penepeten nu sumaup tug bela'i?' Nda' kesembag ki getaw kini.

¹³ Liningay dayun nu gadi'i nga sesugu'enen kia, kali' pektalu' dinilan, 'Naa, balud niui getaw kia, kampu' nu geksuden, dayun niu piglak tug liu, ditu medelem. Ditu dayun mengaduy, lamugen mengkiget di ngisinen.' "

¹⁴ Diksu' ni Isus su talu'en, laungen, "Kaas melaun siai getaw enggaten sumakup, laak dagid meliangi tindu' nu Megbebaya' sakupen."

*Sinaakan si Isus mekatag di Megbayad Buis
(Marcos 12:13-17; Lucas 20:20-26)*

¹⁵ Naa ki nga Pariseo, minawa' ilan dia, dayun mikpungun ilan, minengaw ilan bian nilan mengiman dini Isus di telu'enen.

¹⁶ Mendadi duuni nga sakup nilan muka' nga sakup ni Herodes sinugu' nilan mangay ditu ni Isus. Bena' minadap dini Isus su nga sinugu' kia, tautau ilan suminaak diniin, "Naa Sir, misuunan nami pu' pektu'un mu su metuud. Ndai' pegisuun mu tu tindeg nu getaw, kaas ndi'a mpesuay di metuud, pektu'un mu gusay su tantu mauya'an nu Megbebaya' pegbetaden nu getaw.

¹⁷ Naa sa' ma'antu, iini talu' mu dinami, ki megbuis ditu tampusan gadi' si Cesar, alandunig delendeman mu dun? Biwang ba ditu Misulat Palinta nu Megbebaya', sa' nda'?"

¹⁸ Laak dagid misuunan ni Isus pu' iini puun nu kesaak nilan diniin kia, su melaat delendeman nilan. Kaas laungen dinilan, "Baa, yamu

kiin nu nga tautau mekesuun! Mauma pengi-
manan ma niau?

¹⁹ Paita' niu deli' dinaan selapi' bayad dig buis
kia!"

Tinulunan nilan dayun si Isus selapi'.

²⁰ Sinaak dayun ni Isus dinilan, "Naa, ta' taway
dun baig lingaw kini? Ta' ngalan dun bai misulat
dadema dini kini?"

²¹ Laung nilan, "Dani Cesar."

Kali' pektalu' si Isus, "Naa sa' ma'antu, kig dani
Cesar, bayad da niu diniin. Dagid sug danu Meg-
bebaya', begay da niu dema ditu Megbebaya'."

²² Naa bena' midengeg nu nga sinugu' nu
Pariseo kia su simbag ni Isus, misebu'an ilan
dun. Bilengan nilan si Isus, migawa' ilan dia.

*Piglantugi'an si Isus mekatag di Ketubu' Puli'
nu nga Minatay*

(Marcos 12:18-27; Lucas 20:27-40)

²³ Naa bena' su gendaw kia, duuni nga Saduseo
mitua' ditu ni Isus. Naa ki nga Saduseo kini, ilani
sala pikumpulan ndi' ilan metuudan dun pu' su
nga minatay, metubu' puli'.

²⁴ Mendadi, kali' pembaalbaal sumaak dini
Isus ki nga Saduseo, "Naa Sir, duuni palinta
pisulat nu Megbebaya' dini Moises, 'Sa' daw
matayig laki, laak nda'idunig bata'en, naa subay
sukliin nu pated nu minatay. Iini menginsawa
tug balulibun, adun duunig bata' nilan, lepeng
bata' nu minatay kitu.'

²⁵ Mendadi, duuni pitu tawan dinami mek-
pated. Minginsawa su gulangbata' dayun mi-
natay, nda'idun paig bata'en, kaas sug balu,
sinukli penginsuaay nu medapit ditu minatay.

26 Dayun su kedua' pateden pelum, ma'antu dadema, dakus su ketelu pateden. Iin nai migbatag ia, gikteb nu pitu tawan kia.

27 Tiga'wan sug libun, minatay dadema.

28 Naa paladpalad sa' duun siai metubu' daw puli' genat matay, naa kig libun kia, adin ma dayuni sawanen ditu pitu tawan kia, kagina migela' ma mayan mpenginsawa nu mekpated kia?"

29 Laak dagid kali' sembag si Isus, "Baa, gembagel gupiaig lapang niu! Pu' nda' niu mesabut su Misulat Talu' nu Megbebaya', sampay nda' niu dadema mesabut su gikteb nu ginuung nu Megbebaya'.

30 Pu' sa' metubu' na puli' su nga minatay, ndi' nailan meksenlangan, segaga mesama ilan ditu nga sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit.

31 Muka' padun, petubu'en daan puli' tu'u su nga minatay, pu' nda' ba niu mbasa ki tinalu' nu Megbebaya' diniu, ma'nini'? Maa' laung nu Megbebaya',

32 'Naani Megbebaya' pektemuyen ni Abraham, pektemuyen ni Isaac, muka' ni Jacob.' "Kali' gusay pektalu' si Isus, "Naa misuunan ta, iini mektamuy tu Megbebaya' su getaw tetubu', kana' nu nga minatay."*

33 Naa bena' midengeg nu nga melaun getaw ki pitu'un kia ni Isus, misebu'an ilan dun gupia.

* **22:32 22:32** Iini piulugan dun ni Isus, pia miniben na matay si nga Abraham, kagina mektamuy pailan gusay, gempantek pu' tetubu' dailan ditu gekbus langit.

Su Tampusan Metaas Palinta

(Marcos 12:28-34; Lucas 10:25-28)

³⁴ Naa su nga Pariseo, bena' misuunan nilan pu' midempek ni Isus su nga Saduseo, mikpungun ilan puli'.

³⁵ Mendadi, duuni sala tawan dinilan mekpetu'un di Misulat Palinta mikpesempel dini Isus, pu' adun pengimanenen sia su metalu'en.

³⁶ Suminaak dini Isus su mekpetu'un, "Naa Sir, ta' palintaay duni tampusan metaas ditu Misulat Palinta nu Megbebaya'?"

³⁷ Kali' sembag si Isus, " 'Kini. Saladua' diniu, petail mu tantu su Kaunutan mu Megbebaya', sa'itada pegwakil mu diniin su tibuuk ginaa mu muka' su tibuuk gimud mu, dakus su tibuuk delendeman mu.'

³⁸ Kini tampusan metaas palinta.

³⁹ Muka' dumanen dadema ki kedua' metaas palinta kini. 'Petail mu dadema sug duma mu. Su kepetail mu diniin, pelepeng mu di kepetail mu dig lawas mu.' "

⁴⁰ Kali' pagid pektalu' si Isus, "Kig dua' buuk palinta kini, iini pikumpungan nu tibuuk Palinta nu Megbebaya' pisulaten dini Moises muka' tu ngag duma pimuunanen dengantu."

Su Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan, kana' Sapu' laak ni Adi' David

(Marcos 12:35-37; Lucas 20:41-44)

⁴¹ Naa bena' mikpungun ki nga Pariseo, sinaak ni Isus dinilan,

⁴² "Naa ki gasal nu Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan, alandunig delendeman niu dun? Ta' taway dun gupiai ginepu'ayen?"

Kali' ilan sembag, "Sapu' ni David."

⁴³ Simbag ni Isus, "Dagid ki Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan, sa' sapu' laak sia ni David, naa ta' mai migelal dun si David Kaunutan? Muka' su kegelalen dun ma'nia, pisulat si David nug Balakat nu Megbebaya', laungen,

⁴⁴ 'Tinalu' nu Kaunutan Megbebaya' ditu Kaunutan ku, Pgingkuda dini gupidu, dini dapit lintuu, sampay di gendaw pelebaun ku ya'a daagen mu su nga kuntra mu.' "

⁴⁵ Suminaak na puli' si Isus dinilan, "Kaas ki Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan, gilal ni David Kaunutan. Mendadi kagina ma'antu, ki gasalen, sapu' ba laak ni David?"†

⁴⁶ Naa su sinaak ni Isus dinilan kia, nda'iduni mekesembag dun, pia sektaang talu'. Naa genat itu, nda'idun nai getaw mekaku' sumaak dini Isus.

23

Mikpegad si Isus mekatag di Tautau Kekesuun (Marcos 12:38-39; Lucas 11:43, 46; 20:45-46)

¹ Kali' pektalu' si Isus tu nga melaun getaw muka' tu nga sakupen,

² "Mendadi ki nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya' muka' ki nga Pariseo, ilan dawit tindu' megulug tu Palinta nu Megbebaya' pisulaten dini Moises.

† **22:45 22:45** Iini piulugan dun ni Isus, ki Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan, metaas pa tanan dini Adi' David, asa sapu'en dadema.

³ Naa kagina ma'antu, subay petuuden niu su nga mekpetu'un di Palinta kini muka' su nga Pariseo, subay dunutan niu su kelaun pektitulu'en nilan diniu. Dagid kig betad nilan, ndi' niu penunggilingay, pu' laini pektitulu'en nilan, lain dademai pegbetaden nilan.

⁴ Pipisan nilan gembegat titulu'an tu nga samataw nilan, asa ilan, ndi' nilan tanan etateni salabuuk tu nga tendu' nilan meguit tu guiten nug duma nilan kia.

⁵ Su kelaun baalen nilan, penggulaulaan nilan adun mekpaita'ita' laak di samataw nilan. Pu' su igbed nilan kia di gangas nilan muka' baingken nilan sinulatan Talu' nu Megbebaya', pilekpang nilan gupia! Dakus su nga gungmay nu suub nilan, su tu'us tu kektamuy nilan tu Megbebaya', pilebian nilan petaasay!

⁶ Muka' sa' ditu ilan keglekebibu, liagan nilan su pegingkudan nu pegbesaan getaw. Mesama dia simbaan, mauya'an nilan su tampusan metaas gingkudan.

⁷ Sa' ditu pelum tebu'an, mauya'an nilan pegbesaan ilan nu nga getaw, dakus gelalen ilan, 'Mekpetu'un.'

⁸ Yamu pasi', kana' amu gempia gelalen 'Mekpetu'un,' pu' miksama laak amu, lumbus amu samasakup, muka' sala tawan da laaki Mekpetu'un diniu.

⁹ Ma'antu dadema, nda'iduni sama kilawan niu dinig dibabaw lumbang gempia niu gelalen 'Ama',' pu' nda'ig lain gama' niu, subay su laak Gama' niu ditu gekbus langit.

¹⁰ Muka' pagid kana' damu dema gempia

gelalen 'Kaunutan,' pu' sala tawan laaki kaunutan niu, ki Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan.”

¹¹ Diksu' ni Isus su talu'en, “Sinangkali' pa tanan, ki tampusan metaasi tindegen diniu, subay iin nai mbaal sesugu'en niu.

¹² Adin su getaw petaasenen siai tindegen, iini pebeba'en. Adin dema su getaw mekpebaba' dig lawasen, iini petaasen.”

*Pigbelu'an ni Isus su nga Tautau Mekesuun
(Marcos 12:40; Lucas 11:39-42, 52; 20:47)*

¹³ Maa' laung pa ni Isus, “Mekelelaatlelaat amu dema tu'u, yamu nu nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya' muka' yamu nu nga Pariseo! Paa, tautau amu mekesuun! Pu' siniraan niu sug bisuangan nu Keglekaunutan nu Megbebaya' muka' inapa' niu su nga getaw sumakup dun sia, dagid yamu, nda' damu dema sakup dun!

¹⁴ [Mekelelaatlelaat amu daan, yamu nu nga mekpetu'un di Palinta muka' yamu nu nga Pariseo! Paa, tautau amu daan mekesuun! Pu' peglimbungan niui ngag balulibun, mengagaw amu tu nga pimetang nilan, asa petaasen niu su kenenabi niu, pekpaita'ita' laak niu. Naa ma'nia, midugangan dema tu'ui kebegat nu ginukuman diniu.]”

¹⁵ Laung pagid ni Isus, “Mekelelaatlelaat amu daan, yamu nu nga mekpetu'un di Palinta muka' yamu nu nga Pariseo! Paa, tautau amu daan mekesuun! Pu' mileep niu su tibuuk lumbang, adun pulu' duuni sala tawan mesakup niu.

Dayun sa' duuni sumakup na diniu, pebantang niu iin belengen tug linaw gapuy, labi pa di kebantang dun dig lawas niu!

¹⁶ “Mekelelaatlelaat amu daan, yamu nu nga megagak di getaw, asa maa' amu nug buta! Pu' iini pektitulu'en niu dinilan, ‘Sa' duun laungi sumapa, iini sembayanen su Penedapan tu Megbebaya', naa ndi'en kambat tumanen ki sapanen kia. Digid sa' iin sungkini sembayanen sug bulawan bitang diag dialem nu Penedapan, naa subay penuudenen laung ki sapanen kia.’

¹⁷ Paa, buta amu muka' bengu'bengu'en amu pa pagid! Pu' adin bai metaas, sug bulawan sa' su Penedapan tu Megbebaya'? Kana' nu Penedapan? Pu' sug bulawan, iini pinaas dun, pu' dia mibetang dialem Penedapan tu Megbebaya'.

¹⁸ Muka' duun pai pektitulu'en niu, ‘Sa' duun laungi sumapa, iini sembayanen sug betang inilak dia gentudan gilak tu Megbebaya', naa subay tumanenen ki sapanen kia. Digid sa' iin sungkini sembayanen su gentudan gilak, telu'en niu pu' ndi'en kambat tumanen su sapanen kia.’

¹⁹ Paa, sa' ma'antu, lepeng buta amu tantu! Adin ba su metaas, sug betang atawaka su gentudan gilak tu Megbebaya'? Kana' baini metaas su gentudan gilak? Pu' iini pinaas dun sug betang, pu' dia ilakay gentudan gilak tu Megbebaya'.

²⁰ Kaas ma, sa' sumapai getaw, sembayanen su gentudan gilak tu Megbebaya', ma'ananen, mipedumanen dadema sembayay su kelaun betang inilak tu Megbebaya'.

21 Mesama dadema sa' duuni getaw sumapa, sembayanen su Pangedapan. Ma'ananen, misambayen su Pangedapan, mipeduma dun su Megbebaya', su luminusad pegbenwa dun.

22 Ma'antu da pagid, sa' duuni sumapa, sembayanen su gekbus langit, ma'ananen, misembayanen su gingkudan nu Megbebaya', kampu' nu pegingkud dun.”

23 Maa' laung pa ni Isus, “Mekelelaatlelaat amu daan, yamu nu nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya' muka' yamu nu nga Pariseo! Paa, tautau mekesuun amu daan! Pu' pia su gininisan pegdaut, begay niu tu Megbebaya' su kesepulu' ilasen. Dagitid ki metaas gupia pinalinta, sa'itada ki melegdeng betad, ki keglinelaatay muka' ki keseligan, baa, kig launanen kia, nda' dig delendeman niu. Asa kiin siaig bantang pegbetaden niu, sampay su nga duma pinalinta pa pagid.

24 Baa, yamu kiin, megagak amu daan tu getaw, asa buta amu! Pu' sa' duuni inumen niu melebu'an nu salabuuk maika' langaw, seluten niu, dagid sa' melebu'an kamelyu, inumen niu dayun!*

25 “Mekelelaatlelaat amu daan, yamu nu nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya' muka' yamu nu nga Pariseo! Paa, tautau mekesuun amu daan! Pu' ugasan niu sug dibabaw nu pinggan niu muka' tasa niu, laak dagid sug

* **23:24 23:24** Iini piulugan dun ni Isus, petuuden nilan su nga gembabaw palinta, laak su nga metaas palinta, pemilasan nilan.

dialemen, mipenu' nu pingagaw niu puun dig limbung niu muka' gayak niu.

²⁶ Paa, ya'a pa dig buta Pariseo! Una mu pa ugasay ki seled nu tasa, dayun melimpiau dadema sug dibabawen!"†

²⁷ Laung ni Isus, "Mekelelaatlelaat amu daan, yamu nu nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya' muka' yamu nu nga Pariseo! Paa, tautau amu daan mekesuun! Pu' pitanggi'u amu di ngag lebeng piputi' gupia, kaas sug dibabawen, melengas gupia pegbentayan. Laak sug dialemen, mipenu' tulan muka' nga mimegedu'.

²⁸ Ma'antu damu dema. Sa' sug dibabaw lawas niu, mekesuun amu getaw di pegita'en nu kelaun getaw. Digid kig dialem nug delendeman niu, mipenu' pembaalbaal muka' ngag limbung."

*Pisuun Pedaan ni Isus su Ginukuman tu nga Tautau Mekesuun
(Lucas 11:47-51)*

²⁹ Pidayun gusay ni Isus su talu'en, "Mekelelaatlelaat amu daan, yamu nu nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya' muka' yamu nu nga Pariseo! Paa, tautau amu daan mekesuun! Pu' migbaal amu melengas lebeng tu nga pimuanan nu Megbebaya' dengantu, muka' peksiba'an dadema niui nga pantian nu mekesuun getaw.

³⁰ Muka' telu'en niu, 'Yami kini, sa' pinenggi' misagut nami sia su gendawan kitu nu nga ginepu'ay nami, naa yami, ndi' ami sia mpeduma

† **23:26 23:26** Su nga Pariseo, pitanggi' ilan ni Isus di pinggan, limpiu su laak dibabawen, pu' su kekesuun nilan, paita'ita' da laak.

di kekpatay nilan tu nga pimuunan nu Megbebaya' kia.'

³¹ Dagid sa' tinalu' niui ma'nia, miangken niu pu' sapu' amu nu nga mimunu' tu nga pimuunan nu Megbebaya' kia!

³² Kaas sa' ma'nia, naa sigi na, tubus niu dayun ki pinggulaula nu nga ginepu'ay niu kia!

³³ Paa, yamu pa di nga mamak, sapu' damu dema mamak! Kenduta' mai keliaw niu dun ki ginukuman, belengen amu tug linaw gapuy?

³⁴ Kaas taman talu'u diniu, sugu'en ku diniui nga pemuunan ku dakus nga telisebuten getaw muka' nga mekpetu'un. Dagid sug дума, petain niu. Sug дума pelum, lensangen niu di kurus. Sug дума pa pagid, pembedasen niu diag dialem nga simbaan niu, dayun pengeteden pa niu tu ngag lain lunsud.

³⁵ Kaas iini puunanen, yamu kiin, melabu' tu'u diniu su ginukuman tu kemunu' ditu kelaun getaw pinatay di nda'i sala' nilan, genat dini Abel su nda'i sala'en sampay dini Zacarias, bata' ni Baraquias, su pinatay niu kia ditu Pengedapan tu Megbebaya', dia gelet nu Me'elig Sugud muka' su gentudan gilak."

³⁶ Diksu' ni Isus su talu'en, "Taman talu'u diniu, melabu' tu'u diniu nga getaw nemun su ginukuman tu kelaun kemunu' kitu!"

*Su Kepetail ni Isus tu Jerusalem
(Lucas 13:34-35)*

³⁷ Laung padun ni Isus, "Uy, yamu nga getaw Jerusalem, yamu nga mekpatay di nga pimuunan nu Megbebaya', betuun pa pagid niu su nga

sinugu' diniu nu Megbebaya'! Tatapu amu sia ekupay, maa' nu nga pesuy pegleeman nu gina'en! Digid mpauk amu dun!

³⁸ Kaas belengan tu'u nu Megbebaya' kig lun-sud niu, dayun pelengan gapuy.

³⁹ Taman talu'u diniu, genat nandaw, ndi' na niau puli' maita', sampay mateng su gendaw metalu' niu, 'Aa naa, kiin na, minateng na ki pigwekilan nu Kaunutan Megbebaya'. Melengas pepianan iin nu Megbebaya'.' ”

24

Pisuun Pedaan ni Isus su Kegeba' tug Balay Penedapan tu Megbebaya'

(Marcos 13:1-2; Lucas 21:5-6)

¹ Naa migawa' si Isus tu Penedapan tu Megbebaya'. Mendadi, saananen megawa' dia, mikpesempel diniin su nga sakupen, tindu' nilan diniin ki nga mekelengas ginumbelayan misakup tu Penedapan kia.

² Sumimbag si Isus dinilan, “Wa'a daan, maita' niu nandawig launanen kini. Digid taman talu'u diniu, duuni gendaw mateng, pia salabuuk batu di kitentudanen, nda'iduni mesama' dun, megela' gupia penggeba'ay.”

Su Kelegenay muka' Kekpeleget sungu Mbianay nu Kilawan

(Marcos 13:3-13; Lucas 21:7-19)

³ Naa pegingkud si Isus tug dibabaw Bentud nu nga Gayu Olibo. Mendadi minadap diniin su nga sakupen, ilanilan da, suminaak nilan diniin, “Naa sa' mesu'at, Sir, pesuun mu dinami,

nanu ma mpenggulaula kig launanen kia? Muka' alanduni tu'usan dun sa' sungua lumusad puli', muka' sa' sungu melengkebig benwa?"

⁴ Sumimbag si Isus, "Naa, peglengilam amu, adun ndi' amu melimbungan nu getaw.

⁵ Pu' melaun metua', engkenen nilani gelalu, laung nilan, 'Naani Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan.' Bena' melaun getaw melimbungan nilan.

⁶ Muka' pa pagid, duuni medengeg niu pegbunu' dia mesempel sampay tu melayu', laak ndi' amu melibuleng dun. Pu' subay mpenggulaula itu, laak kana' paini kelengkeb nug benwa.

⁷ Pu' su sala nasud, lumumpak daan dig lain nasud. Su sala peglegedi'an, lumumpak dig lain peglegedi'an. Muka' mian pa pagidi meliget gutem, dakus duuni ngag linug di tibuuk benwa.

⁸ Dagit kig launan gempenggulaula kia, ma'niin laak penenggi'an sa' mekpuun pa megbatik tian sug libun.

⁹ "Muka' duun diniui daapen muka' pegwakil di nga getaw adun peglegetan amu muka' petain amu. Bentaan amu nu kelaun getaw saba' nu kesakup niu dinaan.

¹⁰ Naa sa' ma'niai mpenggulaula, melaun sakup tuliud tu kekpetuud nilan. Kaas mektinipuay ilan, muka' megbanta su samasakup.

¹¹ Dayun melaun paduni tautau pimuunan nu Megbebaya' metua', melaun getaw peglimbungan nilan.

¹² Menamal dayun sug limbung, bena' melauni ndi' na mekpinetailay.

13 Dagid adin su getaw mektigel sampay mengikteb, iini megawen.

14 Muka' ki Gempia Petenday kini mekatag di kesakup tu Keglekaunutan nu Megbebaya', pegukit pa tu tibuuk lumbang, pu' adun meketakesi' dun su kelaun bansa nu getaw. Tiga'wan, dekag pa melengkebig benwa."

*Su Meliget Kelegenay nu Kilawan
(Marcos 13:14-23; Lucas 21:20-24)*

15 Kali' gusay pektalu' si Isus, "Naa ki giningelanan Mekelemu' muka' Mekpelaat, su sinulat dengantu ditu Talu' nu Megbebaya' nu pimuanan si Daniel, naa maita' pa niu ki Mekelemu' muka' Mekpelaat kia, paindegen dia pinaas Penedapan tu Megbebaya'." (Naa ki sinulat kini, subay sebuten gupia nu megbasa dun!)

16 Maa' laung padun ni Isus, "Mendadi, sa' metanda' na dia ki Mekelemu' muka' Mekpelaat kia, naa su nga getaw dini Judea, subay meglaguy tu ngag binentudan.

17 Adin su getaw metaang dia gatep nug balayen, ndi' pia melangan suled pa diag dialem pu' malap tu pimetangen.

18 Samanen su getaw metaang ditug binaalanen, ndi' dadema mpia melangan muli' pu' engainen pa sia su melambak suuben.

19 Naa sug libun sa' metaang dig bedesanan ki gendaw kiin, mesama su pegdudu'an pa, aa, mekelelaatlelaat ilan gupia!

20 Muka' iini penenebiin niu, ki kelaguy niu kia, ndi' metaang di timpu metegdaw atawaka metaang di Gendaw Pelali!

21 Pu' ki kelegenay di gendaw kiin, nda'idun naig lain kelegenay mekelepeng dun, genat ditu kebuat di gekleb langit bu' lupa' sampay nandaw, muka' sampay pa dema dig binaya' gebii bu' gendaw.

22 Kaas sa' ndi' engkanaan nu Megbebaya' su kaiben nu kelegenay kia, nda'idun na siai mesama' getaw tetubu', megela' ilan sia mesapul. Dagit engkanaan pa tu'u nu Megbebaya' su kaibenen, saba' nu nga tindu'en sakupen.

23 “Mendadi,” maa' laung pa ni Isus, “sa' duuni mektalu' diniu, ‘Bentayay pa daan niu, kiin na su Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan!’ atawaka duuni mektalu', ‘Kia nain!’ naa ndi' amu pekpetuud dun.

24 Pu' duun pai nga metua' tautau iini Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan, muka' metua' dademai nga tautau pimuunan nu Megbebaya'. Mekpaita' ilan nga ginuung muka' mekesalebu' tu'us, pu' adun megaga nilan sia peglimbungay pia pa su tindu' nu Megbebaya' sakupen.

25 Kaas pekineeg amu gupia, daan ku na pisuun diniu ki mpenggulaula!

26 “Mesama da sa' duuni mektalu' diniu, ‘Naa, sug Bata' nu Kilawan, kitu na, ditu na limawa!’ – ndi' niu laaway. Mesama da sa' duuni mektalu', ‘Naa, kitu na, ditu na megeglud!’ – ndi' niu dadema petuuday.

27 Pu' maa' nu gilat, tekaw tiaganen sug langit genat tu dapit silangan mangay tu sindepan, ma'antu dau dema, naan kini kig Bata' nu Kilawan, sa' lumusadu puli'.

28 “Adin sug duunig bangkay dun, ditu dayun mekpungun su nga menagit.”

*Ki Kelusad Puli' nug Bata' nu Kilawan
(Marcos 13:24-27; Lucas 21:25-28)*

29 Pidayun gusay ni Isus su talu'en, laungen, “Mendadi, sa' laak mengikteb nai kelegenay di gendaw kia, su gendaw, ndi' na tuiag, muka' sug bulan, ndi' na dema meglamag. Su ngag bitun ditug langit, meglabu', muka' su kelaun mibetang ditu gawanawan, mekegyugegyug.

30 Naa mendadi sa' menuud naig launanen, naan kini, kig Bata' nu Kilawan, medayag dayun tug langit ki tu'usu. Dayun su taman bansa getaw dig dibabaw lumbang kini, memektenlis ilan sa' medayag nau nilan tu'u, naan kini kig Bata' nu Kilawan, metua'u di gabun, medayag na su ginuungu, muka' maita' di tiagu su kelengas nu metaas pegbaya'u.

31 Mendadi sa' lumusadu, medengeg dayun ki metikteg bugyung, muka' sugu'en ku dayun su nga sesugu'en ku getaw langit, adun leepen nilan sug dibabaw lumbang, pungunen nilan su getaw pimili' nu Megbebaya' sakupen, genat ditu pingikteban benwa ditu dapit silangan sampay ditu tampusan benwa dapit sindepan.”

*Su Kengikteb nu Gekleb Langit bu' Lupa',
Metu'usan su Kesebangan*

(Marcos 13:28-31; Lucas 21:29-33)

32 Laung ni Isus, “Naa, alap niu titulu'an ki gayu igera. Sug igera, sa' mentubil su panganen dayun megbegu daun, mesuunan niu pu' sungu na memedesig benwa.

³³ Naa ma'antu dadema, sa' maita' na niuig launan gempenggulaula kini, mesuunan niu dadema pu' naan, sungu nau mateng puli', gitunganen, dia nau bisuangan nug balay.

³⁴ Taman talu'u diniu, ndi' tagad mematay su nga getaw tetubu' nemun, megela' pa menuudig launanen kini.

³⁵ Pu' su gekleb langit bu' lupa', megela' da mbeleng. Laak dagid ki pektelu'en ku kini, nda'i kebelengen.

Ki Kelusad Puli' ni Isus, nda'iduni Mekesuun dun

(Marcos 13:32-37; Lucas 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Laak dagid ki gempenggulaula kiin, nda'iduni getaw mekesuun dun, sa' ta' endaway dun atawaka ta' urasay dun. Pia pa su nga sesugu'en nu Megbebaya' ditu gekbus langit sampay naan, kig Bata'en, nda'i mekesuun dun, subay su laak Gama'u.

³⁷ Pu' ki kelusadu puli', naan kini kig Bata' nu Kilawan, iini samanen, su mipenggulaula ditu timpu ni Noe.

³⁸ Di gendaw kitu minaan su getaw, minimum ilan, migbela'i ilan, sampay da dun di gendaw nu keseled ni nga Noe tug butuk.

³⁹ Pu' nda' dig delendeman nilan su sungu mpenggulaula, kaas mikpuun sug Bagyu Lampap, dayun mitekawan melemesi kelaun getaw kitu. Mendadi, naan kini kig Bata' nu Kilawan, ma'antu dadema ki kelusadu puli'.

⁴⁰ Sa' matengu, duunig dua' tawan laki pekpengimbal dig lupa', elapen su sala tawan, mbilin dayun su sala tawan.

⁴¹ Duun pa pagidig dua' tawan libun peglegaling. Tekaw elapen su sala tawan, bilinen sug dumanen.

⁴² Kaas pegenduk amu, sa'itada pektalenten amu, pu' nda' niu mesuunay sa' ta' endaway dun ki ketua' puli' nu Kaunutan niu.

⁴³ Muka' pegdelendem niu pa pagidi gapu' balay. Sa' pinenggi' mesuunan pedaan nu gapu' balay su kedadeng nu getaw malap sia di pimetangen, ndi' ba megenduk, adun ndi' sia mbegdakan sug dending nug balayen?

⁴⁴ Mendadi naan kini, kig Bata' nu Kilawan, lumusadu puli' di guras kana' niu pedetengen. Kaas pengandam amu gusay.

Su Meseligan Sesugu'en muka' su kana' Meseligan

(Lucas 12:41-48)

⁴⁵ "Mendadi," laung ni Isus, "adin su sesugu'en meseligan muka' telisebuten, iin dayuni pebia'en nu gegalenen tu nga sama sesugu'enen, iini mekilas tu gaan nilan sa' matengi kegilas dun.

⁴⁶ Sa' mateng su gegalenen muka' iini medetenganen, petuuden nu sesugu'en su sinugu' diniin, naa leliagen su sesugu'en kia!

⁴⁷ Talu'u diniu tu'u, sa' ma'nia, pegwakil dayun nu gegalenen diniin su kelaunan pimetangen.

⁴⁸ Digid sa' medupangi sesugu'en kia, dialem delendemanen, 'Aa, su gegalen ku, maiben pa dateng,'

⁴⁹ kaas pesaitanen su nga sama sesugu'enen muka' meksidalu maan, meginum, dakus megbebulek, naa sa' ma'nia, ta' ma dayuni mpenggulaula?

⁵⁰ Duuni gendaw metekaw muli' su gegalenen di guras nda'en pedetengay.

⁵¹ Mendadi, silutan dayun nu gegalenen ki sesugu'enen kia, dayun pedumaay tu nga tautau mekesuun, bena' mengaduy, lamugen mengkiget di ngisinen.”

25

Su Sambingay mekatag di Sepulu' Tawan Delaga

¹ Kali' gusay pektalu' si Isus, “Mendadi ki gendaw kiin sa' meglekaunutan na tu'u su Meg-bebaya', ma'nini'ig bianen. Penenggi'an dunig bela'i. Naa duuni sepulu' tawan delaga minalap sulu' nilan, pu' minangay ilan sumungkak tu menginsawa.

² Naa lima tawan di ngag delaga kia, telisebuten ilan. Kig lima tawan pelum kia, bengu'bengu'en ilan.

³ Mendadi bena' mipanaw ilan, kig lima tawan kia bengu'bengu'en, nda'idunig lana giwit nilan pengandam nilan sia di nga sulu' nilan kia.

⁴ Dagid kig lima tawan kia telisebuten, miguit ilan betangan mipenu' lana.

⁵ Naa bena' dia nailan tanda' sungkakan nilan dun, saba' milangan su menginsawa, tulugeni ngag delaga kini, muka' miktulug ilan tu'u.

⁶ “Mendadi bena' tenga' gebii na,” maa' laung padun ni Isus, “duuni miktawag, ‘Uy, kia na su menginsawa! Sungkak na niu ganam!’

⁷ Migela' dayun metanudi ngag delaga kini, tinutudan nilan dayuni nga sulu' nilan.

⁸ Laung ni ngag bengu'bengu'en delaga kia dia nga telisebuten, 'Naa, bata' begayay niu ami dig lana niu kiin, pu' pekpaleng nai sulu' nami kini.'

⁹ 'Baa,' simbag ni nga telisebuten delaga kia, 'mbuus ndi' metukid dinita, launan ta. Melengas angay amu ditu mendagang lana, saluy amu ditu.'

¹⁰ Minangay dayun sumaluy lana su ngag bengu'bengu'en delaga. Laak nda' ilan tagad dateng puli', minateng na tu'u ki menginsawa. Lemen laak minateng dia, sumiled dayun dia pemeli'ian su menginsawa, kampu' su ngag lima tawan delaga kia, ki mikandam na kia. Tinakep dayun sug bisuangan.

¹¹ "Naa sa' ma'antu, sug lima tawan pelum, nda' maiben, minateng dailan dema. Kali' ilan peksabi, 'Uu Sir, kelelaat puka'ay mu ami!'

¹² Dagit sumimbag su menginsawa, 'Baa, yamu kiin, ndi'u amu mailala.' "

¹³ Mendadi diksu' ni Isus su talu'en, "Sa' ma'antu, yamu dema, pegenduk amu lelayun, pu' nda' niu mesuunay su gendaw sampay su gurasen.

Su Sambingay mekatag di Telu Tawan Sesugu'en

(Lucas 19:11-27)

¹⁴ "Naa mendadi," laung ni Isus, "ki gendaw kiin sa' meglekaunutan na tu'u su Megbebaya', sala pa penenggi'an dun ki getaw mipanaw di melayu'. Mendadi, selian nda' pa panawi getaw kini, pinsabineni nga sesugu'enen, pisaligen dayun dinilan su gimunen.

15 Diadia pigwekilanen kwarta, pilepengen tu tinawan nu piseliganen kia. Su sala tawan, pigwekilanen lima ngibu. Su sala tawan pelum, dua' ngibu. Dayun su sala pelum, sengibu da laak. Naa bena' migela'en pesalig dia nga sesugu'enen su gimunen, mipanaw dayuni gegalen nilan kia.

16 "Naa bena' mipalus su gegalen nilan kia," maa' laung ni Isus, "naa ki sesugu'en kia pigwekilan lima ngibu, mipanaw dayun, pinelapi'en su kwarta pigwakil diniin. Midugangan dayun lima ngibu pa pelum, su tubu'en.

17 Naa ki sesugu'en kia pigwekilan dua' ngibu, ma'antu dadema, kaas sug daniin, mitubu' dadema, dua' ngibu.

18 Dagit ki pigwekilan laak sengibu kini, minangay megengkul diag lupa', dayunen laak lebengay diag dialem lupa' ki pigwakil diniin nu gegalenen.

19 "Naa bena' miniben, ki gegalen nu nga sesugu'en kia, minuli' na pelum, piningilanen ilan dayun.

20 Bena' miningil, minadap diniin su sesugu'en kia su pigwekilanen lima ngibu, dayunen tulunay dia gegalenen lima ngibu, kampu' nu tubu'en. Kali' pektalu', 'Naa Sir, lima ngibui pigwakil mu dinaan, kini pa pagidig lima ngibu, tubu'en.'

21 'Aa naa, melengas!' laung nu gegalenen. 'Gempiaa sesugu'en, meseligan ka! Naa kagina meseligan ka megbaya' di maika', pebaya'u dini'a melaun. Naa, seleda pa dinig dialem, pedumanan ku ya'a dig leliagu!' "

²² Laung pa ni Isus, “Mendadi, suminukli madap tu gegalen su sesugu'en kia pigwekilan dua' ngibu, kali' pektalu', ‘Sir, naan dadema, dua' ngibui pibaya' mu dinaan. Naa, kini paig dua' ngibu pagid, tubu'en.’

²³ ‘Aa naa, melengas!’ laung nu gegalenen. ‘Gempiaa sesugu'en, meseligan ka! Naa, kagina meseligan ka megbaya' di maika', pebaya'u dini'a melaun. Naa, seleda pa dinig dialem, pedumanan ku ya'a dig leliagu!’

²⁴ “Laak dagid bena' minadap tu gegalen ki pigwekilan kia laak sengibu, kali' pektalu', ‘Sir, misuunan ku pu' metegasig betad mu, geniin mu su nda' mu pemulanay, pentegu'en mu pa pagid dig lulu mu su nda' mu dadema peliday.

²⁵ Kagina ma'antu, mindeku, kaas ki kwarta mu kia, gigludu diag dialem lupa'. Naa, kini da gusay su kwarta mu.’

²⁶ ‘Paa,’ simbag nu gegalenen, ‘melaata sesugu'en, melela'a pa pagid! Misuunan mu ba pu' geniin ku su nda'u pemulanay, dakus pentegu'en ku su nda'u dadema peliday?

²⁷ Naa sa' ma'antu, ki kwartau kiin, mauma pelum nda' mu betangay dig bangku', adun medawatu sia puli' sa' mekauli'u, kampu' nu tubu'en?

²⁸ Naa, awi' niu diniin ki sengibu kiin, begay niu di sala tawan kiin sepulu' ngibuig daniin.

²⁹ Pu' adin su getaw duunig daniin, begayan pa padun, sampay melaunig daniin.* Adin pelumi

* **25:29 25:29** Sa'itada melaun pa gusayi pesalig di meseligan getaw kia.

getaw nda'idunig daniin, laak ui'en diniin su maika' sia daniin.

³⁰ Mendadi ki getaw kini ndi' metau sugu'en, piglak niu tug liu, ditu medelem. Ditu dayun mengaduy, lamug mengkiget di ngisinen.' ”

Su Tampusan Ginukuman nu Megbebaya' di Tiba'an Getaw

³¹ Kali' gusay pektalu' si Isus, “Mendadi naan, kig Bata' nu Kilawan, metua'u tu'u puli', me-dayag na su kelengas nu pegbaya'u, dumau sug lumaun sesugu'en nu Megbebaya' getaw langit. Dayun sa' metua'u, mingkud nau tu'u meglegadi'.

³² Dayun sa' mekaingkudu, ki kelaun bansa nu kilawan, pungunen na ditu gedapan ku. Dayun ku ilan pekpainay dua' penunan, maa' nug betad nu megingat karniru, pekpainenen su nga karniru muka' kanding.

³³ Ki nga mekesuun getaw, painen ku di dapit lintuu. Ki nga melimbung getaw dema, dig bibangu.

³⁴ Mendadi naan, ki Gadi', telu'an ku dayun ki nga getaw kia diag lintuu, 'Naa ma, dini namu, yamu nga pipianan nu Gama'u! Dini amu, pu' petenged na tu'u diniu su Keglekaunutan nu Megbebaya', ki pitenged na daan diniu, su nda' pa mbaali gekleb langit bu' lupa'.

³⁵ Pu' sa' migutemu, bigayan ma niau gaan. Sa' kiwawu, pi'inum ma niau. Sa' genatu di melayu', pinemba' ma niau.

36 Sa' kulangi penepeten ku, bigayan niau penepeten ku. Sa' migladuu, tinagikul niau. Sa' mipirisuu, bintang ma niau.'

37 Dayun sumbag su nga mekesuun getaw kia, 'Aba, Kaunutan, nda'a nami mainsan pa'aanay sa' migutema, dakus nda'a nami dadema painumay sa' kiwawa!

38 Nda'a nami dadema mainsan penemba'ay sa' genata di melayu', dakus nda'a nami mainsan begayay penepeten mu sa' kulangi penepeten mu!

39 Muka' nda'a nami mainsan bentaway, sa' mibianan mui migladua atawaka mipirisua!'

40 Naa sa' ma'antu," maa' laung padun ni Isus, "naan kini, ki Gadi', sembagen ku ilan, 'Taman talu'u diniu, adin su tampusan gembaba' mimated dinaan kini gibangan niu, naa kana' laak iini gibangan niu, pu' naan, gibangan niau dadema!'

41 "Mendadi," maa' laung padun ni Isus, "ki nga getaw dia dapit bibangu, telu'en ku pelum dinilan, 'Naa pelayu' amu dinaan, yamu nu nga inukum nu Megbebaya!' Dituun amu angay linaw gapuy ndi' na mpaleng, ki miandam ditu Palin muka' tu nga sesugu'enen getaw langit!

42 Pu' sa' migutemu, nda' ma niau pa'aanay. Sa' kiwawu, nda' ma niau painumay.

43 Sa' genatu di melayu', nda' ma niau penemba'ay. Sa' kulangi penepeten ku, nda' niau begayay. Sa' migladuu dakus mipirisuu, nda' ma niau bentaway.'

44 Dayun sumbag su nga getaw diag bibangu, 'Aba, uu Kaunutan, nda'a ma nami mainsan

maita' mibianan mu migutema, sa' kiwawa, sa' genata di melayu', sa' kulangi penepeten mu, sa' migladua atawaka mipirisua, dayun ndai' gabang nami dini'a!'

⁴⁵ Mendadi, sembagen ku ilan dayun, 'Taman talu'u diniu, adin su tampusan gembaba' sakupu kini nda' niu pegebangay, naa kana' laak iini nda' niu pegebangay, pia naan, nda' dadema niau pegebangay.'

⁴⁶ Mendadi, ki nga getaw dig bibangu, pebun-dasen ilan dayun tu ginukuman nda'i tamanen. Ki nga mekesuun getaw pelum, ditu ilan dayun pebundasay ketubu' nda'i tamanen."

26

*Su Sabut nu Getaw Binaan si Isus
(Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2; Juan 11:45-53)*

¹ Naa bena' mideksu'en su kelaun tinitulu'en kia, miktalu' si Isus tu nga sakupen,

² "Naa misuunan niu pu' dua' gebii pa mektelipuun sug Lumpuk tug Linius. Mendadi sa' mektelipuun na, naan kini, kig Bata' nu Kilawan, pegwakilu ditu getaw, adun lensangenu nilan di kurus."

³ Mendadi ki nga kaunutan nug belian muka' ki ngag duma kaunutan nu getaw Judea, mikpun-gun ilan tug balay nu Tampusan Metaas Belian, si Caifas.

⁴ Pu' iini peksebutsebutan nilan, ki kedaap nilan dini Isus, pu' adun pepatay nilan iin. Laak pigunguban nilan,

⁵ laung nilan, "Ndi' mesu'at metaang dig Lumpuk, pu' buus menlimuuk su nga getaw."

*Binunagan Pagemut si Isus
(Marcos 14:3-9; Juan 12:1-8)*

⁶ Naa si Isus, sinegayen ditu pelum Betania, inggat maan diag balay ni Simon, su getaw kiin minayan megladu mekesalebu' nuka.

⁷ Bena' saanan ni Isus maan, duuni minadap diniin libun peguit bata' bandi gemputi', mipenu' pagemut, melaga' gupia. Mendadi bena' mikpe-sempel dini Isus sug libun, binunagen dayun di gulu ni Isus.

⁸ Dagid dekag minita' nu nga sakup ni Isus, milaati ginaa nilan dun, laung nilan, "Baa, mauma dema ki pagemut kia, pikula'ula'an laak?"

⁹ Iin siai melengas, piksaluy sia, mabu' malin pa sia melaun, dayun begay tu nga pubri su galinen!"

¹⁰ Dagid misuunan ni Isus su pektelu'en nu nga sakupen kia, kaas miktalu' dinilan, "Mauma libulengen ma niuig libun kini? Ki pinggulaulanen dinaan, melengas.

¹¹ Su pubri, lelayun niu mpungun megbenwa. Naan dagid, kana' nau maiben dumuma diniu dini.

¹² Naa ki pinggulaula nug libun kini, ma'ananen, pigupiananen pedaanig lawasu di kelebeng sungu dinaan.

¹³ Mendadi taman talu'u diniu, pia adin pegukit su Gempia Petenday dinig dibabaw lumbang, naa mpeduma dun dadema pegukit ki pinggulaula nig libun kini, pu' adun ndi' iin melingawan."

*Miksabut si Judas Tumipu dini Isus
(Marcos 14:10-11; Lucas 22:3-6)*

¹⁴ Mendadi kini si Judas Iscariote, sala tawan di nga sepulu' bu' dua' peneligan ni Isus, linaawannen su nga kaunutan nug belian nu getaw Judea.

¹⁵ Suminaak si Judas dinilan, "Mendadi si Isus kiin, sa' tipuun ku diniu, alandun mai begay niu dinaan?" Mendadi ki ngag belian kini, binilang nilan dayuni telu pulu' laad siin pelata, tinulun nilan dayun dini Judas.

¹⁶ Kaas genat nitu, si Judas kini, piksu'atsu'aten dayuni sikawen tumipu dini Isus.

*Minaan si nga Isus Lebungan Gindan tug Liniusan
(Marcos 14:12-21; Lucas 22:7-13, 21-23; Juan 13:21-30)*

¹⁷ Mendadi, bena' minateng sug bekna gendawan nug Lumpuk di Pan nda' Petulinay, minadap dini Isus su nga sakupen, suminaak ilan diniin, "Sir, kig Lebungan ta tug Liniusan, adin mu ami paulingelay?"

¹⁸ Kali' sembag si Isus, "Bundas amu ditu syudad. Sa' mateng amu ditu, laaway niu si Uan kia. Naa sa' mateng amu ditu niin, talu' niu dayun diniin, 'Naa, pimuun nu Mekpetu'un, laungen, Sungu na metektaki sesa'u. Kaas dini nami maan Lebungan nami tug Liniusan, yami nu nga sakupu, dinig balay mu.' "

¹⁹ Pituud dayun nu nga sakup ni Isus su sinugu'anen dinilan kia. Pigulingel nilan dayun sug Lebungan nilan tug Liniusan.

²⁰ Naa bena' misindepi gendaw, mingingkud maan si nga Isus, ilan nu nga sepulu' bu' dua' tawan sakupen.

²¹ Mendadi, bena' pekaan nailan, kali' pektalu' si Isus dinilan, "Taman talu'u diniu, ki sala tawan diniu, mektipu dinaan."

²² Milibuleng dayun su nga sakup ni Isus. Miglimbuslimbus ilan sumaaq diniin, "Asa uu Kaunutan, kana' da sia naani pektelu'en mu kiin?"

²³ Sumimbag si Isus, "Sala tawan lai suminalu gupia dinaan kini, iini tumipu dinaan.

²⁴ Pu' naan kini, kig Bata' nu Kilawan, mbinasau tu'u, maa' dadema nu misulat pedaan ditu Talu' nu Megbebaya'. Laak dagid pia ma'antu, ki getaw mektipu dinaan, kig Bata' nu Kilawan, mekelelaatlelaat gupia! Tumu' pa nda' na sia pegigetawi getaw kiin!"

²⁵ Kini si Judas, su mektipu kia dini Isus, suminaak dayun diniin, "Asa Sir, kana' dema tu'u naan?"

"Ma'nia da, ya'ai miktalu' dun," simbag ni Isus.

Sug Lebungan Gindan tu Kepatay ni Isus

(Marcos 14:22-26; Lucas 22:14-20; 1 Corinto 11:23-25)

²⁶ Mendadi bena' maan ilan, minalap si Isus pan, mikpaladpalad dayun tu Megbebaya'. Pimetanen dayun su pan, dayunen pentulunay dia nga peneliganen. Kali' pektalu', "Naa, alap amu dun ini, aan niu. Kini sug lawasu."

²⁷ Minalap pelum si Isus sala tasa penginummen. Bena' mikpaladpalad na puli' tu Megbebaya',

dayunen tulunay dia nga sakupen ki tasa kini. Kali' pagid pektalu' dinilan, "Naa, inum amu dun ini, launan niu.

²⁸ Kini sug dugu'u, ki mekigis na, adun mpeda-sun su sala' nu melaun getaw. Kig dugu'uig bian nug begu pasad nu Megbebaya'.

²⁹ Mendadi, taman talu'u diniu, genat nandaw, ndi' nau puli' minum di penginumen kini, sampay da dun mateng su gendaw meglekaunutan na tu'u su Gama'u. Dekag paita pegden-gan minum dig begu ginis penginumen ditu Keglikaunutanen."

³⁰ Naa bena' mitubus si nga Isus maan Lebun-gan nilan, migbebat ilan kegenal tu Megbebaya', dayun ilan menggua' dia, tumiwad ilan tug Bentud nu nga Gayu Olibo.

Pisuun Pedaan ni Isus su Kemalaw ni Pedro diniin

(Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34; Juan 13:36-38)

³¹ Mendadi, kali' pektalu' si Isus tu nga peneliganen, "Yamu kini, mbuus laak gebii kini, megela' amu tuliud dinaan. Pu' iini misulat ditu Talu' nu Megbebaya', 'Miktalu' su Megbebaya', petain ku ki megingat tu karniru, dayun mesig-wag su nga karniru pegingatnen.' "

³² Maa' laung pa ni Isus, "Dagid bena' genatu petubu'ay puli', megunau diniu ditu Galilea."

³³ Miktalu' si Pedro, "Aba, Sir, pia teliudan ka nu nga kelaun dumau, naan kini, ndi' nau gusay tuliud dini'a!"

34 “Taman talu'u dini'a,” laung ni Isus, “dekag pasi' peguni su manuk gebii kini, metelu deksu'a na memalaw pu' kana' mau mailala.”

35 Digid miktalu' si Pedro, “Pia mekenduta', saliuungan ku ya'a, ndi'u da lai pemelaun pu' kana'u ya'a mailala!”

Muka' su kelaun sakup ni Isus, ma'nia dade-mai pentelu'en nilan.

Milegenan si Isus saanan Menenabi tu Getsemane

(Marcos 14:32-42; Lucas 22:39-46)

36 Naa minundas si Isus tu pegimulanen gayu piningalan dun Getsemane, ilan nu nga sakupen. Bena' minateng ilan dia, kali' pektalu' si Isus dia nga sakupen, “Naa pegingkud amu deli' dini, pu' mundas pau dia gunaan, menenabi pau dia.”

37 Dayun iwiten dumanen si Pedro muka' sug dua' tawan kiin bata' ni Sebedeo. Mendadi bena' melayu'layu' nailan diag duma nilan, milegenan pati' si Isus, didua'ani ginaanen.

38 Laungen dayun dia telu tawan dumanen, “Milegenanu ini, mibegatanu dun pati', ma'niin na petayan ku ini. Kaas dini damu dun deli', dumanay niau megenduk.”

39 Minundas kemaika' dia gunaan si Isus, dayun miglaub dig lupa', kali' penenabi, “Uu Ama'u, sa' sia mesu'at dini'a, ki tasa mipenu' nug lesayan ku sunguu na inumay, naa peliaw sia dinaan, adun ndi'u na mainum! Laak dagid, Ama', sug dani'a mauya'an, iini penuuden, kana' nug danaan.”

40 Naa sa' ma'nia, pinuli'an ni Isus su telu tawan sakupen kia. Midetenganen, tinulug ilan.

Sinabi dayun ni Isus si Pedro, laungen, “Ta' itu, masi' nda' na niau megaga dumanay megenduk, pia laak sauras?

⁴¹ Baa,” laung ni Isus, “peglengilam amu muka' penenabi amu daan, adun ndi' amu mpenulay. Pu' dig delendeman niu, gangut niu sia mekpetuud amu tu mauya'an nu Megbebaya'. Digid su kekilawan niu, melubay, ndi' mekpetuud dun.”

⁴² Mipanaw na puli' si Isus, minenabi na puli', laungen, “Uu Ama'u, sa' ndi' mesu'at peliaw dinaan ki tasa mipenu' nug lesayan ku kini subay inumen ku, naa ma'antu da, sengu'en ku kig dani'a laak delendeman kia.”

⁴³ Mendadi, kali'en puli'ay pelum su nga peneliganen, iin da gusayi mitaanganen, tinulug ilan pelum, pu' ndi' nilan metigeli tulug nilan.

⁴⁴ Naa sa' ma'antu, mipanaw na puli' si Isus, minenabi di ketelu deksu'en, miksama da gusayi kenenabinen.

⁴⁵ Dayunen puli'ay pelum su nga sakupen kia, kali' pektalu' dinilan, “Ta' ma, tinulug pamu gusay, milali amu? Naa ma, mitektak na su sesa'! Mendadi naan kini, kig Bata' nu Kilawan, pegwakil nau tu'u tu pegbaya' nga kana' megbasa tu Megbebaya'.

⁴⁶ Kaas pegbuat amu, mpanaw naita. Bentayay pa daan niu, kiin na tu'u ki tumipu dinaan!”

Su Kedaap dini Isus

(Marcos 14:43-50; Lucas 22:47-53; Juan 18:3-12)

⁴⁷ Mendadi nda' pa medeksu' mektalu' si Isus, misebang si Judas, ki sala tawan kiin di sepulu'

bu' dua' peneligan ni Isus. Melaun gupia getaw tumindug dini Judas kini, peguit ilan badung muka' bentul, sinugu' ilan nu nga kaunutan nug belian muka' sug duma kaunutan nu getaw Judea.

⁴⁸ Naa si Judas, ki tumipu dini Isus, duuni tu'us gandang bigayen di ngag dumanen kia, pu' tinalu'en dinilan, "Adin su getaw elekan ku, iinen na su penengaun niu. Daap niu dayun!"

⁴⁹ Mendadi kini si Judas, tuminuun dayun madap dini Isus. Kali' pektalu', "Uu Sir, gempia dai ginaa mu!" Dunut ilekanen si Isus.

⁵⁰ Laung ni Isus, "Naa, Sambat, kig baalen mu, baal mu ganam!"

Mikpesempel ilan dini Isus, dinaap nilan dayun.

⁵¹ Naa sala tawan duma ni Isus, migbakut badungen, dayunen tigbasayi gulipen nu Tampusan Metaas Belian nu getaw Judea, miseksipi sedibaluy telinganen.

⁵² Dagit laung ni Isus, "Baa, guma' muig badung mu kiin. Pu' adini getaw memunu'an, bunu' dademai palas nu kepetayanen.

⁵³ Kedua'en, nda' mu masi' mesuunay pu' mesu'atu mekpaingabang ditu Gama'u, duun dayuni petua'enen sesugu'enen getaw langit, kana' da dun santa' laksa', adun sumugut di-naan?

⁵⁴ Laak dagid sa' pinenggi' ma'niai mpenggulaula, naa kenduta' mai kenuud nu sinulat ditu Misulat Talu' nu Megbebaya' pu' ma'nini tu'ui mpenggulaula?"

⁵⁵ Mikталu' dayun si Isus dia nga melaun getaw kia, "Naa, tulisan bau, kambat amu meguit badung muka' bentul sa' daapen niau? Asa gendawgendaw, mikingkudu dia Penedapan tu Megbebaya', mikpetu'unu dia, laak nda' niau daapay.

⁵⁶ Laak dagid kini, subay mpenggulaula daan, adun menuud su sinulat dengantu nu nga pimuunan nu Megbebaya' ditu Talu'en."

Naa sa' ma'nia, bilangan dayun si Isus nu nga sakupen, mimeglaguy ilan, launan nilan.

Inukuman si Isus nu Getaw Judea

(Marcos 14:53-65; Lucas 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Naa sa' ma'antu, inagak si Isus nu nga migdaap diniin ditug balay nu Tampusan Metaas Belian nu getaw Judea, si Caifas. Mipungun dia su nga mekpetu'un di Palinta nu Megbebaya' muka' su nga kaunutan nu getaw Judea.

⁵⁸ Naa si Pedro, miglendug dadema di melayu'layu', gikteb laak diag lenu'an nug balay kia. Bena' minateng dia, luminamug dayun si Pedro di nga megingat pemegingkud dia, adun mesuunanen sa' ta'i mpenggulaula.

⁵⁹ Mendadi ki nga kaunutan nug belian kia dakus ki tibuuk Pikumpungan nu Metaas Gukum nu getaw Judea, minengaw ilan sia pembaalbaal takesi' mekatag dini Isus, pu' adun maukuman iin petain.

⁶⁰ Laak dagid pia melaun minadap dinilan menakesi' tu pimbaal dini Isus, mibulugan laak su nga kaunutan kia menengaw gempia dangat

nilan diniin. Tiga'wan, migindeg di gedapanig dua' tawan,

⁶¹ kali' ilan pektalu', "Naa ki getaw kini, tinalu'en, 'Ki Pengedapan daw tu Megbebaya', megagau da geba'ay. Dayun gikteb telu endaw, baalen ku puli'.' "

⁶² Mendadi, migindeg na su Tampusan Metaas Belian kia. Sinaakanen dayun si Isus, laungen, "Naa, nda'idun bai sembag mu di tinakesi' ni nga getaw kini mekatag dini'a?"

⁶³ Dagid nda' sembag si Isus. Kali' pektalu' su Tampusan Metaas Belian, "Mendadi, pesepaan ku ya'a, sembayan ku su Megbebaya' nda'i gumulen, pemantek mu na dinami, ya'a ba tu'u su Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan, kig Bata' nu Megbebaya'?"

⁶⁴ Sumimbag si Isus, "Naa, ma'nia da, ya'ai miktalu' dun. Dagid taman talu'u diniu, duuni gendaw mateng, naan kini, kig Bata' nu Kilawan, maita' niau, pegingkudu tu'u ditu dapit lintu nu Tampusan Ginuungan! Dakus maita' niau, lumusadu puli' dinig lumbang kini, metua'u di gabun dia gawanawan!"

⁶⁵ Naa, apelai. Ki Tampusan Metaas Belian kini, kali'en medengeg pilepeng ni Isus sug lawasen tu Megbebaya', lingetan dini Isus sug Belian. Giditen su penepetenen, kali' pektalu', "Paa, piksudi'anen su Megbebaya'! Ndi' ta na kambat dugangan su takesi'! Pu' midengeg na niu ki keksudi'en tu Megbebaya'!

⁶⁶ Mendadi, alanduni kitab niu dun?"

Simbag nu nga gukum, "Bantang na petain."

⁶⁷ Sa' ma'nia, pindula'an nilan ki mulu' ni Isus, dayun nilan denegay. Duun pa pagidi tuminampaling diniin,

⁶⁸ kali' ilan pektalu', "Naa, sa' sia metuud pu' ya'a su Tindu' daw nu Megbebaya' Meglekaunutan, suunan ka, atuk mu sa' taway dun dinamii mikpesait dini'a!"

Mimalaw dini Isus si Pedro

(Marcos 14:66-72; Lucas 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Naa si Pedro, pegingkud diag liu, diag lenu'an nu pengukuman. Mendadi, duuni sala tawan delaga, sesugu'en nu Tampusan Metaas Belian nu getaw Judea, mikpesempel dini Pedro, kali' pektalu', "Uy, ya'a kiin, duma pagid ni getaw Galilea kiin, si Isus."

⁷⁰ Dagid mimalaw si Pedro di gedapan nu melaun getaw mipungun dia. "Baa," laungen, "ki telu'en mu kiin, ndi'u lai mesabut."

⁷¹ Migawa' dayun dia si Pedro. Bena' dia na mesempel dig bisuangan, minita' na pelum ni sala delaga, sesugu'en dadema. Laung nug delaga dia nga getaw pegindeg dia, "Ki getaw kini, duma ma nu getaw Nazaret kiin, si Isus."

⁷² Laak dagid mimalaw na puli' si Pedro, kali' pektalu', "Baa, bisan saak tug diwata, telu'en ku diniui metuud, ki getaw kiin, ndi'u mailala!"

⁷³ Naa bena' nda' maiben, su nga getaw pe-megindeg dia, miktalu' ilan pelum dini Pedro, "Naa ya'a, minget duma lai nilan, pu' mitu'usan ma nami dia pikebitan mu!"

⁷⁴ Digid mingadugu' tanan si Pedro, laungen, "Apeli' lai! Ndi'u dema tu'u mailalai getaw kiin!"
Iin demai keguni manuk.

⁷⁵ Milabu' dayun dig delendeman ni Pedro su tinalu' kiin ni Isus, laungen, "Dekag pasi' peguni su manuk, metelu deksu'a na memalaw pu' kana' mau mailala." Gumiwa' dayun dia si Pedro, lilugutan dayun mengaduy.

27

Pigwakil dini Pilato si Isus

(Marcos 15:1; Lucas 23:1-2; Juan 18:28-32)

¹ Naa bena' puti' delagay na, ki nga kelaun kaunutan nug belian muka' su ngag duma kaunutan nu getaw Judea, miksabutsabut ilan dig bian nilan mekpatay dini Isus.

² Bena' mitubus ilan meksabutsabut, pibalud nilan si Isus, dayun nilan egakay ditu ni Pilato, su gubirnadur tindu' nu nga getaw Roma, pigwakil nilan dayun diniin si Isus.

Su Kepatay ni Judas

(Pinggulaula 1:18-19)

³ Naa kini si Judas, su tuminipu dini Isus kiin, bena' misuunanen pu' inukuman si Isus laga' na ginaanen, migbiksu' dun. Sa' ma'nia, minangay ditu Penedapan tu Megbebaya', dayun ki telu pulu' laad siin pelata kiin, inuli'en ditu nga kaunutan nug belian kampu' nu ngag duma kaunutan.

⁴ Kali' pektalu' si Judas, "Masi' mikesala'u, pu' ki getaw nda'i sala'en, misaba'u ukuman laga' na ginaanen!"

“Naa, tinibaba' mu la'a!” simbag nu nga kaunutan kia. “Yami, nda'ig labet nami dun.”

⁵ Tinikpu' dayun ni Judasi kwarta kia dia saleg nu Pengedapan, migawa' dayun dia. Minangay dayun megeget si Judas, miksilengek.

⁶ Naa su kepalus ni Judas, pingimud nu nga kaunutan nug belian ki kwarta kia tinikpu' ni Judas dia saleg. “Naa kini,” laung nilan, “binandu ditu Misulat Palinta nu Megbebaya' sa' melamug di gemutan di Pengedapan tu Megbebaya', pu' tindan di kebinasa di getaw.”

⁷ Sa' ma'nia, migyagayaga ilan, iin dayuni pide-lendem nilan, duunig lupa' seluyen nilan, lupa' nu mendiun gulen, pu' baalen nilan kelebengan di ngag lain getaw, sa'itada su kana' dangen dia Jerusalem.

⁸ Kaas sampay nemun, kig lupa' kia, piningalan dun nu getaw, “Lupa' nu Kegbinasa di Getaw.”

⁹ Naa sa' misaluyig lupa' kia, iin nai kebianen, minuud su sinulat dengantu nu pimuunan nu Megbebaya' si Jeremias ditu Talu'en, laungen, “Inalap nilan ki telu pulu' laad siin pelata, su pilega'an nu getaw Israel diniin,

¹⁰ dayun iinig bayad nilan tug lupa' nu mendiun gulen, maa' dadema nu sinugu' nu Kaunutan Megbebaya' dinaan.”

Sinaakan ni Pilato si Isus

(Marcos 15:2-5; Lucas 23:3-5; Juan 18:33-38)

¹¹ Naa mendadi, minadap si Isus ditu ni Gubir-nadur Pilato kia, dayun sinaakanen. Suminaak si Pilato dini Isus, “Naa, metuud ba, ya'a su gadi' nu getaw Judea?”

Kali' sembag si Isus, "Ya'a mai miktalu' dun."

¹² Melaun dayun inaleg nu nga kaunutan nug belian muka' nug duma kaunutan nu getaw Judea dini Isus. Laak dagid nda' gusay sembag si Isus tu kelaun dangat nilan diniin.

¹³ Sinaak pelum ni Pilato dini Isus, "Nda' mu ba medengegi melaun dangat nilan kini dini'a?"

¹⁴ Laak dagid nda' gusay sembagay ni Isus ki kelaun dinangat kia. Mipati' mesebu'ay dun su gubernadur kia.

Inukuman na Tu'u Petain si Isus

(Marcos 15:6-15; Lucas 23:13-25; Juan 18:39-19:16)

¹⁵ Naa tauntaun, metaang dig Lumpuk kiin nu getaw Judea gindan tug Linius, duunig betad nu gubernadur, beluyeneni sala tawan pinikutan, adini ubugen diniin nu melaun getaw.

¹⁶ Naa su taun kia, mitaang dema duuni sala tawan pinikutan, ngalanen si Isus Barabas, melaat gupiaig dengeganen.

¹⁷ Naa mendadi, bena' mikipungun su nga melaun getaw, sinaak dayun ni Pilato dinilan, "Mendadi, ta' taway duni mauya'an niu beluyen ku diniu? Si Isus Barabas ba, sa' si Isus kini, ki gilal Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan?"

¹⁸ Iini tinalu' dun ni Pilato ma'nia, pu' misuunanen, kaas pa dinangat diniin nu nga kaunutan nu getaw Judea si Isus, pu' misigi mailan diniin.

¹⁹ Naa kedua'en, selian ni Pilato megingkud dia pengukuman, duuni pimuun nu sawanen diniin, laungen, "Ki getaw kiin nda'i sala'en, ndi'a dema

tu'u megduma di kaukum dun. Pu' duuni te-ginepen ku kagebii mekatag diniin, milegenanu dun pati'!"

²⁰ Laak dagid ki nga kaunutan nug belian kampu' nug дума kaunutan nu getaw Judea, pingmetuudan nilan su melaun getaw, adun ubugen nilan dini Pilato, iinig beluyen si Barabas. Kini si Isus, petain.

²¹ Naa sa' ma'antu, sinaak puli' ni Pilato di nga melaun getaw, "Naa ta' ma, adin ma dun dig dua' tawan kiai mauya'an niu beluyen ku diniu?"

Sumimbag ilan, "Si Barabas!"

²² Mendadi, suminaak puli' si Pilato tu nga getaw, "Sa' ma'antu, ta' mai penggulaulaan ku dini Isus kiin, ki gilal Tindu' nu Megbebaya' Meglekaunutan?"

"Lensangen di kurus!" simbag nu nga kelaun getaw.

²³ Sinaak na pelum ni Pilato, "Mauma, alandun bai sala'en?"

Laak migdegadega ilan memeksay, laung nilan, "Ki getaw kiin, lensangen ba di kurus!"

²⁴ Naa si Pilato, misabuten pu' palu pa mpalinig delendeman nu nga melaun getaw kia, ndi' na daan, buus menlimuuk ilan. Naa sa' ma'nia, minalap tubig si Pilato, dayun mingin-genaw dia gedapan nu melaun getaw, dunut miktalu', "Naa kia, sa' petaini getaw kia, naan, nda'ig labetu dun! Daniu da pegbaya'!"

²⁵ Migdengan dayun sumbag su nga kelaun getaw, "Wa'a, danami da pegbaya', sampay megbala' di nga sapu' nami!"

²⁶ Naa sa' ma'antu, biluy tu'u ni Pilato si Barabas ditu nga melaun getaw. Kini si Isus, pibadasen, dayunen pegwakil tu nga sundalu, adun lensangen nilan di kurus.

*Piksudi'an nu nga Sundalu si Isus
(Marcos 15:16-20; Juan 19:2-3)*

²⁷ Naa sa' ma'antu, inagak si Isus nu nga sundalu nu gubirnadur, si Pilato, tug balayen. Piglidungan dayun si Isus nu kelaunan sundalu.

²⁸ Bena' miktabu' ilan dini Isus, piluas nilan su suuben, piselukan nilan dayun melambung suub gempula, tautau suub gadi'.

²⁹ Muka' miglingkin ilan dugi, tautau tundek gadi' dadema, dayun nilan peselup di gulu ni Isus. Piwidan nilan dayun seputuk below dig lintunen, tautau bastunen, dayun minginlulud ilan di gedapanen, dunut piksudi'an nilan, laung nilan, "Naa mpianan ka, Sir, Gadi'a daw nu nga getaw Judea!"

³⁰ Pindula'an pa nilan padun si Isus, dayun in-awi' nilan pelum diniin kig below kia, pimentul nilan dayun di gulu ni Isus.

³¹ Mendadi, bena' mitubus nilan peksudi'ay, piluas nilan diniin su gempula suub, piseluk nilan puli' diniin sug daniin suub. Dayun nilan egakay si Isus ditu tanda' lensangan nilan dun di kurus.

Su Kelansang dini Isus tu Kurus

(Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43; Juan 19:17-27)

³² Mendadi, bena' mipalus nailan dia syudad, duuni misungkak nilan getaw Cirene, ngalanen

si Simon, iini tigel nu nga sundalu mekpisan tu kurus ni Isus.

³³ Naa sa' ma'antu, midepet ilan dia dapit nu syudad piningalan dun "Tulan Gulu." Sa' dig danilan pikebitan, Golgota.

³⁴ Bena' minateng ilan dia, duuni pi'inum nu nga sundalu dini Isus penguinumen limugan gempait bulung. Laak dagid bena' mi'inaman ni Isus, mipauk minum dun.

³⁵ Dayun nilan lensangay tu kurus si Isus. Bena' milansang na tu kurus si Isus, piktali nu nga sundalu su nga penepetenen, bian nilan mekilas dun.

³⁶ Dayun mimegingkud dia su nga sundalu, pegingaten nilan si Isus dia kurus.

³⁷ Naa duuni tu'us pidekep nilan dia tanda' nug dimpulunen, sinulatan sumbungan diniin, "Kini si Isus, su Gadi' nu getaw Judea."

³⁸ Muka' pa pagid duunig dua' tawan tulisan piduma nilan dini Isus lensangay di kurus, miktimpang di kurus ni Isus su kurus nilan.

³⁹ Naa su nga getaw minian dia, pingimusaungan nilan si Isus, miktaku'taku' ilan, dunut telu'en nilan,

⁴⁰ "Ya'a mai miktalu' pu' geba'en mu su Penedapan tu Megbebaya', dayun gikteb telu endaw, baalen mu puli'! Naa sa' ma'nia, gawen mu nandawig lawas mu, sa' ya'a tu'u sug Bata' nu Megbebaya'! Penauga di kurus kiin!"

⁴¹ Ki nga kaunutan nug belian muka' su nga mekpetu'un di Misulat Palinta nu Megbebaya', kampu' nu ngag дума kaunutan nu getaw

Judea, ma'antu dadema, pingimusaungan da nilan dema si Isus, laung nilan,

42 “Paa, megaganen daw megaweni ngag lain getaw, laak ndi'en pelum megaga guunayig lawasen! Naa ki Gadi' daw nu nga getaw Israel, melengas sa' menaug ma nandaw di kurus kiin, dekap paita pekpetuud diniin!

43 Suminalig daw tu Megbebaya'. Sa' ma'antu, melengas guunen na sia nandaw nu Megbebaya', sa' mauya'anen da. Pu' tinalu'en ma, 'Naanig Bata' nu Megbebaya'.' ”

44 Sampay sug dua' tawan tulisan dumanen linansang di nga kurus, ma'antu dadema, pingimusaungan dadema nilan si Isus.

Su Kapatay na ni Isus

(Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49; Juan 18:29-30)

45 Naa su kelansang dini Isus tu kurus, bena' miktui gendaw, tekaw dumilemi tibuuk benwa, duun saani telu uras, sampay miginenga' menaugi gendaw.

46 Mendadi, bena' miginenga' menaugi gendaw, minekeg megbeksay si Isus, laungen, “Eli, Eli, lama sabaktani?” Ma'anenen, “Uu Megbebaya' pektemuyen ku, Megbebaya' pektemuyen ku, mauma bilengan mau tu'u?”

47 Midengeg nu ngag duma getaw pegindeg dia, kali' ilan pektalu', “Naa, tuaganen si Elias dengantu!”

48 Duun dayuni gumibek malap maa' palas napes, inulemen dayun di penguinumen, tinangen-en di gayu tighbaw, pisangalen dayun dig baba' ni Isus adun meseksepen.

49 Dagid laung nu ngag duma getaw, “Ala, pegbentayan ta pa deli', kalukalu lumusad na buus si Elias, adun gumawen diniin!”

50 Mendadi si Isus, bena' mitubus megeksep di penguinumen kia, migbeksay dayun puli' main-san, metenug. Dayun megetusi ginaanen.

51 Naa mendadi, su kurtina bilet ditug dialem nu Pengedapan tu Megbebaya', masi' mitekaw meginenga' megedit, genat diin dapit ditaas sampay ditu geksiden diin dapit silung. Miglinug dayun, mimegbektik pa paduni nga genduk.

52 Muka' melaun lebeng mipuka', kig libengan nga piglegetawan nu Megbebaya', pitubu' ilan puli'.

53 Mimegawa' ilan dayun diag lebeng nilan, naa bena' mitubu' puli' si Isus, mipanaw ilan dayun tu Jerusalem, kaas minita' ilan nga melaun getaw dia.

54 Naa duuni kaunutan sundalu kampu' nu nga sama sundalunen megingat dini Isus dia pa kurus. Bena' mibetikan nilan sug linug dakus su kelaun mipenggulaula, mipati' ilan mendek. Mitalu' nilan dayun, “Aa naa, masi' metuud tu'u, ki getaw kini, iin sug Bata' nu Megbebaya'!”

55 Melaun pa pagidi ngag libun dia mesempel, pegbantay dailan dema, ilan su tumindug dini Isus genat ditu Galilea, pu' miktagikul ilan diniin.

56 Telu tawan dinilan, si Maria Magdalena, muka' si Maria su gina' ni Santiago muka' ni

Jose, muka' su sawa ni Sebedeo, su gina' nu sala Santiago muka' ni Juan.

Libeng si Isus

(Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁵⁷ Naa bena' sungu na mesindepi gendaw, duuni getaw minateng dia genat tug lunsud Arimatea, ngalanen si Jose. Iin kiin, medatu' getaw, sakup dadema ni Isus.

⁵⁸ Mendadi si Jose, minangay madap dini Pilato, inubugen diniin, elapenen sug bangkay ni Isus. Sinangu' dadema ni Pilato, sinugu'en dayun pegwakil diniin.

⁵⁹ Naa sa' ma'antu, inalap ni Jose sug bangkay ni Isus. Bena' mialapen, pinutusen dig begu penepeten gemptu'.

⁶⁰ Naa si Jose kini, duuni sangyab begunen peluakay di telektap, inandamen pedaan di kelebeng gupia diniin sa' matengi gumulen. Ditu dayun ni Jose libeng sug bangkay ni Isus. Bena' milebengen, linuliden dayuni gembagel batu, tinakepen ditu genga'an nug lebeng. Bena' mitubus, minawa' dia si Jose.

⁶¹ Naa si Maria Magdalena muka' su sala Maria, pegingkud pailan dia mesungu'an nug lebeng ni Isus.

Pigingat sug Lebeng ni Isus

⁶² Naa bena' miksala gendaw, sa'itada su Gendaw Pelali nu getaw Judea, ki nga kaunutan nug belian sampay su nga Pariseo, minadap ilan dini Pilato,

⁶³ kali' ilan pektalu' diniin, “Naa Sir, milabu' dig delendeman nami ki tinalu' nug belusen getaw kiin su tetubu' pa, laungen, ‘Di ketelu endawen genat di kepatayu, petubu'enu puli’.

⁶⁴ Naa kagina ma'antu, Sir, melengas sugu'en mu pepegenen kig lebengen kia sampay telu gebii, pu' kalukalu mbuus su nga sakupen, engain nilan pegdaaway sug bangkayen, dayun telu'en nilan tu melaun getaw, pitubu' daw puli' iin. Bena' su tampusan balusen kia, melaaten pa ditug bekna.”

⁶⁵ Kali' sembag si Pilato, “Naa, mesu'at, alap amu nga megingat dun, angay niu dayun pepegenay kig lebeng kia, gikteb di megaga niu.”

⁶⁶ Naa sa' ma'nia, mipanaw ilan, pipagen nilan siba' ki gembagel batu kia mitakep dig lebeng kia. Binaalan nilan gindanan sug bisuangan, adun mesuunan sa' buus iginen nu getawig batu kia. Muka' duun pa demai nga megingat binilin nilan dia.

28

Su Ketubu' Puli' ni Isus

(Marcos 16:1-10; Lucas 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ Mendadi bena' mipapas na su Gendaw Pelali, bena' dali' endaw na gendaw Duminggu, si Maria Magdalena muka' su sala Maria, linaawan nilan puli' su sangyab libengan dini Isus.

² Mendadi, bena' minateng ilan dia, mitekaw meglinug metikteg, pu' duuni sesugu'en nu Kaunutan Megbebaya' luminusad genat tu gekbus langit. Bena' mitua' dia su getaw langit, mikpesempel dayun tu gembagel batu tinakep tu

sangyab, linuliden dayun dia gupid nug bisuan-gan nu sangyab, miging kud dayun dig batu kia.

³ Naa su mulu' ni getaw langit kini, metinggas, maa' nug delag nu gilat, dayun su penepetenen pa pagid, mekesulaw saba' nu keputi'en.

⁴ Mendadi su nga getaw pelum pi'ingat diag libengan dini Isus, mipati' ilan saabay, midata' ilan dayun, saba' mipendeenan ilan.

⁵ Laak kali' pektalu' ki getaw langit kia tu ngag libun, "Naa, ndi' amu mendek. Pu' misuunan ku, iini penengaun niu sia dini si Isus, kig linansang di kurus kitu.

⁶ Naa, nda' nain dini. Mitubu' na puli', maa' da nu gandang tinalu'en. Pu' seled amu dini, bentayay pa daan niu, kinu' da sia sug bililidanen.

⁷ Naa, pemagas amu, laaway niu ganam su nga sakupen, ukitay niu dayun ilan, ma'nini'i talu' niu. 'Si Isus, mitubu' na puli'. Muka' pa padun miguna na diniu ditu Galilea. Mpegita' da niu ditu!' Naa, daal daitui pimuun dinaan petenday diniu."

⁸ Ma'antu, migdedali' megawa' dia sangyab su ngag libun. Pia mindek ilan, mipati' ilan pagid penleliagay. Gumibek ilan dayun, pu' laawan nilan su nga sakup ni Isus, adun ukitan nilan dun.

⁹ Mendadi bena' dia pa dalan kig dua' tawan libun kia, duuni mitekaw sumungkak dinilan dia gunaan nilan, masi' si Isus. Kali' pektalu', "Gempia dai ginaa niu." Naa, apelai. Ki ngag libun kini, mikpesempel ilan dini Isus,

minginlulud ilan dayun dia gedapanen, piguidan nilani gek suden.

¹⁰ Laung ni Isus, “Naa, ndi' amu mendek. Segaga laaway niu dayun su nga mimated dinaan kiin, iini talu' niu dinilan, mundas ilan ditu Galilea, pu' sungkaken ku pailan ditu.”

Migukit su nga Migingat dig Libengan dini Isus

¹¹ Sa' ma'antu, bena' mipalus dia sangyabi ngag libun kia, su nga getaw kiin pi'ingat tug lebung, mimeguli' ilan ditu Jerusalem, inukit nilan dayun tu nga kaunutan nug belian su kelaun mipenggulaula kia.

¹² Naa sa' ma'antu, mikpungun su nga kaunutan nug belian dakus su ngag duma kaunutan nu getaw Judea, miksabutsabut ilan. Tinindanan nilan dayun su nga migingat dig libengan dini Isus kia, melaun kwarta bigay nilan dinilan,

¹³ pu' adun megbalus ilan tu melaun getaw. Kali' pektalu'i nga kaunutan kini, “Naa, ma'nini'i talu' niu ditu melaun getaw. Talu' niu dinilan, bena' miglegebii, miktulug amu. Bena' miktulug amu, naa su nga sakup ni Isus, mitua' ilan ditu, dayun nilan pegdaaway, laung niu, kig bangkay ni Isus.

¹⁴ Laak dagid kalukalu mekeseled di telinga nu Gubirnadur pu' miktulug amu daw, naa yami laaki metau mengamu' diniin, adun ndi' amu mekenduta' dun.”

¹⁵ Naa sa' ma'antu, dinawat dayun nu nga migingat kia su kwarta, minangay ilan tu'u megukit dig balus, maa' dadema nu pimuun dinilan kia. Kaas ma'niai petuuden nu nga

getaw Judea dakus peksigwagen nilan pa gusay, sampay nemun.

Mikpaita' si Isus tu Sepulu' bu' Sala Peneliganen

(Marcos 16:14-18; Lucas 24:36-49; Juan 20:19-23; Pinggulaula 1:6-8)

¹⁶ Ma'antu, su nga sepulu' bu' sala tawan sakup ni Isus, minundas ilan dayun tu salabuuk bentud ditu Galilea, ki gandang tindu' ni Isus dinilan.

¹⁷ Bena' minateng ilan diag bentud, mipekita' nilan tu'u si Isus, minginlu'ud ilan dayun diniin. Laak sug duma, migdua'dua'ig delendeman nilan diniin.

¹⁸ Mendadi, mikpesempel dayun dia nga saku-pen si Isus, kali' pektalu' dinilan, "Nda'iduni mesama' pegbaya' di gekleb langit bu' lupa', migela' na gupia pegwakil dinaan.

¹⁹ Mendadi kagina ma'antu, panaw amu, leep niu su kelaun bansa nu nga getaw, pesakup niu ilan dinaan. Bunagay niu ilan tubig, sembayay niu su Gama' muka' sug Bata'en sampay sug Balakat nu Megbebaya'.

²⁰ Petu'unay niu su kelaun bansa nu getaw, pu' adun petuuden nilan su taman nu pinalintau diniu." Diksu' ni Isus su talu'en, "Muka' ndi' niu selingaway ini. Naani dumuma gusay diniu, sampay ditu kelengkeb nug benwa."

**Kig Begu Pasad: Ki talu' nug megbebaya'
(Bagong Tipan: Maayong balita alang
kanimo)**

**Subanen, Central: Kig Begu Pasad: Ki talu' nug
megbebaya' (Bagong Tipan: Maayong balita alang
kanimo) New Testament**

copyright © 1993 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Central Subanen

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

e39efc58-c45f-53c6-990e-d3cd833e20b4